

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

VLAAMSE OVERHEID

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

[C – 2020/43365]

14 OKTOBER 2020. — Ministerieel besluit tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van de beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

- het ministerieel besluit van 30 juni 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, artikel 1, 3° en artikel 4, eerste lid, vervangen bij het ministerieel besluit van 24 juli 2020.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op het volgende motief:

- de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector (de Vlaamse Sportfederatie, het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, Gezond Sporten Vlaanderen, de Vereniging voor Sport- en Keuringsartsen, de FitnessOrganisatie en Sport Vlaanderen) werkte een stappenplan uit voor de heropstart van de sportsector. De leidraad is een concrete doorvertaling van dit stappenplan. In de leidraad wordt duidelijkheid verschaft over de verschillende fases van de heropstart aan sportfederaties, sportclubs, sportcentra, evenementorganisatoren en alle andere instanties en mensen die sport aanbieden, op welke manier dan ook. Tegelijkertijd begeleidt het alle betrokken partijen bij een verantwoorde en veilige heropstart van hun sportactiviteiten. Om de heropstart van de sportsector verantwoord en veilig te laten verlopen, heeft de klankbordgroep protocollen uitgewerkt voor verschillende doelgroepen. Er werd op maandag 12 oktober afgekondigd dat de sportsector schakelt naar code oranje. De leidraad en protocollen worden aangepast in die zin. Door dit besluit worden de leidraad en protocollen eveneens aangepast aan de wijzigingen zoals bepaald in het ministerieel besluit van 8 oktober 2020 houdende wijziging van het ministerieel besluit van 30 juni 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19, laatst gewijzigd bij het ministerieel besluit van 1 september 2020.

**DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT,
DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND BESLUIT:**

Artikel 1. Bijlage 1 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19 wordt vervangen door de bijlage 1 die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 2. Bijlage 2 bij hetzelfde besluit wordt vervangen door de bijlage 2 die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 3. Bijlage 4 bij hetzelfde besluit wordt vervangen door de bijlage 3 die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 4. Bijlage 7 bij hetzelfde besluit wordt vervangen door de bijlage 4 die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 5. Bijlage 8 bij hetzelfde besluit wordt vervangen door de bijlage 5 die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 6. Bijlage 9 bij hetzelfde besluit wordt vervangen door de bijlage 6 die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 7. Dit besluit treedt in werking op 14 oktober 2020.

Brussel, 14 oktober 2020.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,
B. WEYTS

Bijlage 1 bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 1 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Leidraad sport en corona

Inhoud

Inleiding	2
1. Code oranje – Wat is er mogelijk op het vlak van sportbeoefening?	5
1.1. Algemeen scenario code oranje	5
1.2. Concrete toelichting	5
2. Sporten in groep	9
2.1. ...in niet-georganiseerd verband	9
2.2. ...in georganiseerd verband	9
3. Gedragscodes en protocollen ter ondersteuning van een verantwoorde heropstart..	12
4. Besmettingsrisico beperken	13
4.1. Mondmaskers	13
4.2. Registreren, inschrijven, tickets	14
4.3. Procedure bij vaststelling van besmetting	14
Bijlage 1: overzicht sportspecifieke passages uit federale ministerieel besluit met betrekking tot sport	18

Inleiding

Sinds juni wordt er in de sportsector reeds gewerkt met protocollen die worden opgemaakt vanuit de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector. Deze protocollen volgden steeds de algemene coronamaatregelen die door de Nationale Veiligheidsraad werden vastgelegd in een federaal ministerieel besluit. De protocollen werden na elke update bekrachtigd door de Vlaamse minister van sport via een ministerieel besluit.

Vanaf 1 september 2020 willen we meer stabiliteit en een hogere mate van voorspelbaarheid verkrijgen in de protocollen. Daarom werden in de zomer concrete scenario's uitgewerkt op basis van vier kleurcodes die de mate van dreiging van de epidemie weergeven.

NUL RISICO	GROEN	Er is een vaccin beschikbaar en/of er is groepsimmunitet. Alle contacten kunnen plaatsvinden. Handhygiëne (voor eten en na toiletbezoek) blijft noodzakelijk.
LAAG RISICO	GEEL	Er is een beperkte transmissie van besmettingen, waardoor verhoogde waakzaamheid is aangewezen. Contacten tussen mogelijke verspreiders worden beperkt. Functioneel noodzakelijke contacten kunnen doorgaan met inachtneming van de toepasselijke veiligheidsmaatregelen.
MATIG RISICO	ORANJE	Er is een systematische transmissie van besmettingen in de samenleving. Er zijn alleenstaande of geïsoleerde clusteruitbraken. Contacten tussen mogelijke verspreiders worden tot het essentiële beperkt en vinden plaats binnen een context waar risicofactoren zoveel mogelijk onder controle zijn gebracht.
HOOG RISICO	ROOD	Er zijn wijdverspreide besmettingen in de samenleving en er zijn nieuwe uitbraken en clusters. Contacten tussen mogelijke verspreiders moeten maximaal vermeden worden.

De groene code gaat uit van een situatie waarbij een vaccin, een medicijn of een groepsimmunitet aanwezig is en we terug naar een normale situatie kunnen schakelen. Hiervoor is logischerwijs geen scenario voor nodig. Voor de drie andere codes werd een concreet scenario uitgewerkt. Op die manier kunnen we afhankelijk van het dreigingsrisico schakelen tussen deze respectievelijke scenario's. Dit maakt het voor de sector eenvoudiger om zich voor te bereiden op wat eventueel kan komen.

In elk van de drie mogelijke scenario's (geel, oranje, rood) gelden de negen onderstaande algemene principes.

1. De Begeleidingsmaatregelen Epidemie en Sport (BES) gelden voor alle Vlaamse steden en gemeenten. De Vlaamse Minister van Sport vraagt alle Vlaamse provincies en lokale besturen de BES toe te passen, m.a.w. om de betekenis van de kleurencodes als een vaste standaard te hanteren. Dat maakt het nog steeds mogelijk om als provinciaal of

lokaal bestuur autonoom maatregelen te treffen, door een kleurencode uit te roepen die strenger is dan afgekondigd door een hoger beleidsniveau. Voor de burger maakt het de maatregelen overzichtelijk, ondubbelzinnig en duidelijk.

2. We maken qua mogelijkheden of beperkingen geen onderscheid tussen een individu, diens huisgenoten of de niet-huisgenoten die op een gegeven moment bij een sociale bubbel mogen horen.
3. De beperkingen gelden niet voor kinderen tot en met 12 jaar, tenzij nieuwe epidemiologische inzichten die worden bevestigd door de wetenschappers die de overheid adviseren deze beperkingen wél noodzakelijk maken.
4. Mensen moeten altijd alle vormen van sport kunnen blijven beoefenen die niet strijdig zijn met de veiligheidsmaatregelen.
5. Buiten de fase 'groen', wordt iedereen nadrukkelijk gevraagd:
  - a) met zo weinig mogelijk mensen samen te sporten;
  - b) om outdoor sporten zoveel mogelijk voorrang te geven op indoor sporten;
  - c) zich op weg naar een sportactiviteit niet in een auto of met het openbaar vervoer te verplaatsen in gezelschap van mensen buiten hun sociale bubbel, tenzij iedereen een mondkapje draagt en maximaal afstand houdt;
  - d) gedeeld sportmateriaal voor en na het sporten grondig schoon te maken;
  - e) om geen sportactiviteiten bij te wonen als toeschouwer, tenzij waar dit expliciet is toegelaten volgens het geldende protocol of waar dat nodig is om bv. jonge kinderen of mensen met een beperking te begeleiden;
6. Tijdens een belastende activiteit hoeven sporters geen mondkapje te dragen. Mede daarom moeten sporters drukte vermijden (zie 5a). Een sportactiviteit is belastend als je merkbaar sneller moet ademen.
7. Mensen mogen zonder doktersattest niet samen met anderen sporten in geval van symptomen die op een besmettelijke ziekte kunnen wijzen of in geval van een recent risicocontact met iemand die zulke symptomen had.¹
8. Een sportgroep bestaat uit het aantal personen dat is bepaald in het MB en in de 'Leidraad sport en corona'.
9. Voor professionele sportbeoefening/topsport kunnen mits expliciete toestemming door de overheid uitzonderingen worden toegestaan.

Binnen een bepaalde kleurcode is het mogelijk dat de nationale veiligheidsraad beslist om de cijfers inzake bijeenkomsten en samenscholingen aan te passen in functie van kleinere wijzigingen in het dreigingsniveau, zonder daarom de inhoudelijke richtlijnen te veranderen. In het onderstaand scenario voor de sportsector zijn dan ook enkel de termen

---

¹ Voor covid-19: een risicocontact binnen de periode tot 14 dagen geleden. Mogelijke symptomen van covid-19, griep of een andere besmettelijke ziekte zijn: abnormale vermoeidheid, algemeen ziektegevoel (energieverlies in combinatie met o.a. koude rillingen, slaperigheid, spierpijn of gebrek aan eetlust), onverklaarde pijn in meerdere spiergroepen, hoofdpijn die niet verdwijnt met 1 dosis paracetamol, droge hoest, ademhalingsmoeilijkheden, koorts (38°C of meer), keelpijn, verlies van smaak- of reukzin, lopende neus, meermaals per dag niezen (zonder allergie), overgeven en/of meermaals per dag diarree, al dan niet samen met buikpijn, misselijkheid, rommelende darmen, hoofdpijn, krampen of koorts.

voor bijeenkomsten en samenscholingen opgenomen, zonder de bijhorende cijfers. Op die manier kan het standaardscenario ongewijzigd blijven bij eventuele bijsturing van de cijfers. Deze cijfers worden in onderstaande tabel opgenomen. Deze tabel wordt steeds geüpdatet wanneer nodig.

Tabel 1: Overzicht van limieten voor bijeenkomsten/samenscholingen, zoals bepaald door de Nationale Veiligheidsraad en vastgelegd in het meest recente ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, Onderstaande tabel is gebaseerd op het ministerieel besluit van 30 juni, laatst gewijzigd bij het ministerieel besluit van 8 oktober.

Soort limiet	Maximum aantal personen	Duiding/opmerking
Sociale bubbel	3	Met de mensen binnen deze bubbel mag je onbeperkt contact hebben. Dit is een vast aantal personen per maand buiten je huisgezin waar je als individu nauw contact mag mee hebben.
Familie- /vriendenbijeenkomst	4	Dit is de limiet voor samenscholingen in een niet-georganiseerde context. De afstand van 1,5 meter moet hierbij steeds gewaarborgd worden. *
Sportgroep	50	Dit is de limiet voor een groep die een sportactiviteit bijwoont in georganiseerd verband. Binnen deze sportgroep kan er onderling contact zijn voor zover dit noodzakelijk is voor de beoefening van de sport.
kampgroep	20	De groepsgrootte voor sportkampen wordt afgestemd op deze van jeugdkampen.
Publiek Indoor	200	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een indoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
Publiek Outdoor	400	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een outdoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
CERM-aanvraag	200	Deze limiet bepaalt dat iedere organisator van een sportwedstrijd of -evenement vanaf dit aantal deelnemers of toeschouwers een CERM-aanvraag moet invullen.

*Kinderen tot en met 12 jaar worden niet meegerekend in dit maximum aantal. Op publiek domein mag je maximum met 4 samenscholen, thuis mag je maximaal vier niet huisgenoten tegelijk ontvangen.

Een lokale overheid kan steeds strengere limieten opleggen in functie van de epidemiologische situatie op het eigen grondgebied.

1. Code oranje – Wat is er mogelijk op het vlak van sportbeoefening?

1.1. Algemeen scenario code oranje

Corona Kleur en codes Sport	Outdoor		Indoor		Zwembad indoor
	t.e.m. 12	12+	t.e.m. 12	12+	

Toelating	Toegelaten onder voorwaarden	Toegelaten onder voorwaarden	Toegelaten onder voorwaarden	Toegelaten onder voorwaarden	Toegelaten onder voorwaarden
Densiteit	Onbeperkt	1/30m ² (verplaatsing) - 1/10m ² (statisch) cfr leidraad	Onbeperkt	1/30m ² (verplaatsing) - 1/10m ² (statisch) cfr leidraad	1/10m ² (exl. t.e.m. 12)
Contact	Ja	Contact binnen sportgroep en ook tussen sportgroepen in wedstrijdcontext	Ja	Sportactiviteiten waar 1,5m niet te allen tijde kan gegarandeerd worden niet toegelaten	Contactloos
Kleedkamers / douches	Neen	Neen	Neen	Neen	Ja
Publiek	conform het MB (en CIRM)	conform het MB (en CIRM)	conform het MB (en CIRM)	conform het MB (en CIRM)	conform het MB (en CIRM)

Dit is het algemene scenario voor code oranje, zoals vastgelegd in het document '[Kleurencodes in de sport](#)'. Dit zijn de overkoepelende regels. De concrete interpretatie van deze regels wordt geduid in deze leidraad corona en sport en de bijhorende protocollen zoals vermeld in punt 3 van deze leidraad. De richtlijnen die in deze leidraad en de protocollen zijn opgenomen, moeten opgevolgd worden bij de invulling van dit scenario.

1.2. Concrete toelichting

- In tegenstelling tot in code geel, zijn in code oranje niet langer alle sportactiviteiten mogelijk voor alle leeftijden, zonder dat social distance hierbij moet toegepast worden tijdens de sportactiviteit. Onder code oranje gelden voor de sportactiviteiten volgende richtlijnen:

- Voor kinderen tot en met 12 jaar blijven alle indoor en outdoor sportactiviteiten mogelijk. Zij kunnen nog steeds contact maken binnen de sportgroep en ook tussen sportgroepen is contact mogelijk. Het contact tussen groepen is enkel mogelijk indien noodzakelijk in functie van een wedstrijdcontext.
- Voor personen ouder dan 12 jaar gelden er wel beperkingen.
  - Outdoor zijn nog steeds sportactiviteiten mogelijk met contact binnen de sportgroep, voor zover dit noodzakelijk is voor het beoefenen van de sport. Ook contact tussen sportgroepen blijft mogelijk, voor zover dit contact noodzakelijk is voor de beoefening van de sport in een wedstrijdcontext. Dit betekent dat alle outdoor sportwedstrijden kunnen doorgaan in code oranje.
  - Indoor kan enkel nog contactloos gesport worden. Alle sporten kunnen in principe blijven doorgaan, zolang er geen oefen- of wedstrijdvormen worden gegeven waarbij de veilige afstand van 1,5m niet te allen tijde kan worden gegarandeerd.
- De densiteitsregels zijn ook in code oranje van toepassing (zie punt 2 van deze nota).
- Kleedkamers en douches zijn als algemene regel niet langer toegankelijk in code oranje. Enkel in functie van zwembaden mogen deze geopend blijven.
  - Enkel in uitzonderlijke gevallen en als de hygiënische en gezondheidsredenen dit noodzakelijk maken kunnen kleedkamers na de sportactiviteit beperkt opengesteld worden. (bv. veranderen van wetsuit bij outdoorsporten, outdoor ploegsport bij jongeren bij koud regenweer/modder, ...)
    - *De sporter komt in sportoutfit naar de sportactiviteit*
    - *Bepaal de aangepaste capaciteit van de kleedkamer op basis van de social distance regels. Tip: Meet hiervoor de beschikbare lopende meters banken/stoelen/wand die voorzien zijn om zich om te kleden in de kleedkamer en deel dit door 2.*
    - *Communiqueer per kleedkamer de aangepaste capaciteit op de deur (binnen- en buitenkant) of bij de ingang.*
    - *Aanduidingen op de zitbanken of de grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan.*
    - *Zorg voor een reinigingsschema dat voorziet in frequente reinigingen van de kleedkamers en douches met water en zeep of ontsmettingsmiddelen.*
    - *Communiqueer duidelijk over dit reinigingsschema naar gebruikers.*
- Zwembaden zijn open. Het protocol voor zwembadexploitanten – code oranje kan je online terugvinden (zie hiervoor de link onder punt 3 van deze leidraad). Er moet wel te allen tijde contactloos (voor +12 jarigen) gesport worden in een zwembad tijdens code oranje, behalve binnen het huisgezin of de sociale bubbel.
  - Voor de bezettingsgraad van zwembaden moet men rekening houden met densiteitsregels die bepalen dat de beschikbare sportoppervlakte minstens 10m² per zwemmer kan waarborgen.
- Sportwedstrijden kunnen plaatsvinden onder bepaalde voorwaarden.
  - Voor wedstrijden bij kinderen tot en met 12 jaar gelden er geen beperkingen.
  - Voor wedstrijden voor personen ouder dan twaalf jaar gelden volgende beperkingen:
    - Indoor kunnen enkel wedstrijden doorgaan waarbij geen contact gemaakt wordt tussen sportgroepen/individuele sporters tijdens de wedstrijd.

- Voor profsport/topsport zijn hierop uitzonderingen mogelijk, na akkoord door de bevoegde minister.
- Er geldt geen limiet op het aantal deelnemers aan een sportwedstrijd, tenzij het protocol van toepassing of de bevoegde gemeentelijke overheid dit expliciet voorziet. Er moeten wel strikte richtlijnen opgevolgd worden door organisatoren zodat grote samenscholingen worden uitgesloten. Wanneer een sportieve wedstrijd wordt georganiseerd voor meer deelnemers of toeschouwers dan bepaald in de limiet voor de CERM-aanvraag (*zie tabel pagina 5*) of op de openbare weg, is de voorafgaande toelating van de bevoegde gemeentelijke overheid vereist. Alvorens de aanvraag in te dienen vult de organisator de online toepassing Covid Event Risk Model (CERM) (www.covideventriskmodel.be) in en voegt het volledige verkregen certificaat toe aan het aanvraagdossier voor de bevoegde gemeentelijke overheid.
- Bij wedstrijden kunnen een beperkt aantal toeschouwers aanwezig zijn zoals bepaald door de limiet voor 'publiek indoor' en 'publiek outdoor'. Deze toeschouwers moeten te allen tijde een mondkapje dragen en de onderlinge afstand respecteren.
- (*Deze limieten zijn afhankelijk van de bepalingen in het federale ministerieel besluit betreffende de coronamaatregelen. Raadpleeg voor de juiste aantallen de tabel in de inleiding op pagina 5.*)
- Het is mogelijk om onder strikte voorwaarden sportevenementen voor een beperkt aantal deelnemers en een beperkt aantal toeschouwers te organiseren. Organisatoren dienen zich te houden aan de voorwaarden en richtlijnen die bepaald worden in het protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden (zie hiervoor de link onder punt 3 van deze leidraad). De richtlijnen en adviezen zullen hen helpen bij de voorbereiding van hun organisatie.
- Vanaf 1 juli is het Covid Event Risk Model voor iedereen beschikbaar via een online tool. Deze tool wordt best door elke organisator van een sportwedstrijd of sportevenement ingevuld. Meer duiding over dit CERM (hoe en door wie te gebruiken) vind je terug in het protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden.
- Sportkampen zijn mogelijk. Deze kampen moeten georganiseerd worden in vaste kampgroepen (*zie tabel pagina 5*). Het protocol voor sportkampen kan dienen als ondersteunend instrument voor organisatoren bij de planning en voorbereiding van hun kampen. Ook als ouder of als jongere kan je hier extra informatie uithalen om een idee te krijgen over hoe je sportkamp er zal uitzien. (zie hiervoor de link onder punt 3 van deze leidraad).
- Er geldt een registratieplicht voor
  - deelnemers aan sportlessen/-trainingen;
  - bezoekers van zwembaden;
  - professionals/medewerkers bij sportevenementen;
  - deelnemers aan sportevenementen.
  - publiek bij sportevenementen/sportwedstrijden.
- Registratie van deelnemers aan reguliere competitiewedstrijden is niet verplicht, aangezien de deelnemers sowieso gekend zijn bij de club en de sportfederatie via het wedstrijdblad.
- Bij trainingen wordt geen publiek toegelaten, tenzij noodzakelijk om medische redenen bij de begeleiding van kinderen of personen met een beperking.
- Indien de horeca open kan volgens de geldende regelgeving, dan is dit eveneens van toepassing op kantines. Deze moeten dezelfde regels volgen als andere

horecazaken. Deze regels vind je terug op de website van de FOD Economie en Horeca Vlaanderen.

De manier waarop je kan sporten in groep wordt hierna verduidelijkt en voorzien van bijkomende richtlijnen en adviezen vanuit de klankbordgroep. Voor meer specifieke vragen kan je ook steeds de FAQ op de website van Sport Vlaanderen raadplegen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/corona-veelgestelde-vragen/>

2. Sporten in groep ...

2.1. ...in niet-georganiseerd verband

Sporten in niet-georganiseerd verband mag tijdens code Oranje enkel met contact indien dit met mensen uit de eigen sociale bubbel gebeurt.

Weet dat je maar met een beperkt aantal personen mag samen komen, zoals bepaald door het maximaal toegelaten aantal personen voor vriendenbijeenkomsten (kinderen tot en met 12 jaar worden niet meegerekend). Deze limiet geldt zowel op privédoein als op openbaar domein.

Dit maximaal toegelaten aantal personen voor vriendenbijeenkomsten is ook de limiet voor het aantal personen waarmee je in niet-georganiseerd verband kan sporten (kinderen tot en met 12 jaar worden niet meegerekend). Hierbij moet je wel de geldende afstands- en hygiënerichtlijnen respecteren met elke persoon buiten je sociale bubbel. Met deze personen kan je dus enkel sporten zonder contact.

(De aantallen voor de sociale bubbel of de limiet voor vriendenbijeenkomsten is afhankelijk van de bepalingen in het federale ministerieel besluit betreffende de coronamaatregelen. Raadpleeg voor de juiste aantallen de tabel in de inleiding op pagina 5.)

Het onderscheid tussen sporten in niet-georganiseerd verband in groep en in georganiseerd verband in groep is vaak moeilijk vast te stellen, zeker bij sporten in het openbaar domein. Daarom adviseert de klankbordgroep sport en corona om je bij het sporten in een niet-georganiseerde context zo veel mogelijk te houden aan de richtlijnen zoals bepaald onder 2.2. voor sporten in groep in een georganiseerde context.

Concreet betekent dit dat je best iemand aanduidt die optreedt als verantwoordelijke van de groep die:

- extra aandacht heeft voor het naleven van de coronarichtlijnen (bv. hygiëne, niet mengen met andere bubbels, ...)
- tot twee weken na de activiteit een lijst bijhoudt van wie deelnam aan de niet-georganiseerde sportactiviteit (in functie van contact tracing)

2.2. ...in georganiseerd verband

Georganiseerde sportactiviteiten zijn toegelaten binnen een gelimiteerde sportgroep. Bij deze groep moet er verplicht een sportbegeleider aanwezig zijn, die meegerekend wordt in het maximumaantal toegelaten personen. Gedurende het verloop van de sportactiviteit blijft deze sportgroep vanzelfsprekend behouden. Tussen verschillende sportactiviteiten onderling kan je deel uitmaken van verschillende sportgroepen, maar wees verstandig en beperk je verschillende sportgroepen zo veel mogelijk.

(Het maximum aantal personen voor een sportgroep is afhankelijk van de bepalingen in het federale ministerieel besluit betreffende de coronamaatregelen. Raadpleeg voor de juiste aantallen de tabel in de inleiding op pagina 5).

Tijdens sportactiviteiten in de buitenlucht (outdoor) moet de onderlinge afstand van 1,5 meter tussen sporters in de sportgroep niet worden gegarandeerd en is onderling contact mogelijk. Dit betekent niet dat men binnen zijn sportgroep iedereen zomaar kan beginnen

knuffelen, maar wel dat men die contacten kan aangaan die noodzakelijk zijn voor het beoefenen van de sport. Hier moeten we dan ook bewust mee omgaan. Outdoor kan in een wedstrijdcontext ook contact gemaakt worden tussen sportgroepen, voor zover dit noodzakelijk is voor deze wedstrijd.

Tijdens sportactiviteiten indoor is geen onderling contact toegelaten, noch binnen de sportgroep, noch tussen sportgroepen. Alle sporten kunnen nog beoefend worden, maar er kunnen geen oefenvormen of wedstrijdvormen aangeboden worden waarbij de onderlinge afstand van 1,5 meter niet kan gegarandeerd worden.

Bij indoor sporten is een optimale ventilatie of verluchting een cruciaal element in een covid-veilig sportaanbod. Richtlijnen rond ventilatie of verluchting worden opgenomen in het protocol voor beheerders van sportinfrastructuur (zie punt drie van deze leidraad).

Contact tussen sportgroepen is indoor niet toegestaan. Dit betekent dat er indoor geen wedstrijden kunnen doorgaan waarbij de veilige afstand van 1,5 meter tussen de sporters niet kan worden gegarandeerd. Wedstrijden die deze afstand tussen de deelnemers wel kunnen waarborgen kunnen nog steeds doorgaan.

Deze beperkingen voor wedstrijden gelden niet voor kinderen tot en met 12 jaar. Voor hen kunnen alle wedstrijden en trainingen/sportlessen gewoon doorgaan, ook met onderling contact.

Bij sportwedstrijden is er geen limiet op het aantal deelnemers, maar indien er meer deelnemers zijn dan bepaald in de limiet voor de CERM-aanvraag (*zie tabel pagina 5*) en voor activiteiten op de openbare weg moet je de toestemming vragen aan de lokale overheid. Alle wedstrijden en sportevenementen moeten in deze periode aan de strikte richtlijnen van het protocol voor sportevenementen en sportwedstrijden voldoen (zie hoofdstuk 3 in deze leidraad).

Om (niet noodzakelijke) contacten tussen sporters maximaal te beperken, moeten we de overbevolking van een sportinfrastructuur steeds vermijden. Om dit voldoende te kunnen respecteren, worden dichtheidsregels vastgelegd. Deze regels bepalen dat de totaal beschikbare sportinfrastructuur, dus niet noodzakelijk binnen de belijning van een sportterrein, minstens 30m² per deelnemer kan waarborgen. Op deze regel is een uitzondering mogelijk waarbij de totaal beschikbare sportinfrastructuur 10m² per deelnemer moet waarborgen.

De regel voor 30m² gaat uit van verplaatsingssporten waarbij er in normale omstandigheden, door de aard van de sport, een grote kans op onderlinge interactie is en waarbij men de anderhalve meter niet kan garanderen. Hier willen we dus extra veiligheid inbouwen ten opzichte van de reguliere anderhalve meter, zodat een sportzone niet (te) druk bezet kan worden. Dit is de standaardregel voor bezetting van sportinfrastructuur in code oranje.

Voor sportactiviteiten waarbij er in normale omstandigheden geen kans is op onderlinge interactie en lichamelijk contact is een afwijking toegestaan waarbij de beschikbare sportinfrastructuur slechts 10m² per persoon moet waarborgen. Om van deze uitzondering te kunnen genieten moet een sportactiviteit aan de volgende voorwaarden voldoen.

- Het gaat om een activiteit binnen een afgebakende zone voor één persoon. Eventueel gezamenlijk materiaal of toestellen worden tussen opeenvolgende gebruikers gereinigd of ontsmet. Voorbeelden zijn een fitnesscentrum met fitnessstoestellen, toestelturnen, bepaalde individuele dansvormen, yoga, ...
- Het gaat om zwemmen in zwembaden of baantjeszwemmen.

Deze densiteitsregels zijn niet van toepassing op sportactiviteiten voor jongeren tot en met 12 jaar.

Alle outdoor- en indoorsportinfrastructuur mag open, inclusief de horecafaciliteiten op voorwaarde dat de geldende richtlijnen worden gevolgd. Douches en kleedkamers moeten gesloten blijven, behalve bij zwembaden. In uitzonderlijke situaties, indien hiervoor de noodzaak om hygiënische of gezondheidsredenen kan aangetoond worden, kunnen kleedkamers na een sportactiviteit beperkt worden opengesteld.

Vrijwilligers die instaan voor het onderhoud van het sportmateriaal, het openstellen van de sportinfrastructuur en de horecafaciliteiten kunnen zich verplaatsen naar de club.

3. Gedragscodes en protocollen ter ondersteuning van een verantwoorde heropstart

Om een verantwoorde en veilige organisatie van de sportsector te kunnen waarborgen werkten we vanuit de klankbordgroep verschillende gedragscodes en protocollen uit. Waar nodig werden externe experts uitgenodigd, zoals bij de uitwerking van het protocol voor sportkampen of voor het protocol voor organisatoren van sportevenementen. Deze gedragscodes en protocollen werden opgemaakt op generiek niveau en kunnen integraal overgenomen worden door sportorganisaties, lokale besturen, infrastructuurbeheerders, ... of kunnen als leidraad dienen bij het uitwerken van de eigen specifieke gedragscodes en protocollen.

Om de boodschappen uit de gedragscodes ook visueel te kunnen ondersteunen, werden posters uitgewerkt. Deze kunnen worden gedownload of aangevraagd via de website van Sport Vlaanderen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>. Kijk hiervoor in de rubriek gedragscodes en protocollen.

- [Gedragscode voor sporters](#)
- [Gedragscode voor G-sporters](#)
- [Gedragscode voor vrijwilligers](#)
- [Gedragscode voor bestuurders](#)
- [Gedragscode voor ouders](#)
- [Gedragscode voor trainers/sportbegeleiders](#)
- [Protocol voor beheerders van sportinfrastructuur en openbare ruimtes](#)
- [Protocol voor zwembaden](#)
- [Protocol voor zwemzones in recreatiegebieden](#)
- [Protocol voor fitnesscentra](#)
- [Protocol voor sportkampen voor kinderen](#)
- [Protocol voor sportstages voor volwassenen en senioren](#)
- [Protocol voor sportklassen en sportdagen \(in ontwikkeling\)](#)
- [Protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden](#)

De gedragscodes en protocollen zijn aanvullende documenten bij deze leidraad. Elke gedragscode of protocol bestaat uit een puntsgewijze opsomming van richtlijnen en adviezen per doelgroep of context. In het kader van goed bestuur wordt het aanbevolen om een sportspecifieke/context-specifieke doorvertaling te maken van deze protocollen. Concrete specificaties eigen aan de sport worden hierbij op een verantwoorde en gefundeerde wijze gemotiveerd. Een goede vertaling van deze generieke protocollen naar de lokale context verhoogd in grote mate de kwaliteit van de uitvoering van deze richtlijnen op het terrein.

De leidraad en protocollen worden steeds bekrachtigd door de minister van sport via een ministerieel besluit. Eventuele sport- of contextspecifieke doorvertalingen mogen vanzelfsprekend niet afwijken (in een soepelere richting) van de coronamaatregelen zoals bepaald in het federale en Vlaamse ministerieel besluit.

Met betrekking tot omgaan met ouderen in coronatijden verwijzen we naar het ouderencharter: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-ouderencharter-een-leidraad-voor-ouderen-en-organisaties-die-met-ouderen-werken>

4. Besmettingsrisico beperken

4.1. Mondmaskers

Naast de gedragscodes en protocollen die je als bijlagen bij deze leidraad kan terugvinden, willen we in deze leidraad alvast nog enkele generieke regels meegeven die kunnen helpen om het besmettingsrisico te beperken.

Hierbij is het sowieso belangrijk om te verwijzen naar de zes gouden regels die vanuit de veiligheidsraad worden verspreid voor wat betreft het individuele gedrag. Je kan deze [hier](#) nalezen.

Mondmaskers zijn een verplicht onderdeel in de strijd om het besmettingsrisico te beperken. Algemeen geldt dat je in openbare gebouwen voor de publiek toegankelijke delen een mondmasker moet dragen of wanneer de afstand van 1,5m niet gerespecteerd kan worden. Dat betekent ook in de openbare delen van een sporthal (inkom, gangen, toiletten, cafetaria wanneer je recht staat...).

Wanneer je als toeschouwer een sportwedstrijd -of evenement bijwoont, ben je verplicht om een mondmasker te dragen. Deze mondmaskerplicht geldt ook voor de professionals en medewerkers bij een evenement.

Vergeet zeker niet om mogelijke lokale restricties van jouw provincie of jouw gemeente na te kijken.

Een mondmasker is tijdens het sporten niet verplicht en we raden het tijdens intensief sporten zelfs af.

Hoewel een sportbegeleider meegerekend wordt in de vaste sportgroep, kan het zijn dat hij/zij meerdere groepen na elkaar begeleidt. De sportbegeleider dient dus zo veel mogelijk de afstandsregels te respecteren. In een sportcontext kunnen zich echter situaties voordoen waarbij de veiligheid van de sporter in het gedrang dreigt te komen en een interventie van een trainer noodzakelijk is. In dergelijke situaties kan de veiligheidsafstand niet gerespecteerd worden. Trainers die in dergelijke situaties kunnen terechtkomen moeten preventief een mondmasker dragen.

Bij de keuze van een juist mondmasker in deze context moet men er in de eerste plaats vanuit gaan dat dit dient om de andere te beschermen. In dat geval kiest men dus best voor de chirurgische of stoffen mondmaskers.

Naar analogie met de situatie in het kleuteronderwijs, is het dragen van een mondmasker door trainers die met kleuters (tot en met 6 jaar) omgaan niet nodig.

De regels inzake medewerkers en publiek bij [sportwedstrijden en evenementen](#) of inzake publiek en professionals/medewerkers in een sportinfrastructuur worden in het betreffende protocol verder geduid.

4.2. Registreren, inschrijven, tickets

Bij sportlessen, zwembaden en wellnesscentra geldt een registratieplicht. Elke sporter moet verplicht naam en telefoonnummer of e-mailadres opgeven in functie van contactonderzoek. Professionals/medewerkers bij sportevenementen, deelnemers aan sportevenementen en publiek bij sportevenementen/sportwedstrijden moeten zich verplicht registreren bij aankomst bij een sportevenement/sportwedstrijd. Bezoekers of deelnemers die weigeren om zich te registreren, krijgen geen toegang.

Registratie van deelnemers aan reguliere competitiewedstrijden is niet verplicht, op voorwaarde dat de deelnemers sowieso gekend zijn bij de club en de sportfederatie via een wedstrijdblad.

Indien mogelijk wordt deze registratie best vereenvoudigd door te werken met een voorafgaande inschrijving. Voorafgaande inschrijving is sowieso verplicht voor deelnemers aan een sportevenement. Daginschrijvingen zijn niet mogelijk voor deelnemers aan een sportevenement.

Voor publiek zijn daginschrijvingen (verkoop op de dag zelf) niet verboden, maar dit wordt zeer sterk afgeraden. Ook hier zorgt men best voor een verkoop voorafgaand aan het evenement/de wedstrijd (online, per mail, telefonisch, ...).

De gegevens van de geregistreerde personen worden bewaard gedurende 14 kalenderdagen. Die contactgegevens mogen enkel worden gebruikt voor de doeleinden van de strijd tegen COVID-19. Ze moeten worden vernietigd na 14 kalenderdagen en de bezoekers of deelnemers moeten uitdrukkelijk hun akkoord geven.

4.3. Procedure bij vaststelling van besmetting

Wanneer je als sportorganisatie verneemt dat een van jouw leden of deelnemers aan jouw sportactiviteiten besmet is met het coronavirus, volg je best volgende stappen op.

Stap 1: Schat het risico in

- Is de besmette persoon op een sportactiviteit geweest onder verantwoordelijkheid van jouw organisatie binnen een tijdspanne van 3 dagen voor het begin van de symptomen tot het einde van de besmettelijkheidsperiode (over het algemeen 7 dagen na het begin van de symptomen of langer als de symptomen aanhouden)?
  - Indien niet, hoeven de ander betrokkenen bij de activiteiten binnen jouw organisatie niet als contactpersoon te worden opgegeven voor contact tracing
  - Indien wel, dan start je best met de onderstaande stappen.
- Heeft de besmette persoon de afstandsregels en alle nodige verzorgsmaatregelen, zoals je kan terugvinden in de [gedragscode voor de sporter](#), gevolgd?
  - Indien wel, dan moeten de andere betrokkenen bij de activiteiten binnen jouw organisatie niet als contactpersoon worden opgegeven voor contact tracing
  - Indien niet, dan start je best met de onderstaande stappen.

Stap 2: Contactpersonen

- Hou contact met de besmette persoon om de situatie op te volgen.

- Help de besmette persoon met het opstellen van een lijst met contactpersonen, dit zijn personen die contact hebben gehad met een bevestigd COVID-19 geval.
- Volg op of de besmette persoon is gecontacteerd door het Covid-19 Contact Tracing Team of contacteer proactief het Covid-19 Contact Tracing Team.

Stap 3: Communicatie

- Maak nooit zomaar de medische gegevens van een lid bekend! In de regel communiceer je niet over de identiteit van de besmette persoon en respecteer je zijn/haar privacy, tenzij deze persoon bij overleg zelf aangeeft dat dit voor hem/haar ok is.
- Indien het Contact Tracing Team niet snel opstart, overleg dan met de besmette persoon om de leden met een direct risico, nl. mogelijke contactpersonen, samen te informeren. Vermeld duidelijk indien het over een hoog of laag risico gaat (zie verder).
- Het is sowieso raadzaam om je eigen leden of deelnemers op de hoogte te brengen van een mogelijke besmetting en hen bij deze communicatie ook volgende folder te bezorgen met betrekking tot contactonderzoek: https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Folder_contactonderzoek_NL.pdf. Op die manier is men ook beter voorbereid indien men wordt gecontacteerd in functie van contactonderzoek.
- Informeer de contactpersonen over de acties die je binnen de club hebt ondernomen.

Wat moet ik weten over contact tracing?

Via de deze link vind je nuttige informatie over contact tracing of contactonderzoek: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/contactonderzoek>

Bij contactonderzoek zal iemand die werkt in opdracht van de overheid je opbellen. In Vlaanderen werkt die persoon in opdracht van het Agentschap Zorg en Gezondheid van de Vlaamse overheid. In Brussel is dat in opdracht van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Let hierbij zeker op het nummer. Dit is altijd via dit specifieke telefoonnummer 02 214 19 19 of 8811 in het geval van een sms. Deze info is belangrijk om de echte telefoons van deze van mogelijke fraudeurs te onderscheiden.

Wat moet ik weten over quarantaine of zelfisolatie?

Als aan iemand gevraagd wordt om in quarantaine te gaan na een hoog risicocontact, is dat voor een periode van 7 dagen sinds het laatste moment van dat contact. Op dat moment is er enkel een vermoeden dat je drager van het virus bent, je bent (nog) niet ziek. Je had bijvoorbeeld nauw contact met iemand die positief getest heeft, was in een gebied met hoge viruscirculatie ("rode zone"), of in een oranje zone, waar je deelnam aan "risicovolle activiteiten" zoals familiebezoeken of het nachtleven. Je moet een test afleggen op de vijfde dag sinds je met die persoon in contact bent geweest. Als de test positief is ga je 7 dagen in zelfisolatie (verstrengde quarantaine). Is de test negatief, dan mag je uit quarantaine.

Als je symptomen vertoont en gevraagd wordt om in zelfisolatie te gaan, is dat voor een periode van minstens 7 dagen. Leg zo snel mogelijk een test af. Vanaf het moment dat de symptomen doorbreken, blijf je niet langer dan 7 dagen besmettelijk. Als die test positief is dan blijf je in zelfisolatie, is de test negatief mag je uit quarantaine.

Wat moet ik weten over risicocontacten?

Als een **vrijwilliger, medewerker, trainer of sporter** in sportorganisatie besmet is met het coronavirus, dan worden andere clubleden in de volgende situaties als **hoog risico contacten** (of nauwe contacten) beschouwd:

- Een persoon met een cumulatief **'face to face' contact van minstens 15 minuten bij een afstand van minder dan 1,5 meter** (bv. tijdens een gesprek). Als er een volledige scheiding was door een wand uit plexiglas valt dit niet onder een 'face to face' contact.
- Een persoon die **meer dan 15 minuten in dezelfde ruimte (bv. kleedkamer/douche, ...)** was met de besmette persoon, waarbij niet steeds een afstand van 1,5 meter werd gerespecteerd, tenzij er een scheiding was door een wand uit plexiglas en/of waarbij voorwerpen werden gedeeld.
- Een persoon die **direct fysiek contact heeft gehad met een besmette persoon** (bv. omhelzen);
- Een persoon die **in direct contact** (rechtstreeks van een persoon tot persoon, niet via bv. voorwerpen) **is geweest met excreties of lichaamsvloeistoffen** van de besmette persoon. Denk hierbij aan kussen (al dan niet op de mond), direct contact met speeksel of neussecreties bij hoesten of niezen en direct contact met braaksel.

Een **laag risico contact** of oppervlakkig contact is iedereen die zich in dezelfde gesloten kamer of omgeving bevond als de besmette leerling of personeelslid, maar zonder cumulatieve contacttijd gedurende minstens 15 minuten, binnen een afstand van minder dan 1,5 meter.

Hoe zich te gedragen bij symptomen of na een hoog risico contact met een besmette persoon?

<p>1. Heb je symptomen?</p> <p>2. Contacteer je huisarts, laat je testen. Ga samen met je huisgenoten in quarantaine tot het resultaat bekend is.</p> <p>3. Bij een negatieve test is geen verdere quarantaine nodig. Ga echter niet naar een sportactiviteit tot je volledig genezen bent. In deze situatie is er geen impact op mede team- of clubleden.</p> <p>4. Bij een positieve test ga je gedurende 7 dagen in isolatie of tot het einde van de symptomen of tot na toestemming van de huisarts om de isolatie te verlaten. Contact tracing moet opgestart worden. Alle teamleden/clubleden waarmee je in contact kwam tot 2 dagen voor de eerste symptomen moeten op de hoogte gebracht worden.</p>	<p>1. Ben je gecontacteerd vanuit contact tracing en werd er aangegeven dat je een hoog risico contact had met een besmette persoon?</p> <p>2. Contacteer je huisarts, laat je testen op de vijfde dag sinds het hoog risico contact. Ga samen met je huisgenoten in quarantaine tot het resultaat bekend is.</p> <p>3. Bij een negatieve test mag je de quarantaine verlaten. In deze situatie is er geen impact op mede team- of clubleden.</p> <p>4. Bij een positieve test ga je gedurende 7 dagen in isolatie of tot na toestemming van de huisarts om de isolatie te verlaten. Contact tracing moet opgestart worden. Alle teamleden/clubleden waarmee je in contact kwam tot 2 dagen voor de positieve test moeten op de hoogte gebracht worden.</p>
<p>5. Contacteer na een positieve test zeker de coronaverantwoordelijke of de gerechtelijk correspondent van je club. Deze persoon zal met jou een lijst opstellen van team-/clubleden waarmee je contact hebt gehad (opdeling hoog/laag risico) i.f.v. contact tracing.</p>	

Na een laag risico contact met een besmet persoon hoef je niet in quarantaine te gaan en kan je nog naar de club komen. Wees wel extra voorzichtig. Draag waar mogelijk een mondkapje, vermijd kleedkamers en hou waar mogelijk afstand.

Vanaf wanneer moet ik als club een volledig team in quarantaine plaatsen?

Indien een club of sportorganisatie beschikt over een arts die aan de organisatie is gelinkt, dient een dergelijke beslissing steeds in overleg met deze arts te gebeuren.

Er zijn overheen de verschillende sectoren geen duidelijke cijfers die aangeven vanaf welk aandeel van besmette personen een volledige groep in quarantaine moet. Indien de sportclub geen adviserend arts ter beschikking heeft, raden we aan om de activiteiten van een team tijdelijk te staken van zodra een derde van het team positief heeft getest of in quarantaine zit na een hoog risico contact.

Bijlage 1: overzicht sportspecifieke passages uit federale ministerieel besluit met betrekking tot sport

De concrete passages uit het ministerieel besluit over de coronamaatregelen van **30 juni 2020, laatst gewijzigd bij het ministerieel besluit van 8 oktober**, met betrekking tot sport vind je hier: <https://www.sport.vlaanderen/sporten-in-tijden-van-corona/>

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 14 oktober 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlage 2 bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 2 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Protocol voor beheerders van sportinfrastructuur en openbare ruimtes

Inhoud	
Inleiding	2
1. Openluchtinfrastructuur	5
1.1. Hoe dit protocol gebruiken?	5
Algemeen	5
Hygiëne	6
Afstand houden	8
1.2. Organisatie van wedstrijden en evenementen op je outdoor sportinfrastructuur ...	9
Algemeen	11
Hygiëne in functie van supporters	12
Afstand houden tussen supporters	12
2. Indoor sportinfrastructuur	14
2.1. Hoe dit protocol gebruiken?	14
2.2. Een veilige infrastructuur voor sporters	15
Algemeen	15
Afstand houden	16
Hygiëne	20
Samenscholing vermijden	23
Technische aandachtspunten	24
2.3. Een veilige werkplek voor personeel, trainers en medewerkers/vrijwilligers	25
Algemeen	25
Afstand houden	26
Hygiëne	27
2.4. Elke sportinfrastructuur moet een veilige plek zijn voor supporters	27
Algemeen	28
Afstand houden tussen supporters	29
Hygiëne in functie van supporters	31
Bijlage 1: Desinfectie	33

Inleiding

Dit protocol sluit aan bij de leidraad sport en corona – code oranje. Hoewel outdoor sporten ten zeerste aanbevolen is, is het toegelaten om, onder voorwaarden zowel indoor als outdoor te sporten en de bijhorende infrastructuur open te stellen. Kleedkamers en douches zijn gesloten. Zwembaden mogen, onder voorwaarden worden opengesteld.

In tegenstelling tot in code geel, zijn in code oranje niet langer alle sportactiviteiten mogelijk voor alle leeftijden, zonder dat social distance hierbij moet toegepast worden tijdens de sportactiviteit. Onder code oranje gelden voor de sportactiviteiten volgende richtlijnen:

- Voor kinderen tot en met 12 jaar blijven alle indoor en outdoor sportactiviteiten mogelijk. Zij kunnen nog steeds contact maken binnen de sportgroep en ook tussen sportgroepen is contact mogelijk. Het contact tussen groepen is enkel mogelijk indien noodzakelijk in functie van een wedstrijdcontext.
- Voor personen ouder dan 12 jaar gelden er wel beperkingen.
  - Outdoor zijn nog steeds sportactiviteiten mogelijk met contact binnen de sportgroep, voor zover dit noodzakelijk is voor het beoefenen van de sport. Ook contact tussen sportgroepen blijft mogelijk, voor zover dit contact noodzakelijk is voor de beoefening van de sport in een wedstrijdcontext. Dit betekent dat alle outdoor sportwedstrijden kunnen doorgaan in code oranje.
  - Indoor kan enkel nog contactloos gesport worden. Alle sporten kunnen in principe blijven doorgaan, zolang er geen oefen- of wedstrijdvormen worden gegeven waarbij de onderlinge afstand van 1,5m niet kan worden gewaarborgd.
- De densiteitsregels zijn ook in code oranje van toepassing.
- Kleedkamers en douches zijn niet langer toegankelijk in code oranje. In functie van zwembaden mogen deze wel nog geopend blijven.
  - Enkel in uitzonderlijke gevallen en als de hygiënische en gezondheidsredenen dit noodzakelijk maken kunnen kleedkamers na de sportactiviteit beperkt opengesteld worden. (bv. veranderen van wetsuit bij outdoorsporten, outdoor ploegsport bij jongeren bij koud regenweer/modder, ...). De bijkomende richtlijnen vind je verderop in dit protocol.
- Zwembaden zijn open. Het protocol voor zwembadexploitanten kan je online terugvinden. Er moet wel te allen tijde contactloos (voor +12 jarigen) gesport worden in een zwembad tijdens code oranje, behalve binnen de sociale bubbel.
  - Voor de bezettingsgraad van zwembaden moet men rekening houden met densiteitsregels die bepalen dat de beschikbare sportoppervlakte minstens 10m² per zwemmer kan waarborgen.
- Bij indoor sporten is een optimale ventilatie of verluchting een cruciaal element in een covid-veilig sportaanbod. Richtlijnen rond ventilatie of verluchting komen verderop in dit protocol terug.
- Contact tussen sportgroepen is indoor niet mogelijk. Dit betekent dat er indoor geen wedstrijden kunnen doorgaan waarbij de veilige afstand van 1,5 meter tussen de sporters niet kan worden gegarandeerd. Wedstrijden die deze afstand tussen de deelnemers wel kunnen waarborgen kunnen nog steeds doorgaan.

- Deze beperkingen voor wedstrijden gelden niet voor kinderen tot en met 12 jaar. Voor hen kunnen indoor alle wedstrijden en trainingen/sportlessen gewoon doorgaan, ook met onderling contact.

Om (niet noodzakelijke) contacten tussen sporters maximaal te beperken, moeten we de overbevolking van een sportinfrastructuur steeds vermijden. Om dit voldoende te kunnen respecteren, worden **densiteitsregels** vastgelegd. Deze regels bepalen dat de totaal beschikbare sportinfrastructuur, dus niet noodzakelijk binnen de belijning van een sportterrein, minstens 30m² per deelnemer kan waarborgen. Dit komt overeen met een bezetting van 20 personen op een klassiek basketbalterrein. Op deze regel is een uitzondering mogelijk waarbij de totaal beschikbare sportinfrastructuur 10m² per deelnemer moet waarborgen.

De regel voor 30m² gaat uit van verplaatsingssporten waarbij er in normale omstandigheden, door de aard van de sport, een grote kans op onderlinge interactie is en waarbij men de anderhalve meter niet kan garanderen. Hier willen we dus extra veiligheid inbouwen ten opzichte van de reguliere anderhalve meter, zodat een sportzone niet (te) druk bezet kan worden. Dit is de standaardregel voor bezetting van sportinfrastructuur in code oranje.

Voor sportactiviteiten waarbij er in normale omstandigheden geen kans is op onderlinge interactie en lichamelijk contact is een afwijking toegestaan waarbij de beschikbare sportinfrastructuur slechts 10m² per persoon moet waarborgen. Om van deze uitzondering te kunnen genieten moet een sportactiviteit aan de volgende voorwaarden voldoen.

- Het gaat om een activiteit binnen een afgebakende zone voor één persoon. Eventueel gezamenlijk materiaal of toestellen worden tussen opeenvolgende gebruikers gereinigd of ontsmet. Voorbeelden zijn een fitnesscentrum met fitnessstoestellen, toestelturnen, bepaalde individuele dansvormen, yoga, ...
- Het gaat om zwemmen in zwembaden of baantjeszwemmen.
- Het gaat om sporten waarbij het contact tijdens de sportactiviteit beperkt is tot één vaste partner die niet wijzigt tijdens de sportactiviteit en waarbij de afstandsregels met andere sporters dan de vaste partner te allen tijde worden gewaarborgd. Voorbeelden zijn koppeldans, gevechtssporten, ... Deze uitzonderingsregel is in code oranje enkel van toepassing in een outdoorcontext, aangezien sporten met contact niet toegestaan is in een indoorcontext.

Deze densiteitsregels zijn niet van toepassing op sportactiviteiten voor jongeren tot en met 12 jaar.

Infrastructuur die open mag, moet niet open. Beheerders en lokale besturen beslissen zelf wanneer zij op een veilige en verantwoorde manier kunnen open gaan of blijven.

De richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad moeten te allen tijde opgevolgd worden. Alle maximum aantallen van sporters en toeschouwers kunnen steeds bijgestuurd worden. Bij eventuele conflicten primeren de regels zoals bepaald in het federale mb met betrekking tot de coronamaatregelen op wat in dit protocol beschreven wordt.

Tabel 1: Overzicht van limieten voor bijeenkomsten/samenscholingen, zoals bepaald door de Nationale Veiligheidsraad en vastgelegd in het meest recente ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, Onderstaande tabel is gebaseerd op het ministerieel besluit van 30 juni, laatst gewijzigd bij ministerieel besluit van 8 oktober.

Soort limiet	Maximum aantal personen	Duiding/opmerking
Sociale bubbel	3	Met de mensen binnen deze bubbel mag je onbeperkt contact hebben. Dit is een vast aantal personen per maand buiten je huisgezin waar je als individu nauw contact mag mee hebben.
Familie- /vriendenbijeenkomst	4	Dit is de limiet voor samenscholingen in een niet-georganiseerde context. De afstand van 1,5 meter moet hierbij steeds gewaarborgd worden. *
Sportgroep	50	Dit is de limiet voor een groep die een sportactiviteit bijwoont in georganiseerd verband. Binnen deze sportgroep kan er onderling contact zijn voor zover dit noodzakelijk is voor de beoefening van de sport.
Kampgroep	20	De groepsgrootte voor sportkampen wordt afgestemd op deze van jeugdkampen.
Publiek Indoor	200	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een indoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
Publiek Outdoor	400	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een outdoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
CERM-aanvraag	200	Deze limiet bepaalt dat iedere organisator van een sportwedstrijd of -evenement vanaf dit aantal deelnemers of toeschouwers een CERM-aanvraag moet invullen.

*Kinderen tot en met 12 jaar worden niet meegerekend in dit maximum aantal. Op publiek domein mag je maximum met 4 samenscholen, thuis mag je maximaal vier niet huisgenoten tegelijk ontvangen.

Een lokale overheid kan steeds strengere limieten opleggen in functie van de epidemiologische situatie op het eigen grondgebied.

1. Openluchtinfrastructuur

1.1. Hoe dit protocol gebruiken?

- Dit protocol bevat richtlijnen opgesteld door de klankbordgroep sport en corona en wordt bij in voege treding bekrachtigd door minister Weyts, Vlaams minister van Sport, via een ministerieel besluit.
- De eerste kolom geeft weer waarop de informatie van toepassing is, de tweede kolom bevat de algemene richtlijnen, de derde kolom geeft verdere duiding over hoe dit in de praktijk gebracht kan worden. Het is aan beheerders om hier de juiste keuzes te maken in functie van de eigen unieke infrastructuur. Het is aan de sportverenigingen en andere aanbieders om hier actief mee aan de slag te gaan voor een veilig en gezond sportaanbod.

Algemeen

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Communicatie	Zowel naar gebruikers als supporters blijft sensibilisering over de algemene afstand- en hygiënemaatregelen nodig. Zorg voor affichering waar mogelijk.	Maak hierbij gebruik van de <u>gedragcodes</u> zoals opgemaakt door de klankbordgroep of van een eigen vertaling hiervan naar uw specifieke context.
Beheer door clubs	Niet alleen gemeenten, maar ook clubs of privé-uitbaters moeten met de richtlijnen aan de slag.	Adviseer clubs om bij de betreffende federatie te informeren naar de juiste richtlijnen en communicatiemateriaal.
Horeca	Horeca mag open, dus ook de cafetaria's/kantines bij sportinfrastructuren. Dit kan uiteraard alleen onder de richtlijnen die gelden voor de horeca. Hiervoor verwijzen we naar <u>Horeca Vlaanderen</u> .	Het is aan te raden ook bij de clubs te vragen naar een plan van aanpak op basis van de richtlijnen die werden opgemaakt, of hen minstens te wijzen op hun verplichtingen.
Registratieplicht	De contactgegevens van elke sporter moet worden geregistreerd bij deelname aan sportlessen of bij aankomst in een zwembad. Voor kinderen tot en met 12 jaar volstaat de registratie van de begeleider.	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent niet verplicht om met een reservatiesysteem te werken. Al is dat wel een handig instrument om de capaciteit in een sportinfrastructuur te beheersen en wachtrijen en teleurstellingen aan de kassa te vermijden.

	<p>Dit kan zich beperken tot een naam en een telefoonnummer of een emailadres. De gegevens moeten worden bewaard gedurende 14 kalenderdagen en mogen enkel gebruikt worden voor de doeleinden ter bestrijding van Covid19. De gegevens moeten worden vernietigd na 14 kalenderdagen. Ook voor publiek geldt eenzelfde registratieplicht.</p> <p>Bezoekers moeten uitdrukkelijk hun akkoord geven. Bezoekers of deelnemers die dit weigeren worden de toegang tot het de sportinfrastructuur bij aankomst ontzegd.</p> <p>Registratie van deelnemers aan reguliere competitiewedstrijden is niet verplicht, op voorwaarde dat de deelnemers gekend zijn bij de club en de sportfederatie via een wedstrijdblad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zo'n reservatiesysteem hoeft niet per se online, er zijn ook sportinfrastructuren waar er telefonisch gereserveerd kan worden. Werk je zonder reservatie, dan is het voor de bezoekers wel interessant om te weten wat de drukke en rustige momenten zijn. Er zijn ook sportinfrastructuren die op de website een teller hebben staan om aan te geven hoeveel plaats er nog is. Met kleurcodes werken is ook een mogelijkheid. • Je kan ook afspraken maken met clubs die gebruik maken van de infrastructuur om in te staan voor deze registratieplicht.
--	--	--

Hygiëne

<p>Toegangen</p>	<p>Neem maatregelen rond ontsmetting aan de toegangspoorten (waar van toepassing).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bij infrastructuur in gemeentelijk/stedelijk beheer, lijkt het aangewezen om dat met eigen personeel op te volgen. Indien er sprake is van erfpacht, concessie ... (dus bij beheer door de club/derden) is het noodzakelijk te vragen naar afspraken met de betrokken club. Wie, wanneer, hoe ... • Zorg aan de toegang voor affichering van de
-------------------------	--	--

		<p>algemene coronamaatregelen of voor aangepaste communicatie vanuit de eigen sportfederatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waar de accommodatie niet kan afgesloten worden, is de toegang geen probleem. Zorg toch dat er voldoende sensibilisering is voor gebruikers van de terreinen.
Gebruik van materiaal (speren, tennisballen, voetballen, palletjes ...)	Het delen van sportmateriaal is toegelaten, maar het voorzichtigheidsprincipe moet hier toegepast worden.	<ul style="list-style-type: none"> • Ontsmetten of reinigen met water en zeep voor en na een sportactiviteit is sterk aangeraden. Het is dus aan te raden aan elke sportclub te vragen hoe zij dit zien voor hun sport. • Vermoedelijk krijgen ze richtlijnen van hun federatie, maar niet elke vereniging is aangesloten bij een federatie, en niet alle federaties hebben richtlijnen klaar.
Verantwoordelijkheid van de sporter	Leg de verantwoordelijkheid van hygiëne ook bij de sporter zelf .	<ul style="list-style-type: none"> • Geef dit signaal door aan de clubs. Een club kan materiaal voorzien, maar het is de sporter die ermee aan de slag moet om zijn materiaal en handen te ontsmetten.
Kleedkamergebruik en douchegebruik	<p>Kleedkamers en douches zijn gesloten. In een zwembad mogen deze wel nog openblijven (zie protocol voor zwembadexploitanten voor verdere richtlijnen).</p> <p>Enkel in uitzonderlijke gevallen en als de hygiënische en gezondheidsredenen dit</p>	<p>Bij openstelling in functie van de uitzonderlijke gevallen moet extra aandacht besteed worden aan de hiernaast vermelde richtlijnen. Bijkomend besteed je best ook aandacht aan volgende acties.</p>

	<p>noodzakelijk maken kunnen kleedkamers na de sportactiviteit beperkt opengesteld worden. (bv. veranderen van wetsuit bij outdoorsporten, outdoor ploegsport bij jongeren bij koud regenweer/modder, ...)</p> <p>Bepaal de capaciteit van de kleedkamer op basis van de social distance. Om in deze context 1,5 meter te kunnen garanderen bepaal je de maximumcapaciteit van je kleedkamer best op basis van het aantal lopende meter bank/muur gedeeld door 2.</p> <p>Communiqueer de capaciteit op de deur(binnen- en buitenkant) /bij de ingang.</p> <p>Sporters komen in sportoutfit naar de sportactiviteit.</p> <p>Een klasgroep mag tijdens de schooluren gebruik maken van een kleedkamer zoals bepaald in de onderwijsprotocollen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aanduidingen op de zitbanken of de grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan. • Zorg voor een reinigingsschema dat voorziet in frequente reinigingen van de kleedkamers en douches met water en zeep of desinfectie (extra aandacht voor klinken, banken, doucheknoppen) • Communiqueer duidelijk over dit reinigingsschema naar gebruikers. • Voorzie personeel voor de reiniging of maak afspraken met de clubs/ploegen • Het is aanbevolen om het mondkmasker ook in de kleedkamer zo veel mogelijk te dragen.
--	---	---

Afstand houden

<p>Bepalen van de maximumcapaciteit op de terreinen - densiteitsregels</p>	<p>Het opgelegde maximum sporters wordt vastgelegd door de limiet voor een sportgroep (limiet: zie tabel op pagina 5).</p> <p>Naast de limiet op de grote van de groep zorgen de densiteitsregels voor een extra bescherming tegen overbevolking van een sportinfrastructuur en voor een reductie van de mogelijke onderlinge contacten.</p> <p>Deze densiteitsregels worden uitgelegd in de leidraad en in de inleiding van dit protocol. Ze zijn niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar.</p> <p>De standaardregel bepaald dat de beschikbare sportoppervlakte</p>	
---	---	--

	<p>30m² per sporter moet kunnen waarborgen.</p> <p>In uitzonderlijke gevallen kan dit versoepeld worden naar 10m² per sporter, namelijk indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het gaat om een activiteit binnen een afgebakende zone voor één persoon. • Het gaat om zwemmen in zwembaden of baantjeszwemmen. • Het gaat om sporten waarbij het contact tijdens de sportactiviteit beperkt is tot één vaste partner die niet wijzigt tijdens de sportactiviteit en waarbij de afstandsregels met andere sporters dan de vaste partner te allen tijde worden gewaarborgd. Dit laatste punt is in code oranje niet van toepassing op een indoor context. 	
--	--	--

Naast deze basisprincipes voor openluchtsportinfra vind je richtlijnen rond het openstellen voor sportpleintjes, speelterreinen en skateparken (opgesteld door Bataljong en partners).

1.2. Organisatie van wedstrijden en evenementen op je outdoor sportinfrastructuur

- Publiek is toegelaten bij sportwedstrijden en evenementen tot het aantal zoals bepaald in de limiet voor 'publiek outdoor' (*limiet: zie tabel op pagina 5*). Dit hoeft geen zittend publiek te zijn. Wie een evenement wil organiseren voor meer personen dan voorzien in de limiet voor een CERM-aanvraag (*limiet: zie tabel op pagina 5*) moet daarbij gebruik maken van het Covid Event Risk Model (CERM). Ook voor organisatoren van kleinere sportevenementen en sportwedstrijden raden we aan om deze tool in te vullen. Dit zal je helpen bij een veiligere organisatie.
- Indien de federale regelgeving betreffende de coronamaatregelen het toelaat, is het mogelijk om als uitbater van een permanente infrastructuur voor zittend publiek bij de bevoegde gemeentelijke overheid een uitzondering aan te vragen om dit maximum aantal te overschrijden. Denk hierbij aan grotere sportstadions. De burgemeester beslist over de toelating, in akkoord met de bevoegde minister en na overleg met een viroloog (dit laatste wordt in de meeste gevallen reeds ondervangen door de CIRM-scan, die opgesteld is in samenspraak met virologen). Deze aanvraag kan door het lokale bestuur worden ingediend via cirm@eventflanders.com om het advies van de bevoegde minister en een viroloog in te winnen.

- Er is een specifiek protocol beschikbaar voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden. **Is er dus echt sprake van een wedstrijd of evenement in jouw infrastructuur los van de reguliere trainingen, dan verwijst je elke vereniging of organisator door naar dit protocol.** Let wel! Het is de organisator die moet in orde zijn met het protocol. Het is niet de beheerder die moet instaan voor deze hele organisatie van veiligheidsmaatregelen. De beheerder kan wel aangeven of er bepaalde aspecten zijn waar hij een rol kan in spelen, of waar de voorgestelde maatregelen (niet) haalbaar zijn. Lees dit deel van het protocol sowieso samen met het protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden zodat je correct geïnformeerd bent.
- Het aanvragen van een uitzonderingsmaatregel om het maximaal toegelaten aantal toeschouwers te overschrijden valt wel onder de verantwoordelijkheid van de uitbater.

Algemeen

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
CoronaGids (draaiboek) opgemaakt	Per 'evenement'/ sportieve activiteit wordt er een CoronaGids (draaiboek) opgemaakt dat de genomen en gecommuniceerde maatregelen bundelt en toelicht ter verspreiding naar betrokkenen (deelnemers, partners, medewerkers,..).	Zie Protocol voor sportevenementen en sportwedstrijden Zie Toolbox voor voorbeelden
Klassieke competitiewedstrijden met een repetitief karakter	Het volstaat indien er een standaard draaiboek (eventueel opgemaakt door de respectievelijke sportfederatie) ter beschikking is van een club, mits vertaald naar de lokale context. Trainingen voor sportgroepen tot de limiet zoals opgenomen in de tabel op pagina 5 zijn geen evenementen!	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag aan de club om, ook voor kleinere wedstrijden, dit draaiboek te bekijken in functie van de lokale context, of om getroffen maatregelen te bespreken. • Niet enkel de beheerder, maar ook de sportpromotor of de sportclubondersteuner kan een rol opnemen om in overleg te gaan met de clubs.
Communicatie	Communiceer de geldende gedragsregels aan je deelnemers en toeschouwers.	<ul style="list-style-type: none"> • Communiceer ook vooraf al naar toeschouwers en naar deelnemers over de maatregelen voor dit event. • Zorg aan de toegang van het gebouw voor mondelinge en schriftelijke ondersteuning van de maatregelen
Contact tracing	Registratie van publiek is verplicht. Raadpleeg de regels hierover in de leidraad sport en corona – code oranje . Toeschouwers die dit weigeren worden de toegang tot de wedstrijd/het evenement ontzegd.	<ul style="list-style-type: none"> • Indien mogelijk wordt deze registratie best vereenvoudigd door te werken met een voorafgaande inschrijving. Voorafgaande inschrijving is sowieso verplicht voor deelnemers aan een sportevenement. Daginschrijvingen zijn niet mogelijk voor deelnemers aan een sportevenement. • Voor publiek zijn daginschrijvingen (verkoop op de dag zelf) niet

		verboden, maar dit wordt zeer sterk afgeraden. Ook hier zorgt men best voor een verkoop voorafgaand aan het evenement/de wedstrijd (online, per mail, telefonisch, ...).
--	--	--

Hygiëne in functie van supporters

Sanitair	De aanwezigheid van supporters vraagt om extra aandacht voor reiniging en ontsmetting van sanitair.	<ul style="list-style-type: none"> • Werk waar mogelijk met apart sanitair van deelnemers en toeschouwers. • Verhoog de intensiteit van de poetsbeurten van het sanitair.
Horeca	De aanwezigheid van supporters bij wedstrijden en evenementen heeft een impact op de horeca. Volg de regels zoals bepaald in de protocollen voor horeca: https://heropstarthoreca.be/	<ul style="list-style-type: none"> • Maak afspraken met de cafetaria rond het aantal bezoekers, en wat wenselijk is rond cafetariagebruik. • Bekijk of aparte in- en uitgangen van cafetaria mogelijk zijn bij smalle doorgangen. •

Afstand houden tussen supporters

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Scheiden van stromen	Zorg voor gescheiden stromen voor deelnemers en toeschouwers. Tracht duidelijke flows te voorzien voor toeschouwers bij de ingangen en uitgangen. Zorg waar mogelijk voor gescheiden in- en uitgangen.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor duidelijke signalisatie bij de in- en uitgangen. • Markeer looprichtingen op de grond en plaats duidelijk zichtbare signalisatie over looprichtingen en flows voor publiek en toeschouwers. • Pas waar mogelijk eenrichtingsverkeer toe. • Zorg bij grote hoeveelheden toeschouwers waar mogelijk voor een opdeling in verschillende publiekszones en vermijd daarbij dat toeschouwers uit verschillende zones zich kunnen mengen. • Voorkom te dicht bij elkaar kruisen, indien dit niet mogelijk is communiceer op die plaatsen dan de 'voorrangsregels' bv wie de trap afdaald heeft voorrang • Voorzie looplijnen waar wenselijk.
Mondmaskers	Mondmaskers zijn verplicht voor publiek	

	en medewerkers bij outdoor sportevenementen.	
Tribunes	<p>Het aantal toegelaten bezoekers wordt bepaald door de Veiligheidsraad. De limiet voor 'publiek outdoor' is opgenomen in de tabel op pagina 5. Zittend is aangewezen, maar een staand publiek is ook toegelaten, zolang men onder de limiet 'publiek outdoor' blijft.</p> <p>Publiek moet te allen tijde 1,5 meter afstand houden en een mondmasker dragen. Enkel om iets te eten of te drinken kan het mondmasker kortstondig afgezet worden.</p> <p>Enkel in zittribunes kan de veiligheidsafstand tussen toeschouwers teruggebracht worden tot 1 meter onderlinge afstand.</p> <p>Supporterzones/tribunes worden gefaciliteerd met respect voor de geldende maatregelen en binnen de beschikbare & realistische mogelijkheden. (ter beschikking stelling van beschermingsmateriaal, datacapturing en uitgetekende flows.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg steeds voor een uitgewerkt spreidingsplan van de beschikbare plaatsen voor het publiek volgens de geldende afstandsregels (minimum 1,5 meter afstand) en densiteitsregels (zoals bepaald via het CERM) • Bepaal een covid-veilige maximumcapaciteit (die minder kan zijn dan het max aantal van 400). • De toepassing van het spreidingsplan voor de toeschouwers zal steeds de toets van het CERM moeten doorstaan. • Zorg voor communicatie op uw website of andere beschikbare kanalen naar de toeschouwers toe. • Je kan vakken maken waar aangegeven staat hoeveel personen in dat vak mogen. • Je kan staanplaatsen duidelijk markeren met spots op de grond, met voldoende afstand onderling • Voorzie flows voor bezoekers. Waar mogelijk voorzie je 'eenrichtingsverkeer'. • Probeer verplaatsingen op de tribune tijdens een match te vermijden. Geef dit ook zo aan bij het betreden van de tribune/zitplaatsen (of vooraf in de communicatie).
CIRM	Uitbaters van een permanente infrastructuur voor een zittend publiek kunnen afwijken van het maximum aantal toegelaten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle informatie over deze CIRM-scan en de te volgen procedure vind je via deze link: https://www.covideventriskmodel.be/cirm

	<p>toeschouwers zoals bepaald in de limiet voor 'publiek outdoor' (limiet: zie pagina 5).</p> <p>Hiervoor moet de uitbater een CIRM-scan invullen. Via het respectievelijke lokale bestuur moet dit, na positief advies, ingediend worden bij het CIRM-loket.</p>	
CoronaSafeTeam of CoronaSafe verantwoordelijke	<p>Elke organisatie moet een CoronaSafeTeam hebben of een CoronaSafe Verantwoordelijke (bij minder dan 200 deelnemers)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak een logboek met alle wedstrijden/evenementen die in je accommodaties zullen plaatsvinden en de respectievelijke CST of CSV. • Schrijf deze persoon ook aan met de richtlijnen die je als beheerder hebt opgemaakt en waar een organisator rekening moet mee houden.

2. Indoor sportinfrastructuur

Dit protocol bevat richtlijnen en adviezen om je te helpen bij een verantwoorde en veilige openstelling van indoor infrastructuur. Onder code oranje wordt sterk geadviseerd om indien mogelijk buiten te sporten.

2.1. Hoe dit protocol gebruiken?

- De richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad, vastgelegd per ministerieel besluit aangaande de coronamaatregelen, moeten te allen tijde opgevolgd worden. Die richtlijnen primeren op wat in dit protocol beschreven wordt (tenzij in dit protocol strengere regels zijn opgenomen).
- Dit protocol bevat richtlijnen opgesteld door de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector en bekrachtigd door minister Weyts, Vlaams minister van Sport. De eerste kolom geeft weer op wat de informatie van toepassing is, de tweede kolom bevat de algemene richtlijnen, de derde kolom geeft verdere duiding over hoe dit in de praktijk gebracht kan worden. Het is aan beheerders om hier de juiste keuzes te maken in functie van de eigen unieke infrastructuur. Het is aan de sportverenigingen en andere aanbieders om hier actief mee aan de slag te gaan voor een veilig en gezond sportaanbod.
- Het eerste deel focust op de sporters, het tweede deel focust op de medewerkers, het derde deel op de supporters. Als algemene regel geldt dat er steeds aandacht moet zijn voor afstand houden, hygiëne en beperken van groepsvorming. Dit protocol is ook in die zin opgebouwd. We besteden ook aandacht aan enkele technische aandachtspunten.

2.2. Een veilige infrastructuur voor sporters

Algemeen

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Verantwoordelijk gedrag van de sporters en hun begeleiders	<p>Vraag sporters alert te zijn voor hun eigen gezondheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode voor sporters • Gedragscode voor G-sporters • Gedragscode voor ouders • Gedragscode voor trainers 	<p>De algemene maatregelen voor de bevolking in kader van Covid-19 gelden ook voor de sporters (www.info-coronavirus.be/nl/tips-om-jezelf-te-beschermen/)</p>
	<p>Sporters met ziektesymptomen zoals hoest en/of koorts komen niet sporten en kunnen de toegang tot de indoorsportinfrastructuur geweigerd worden.</p>	
Veiligheidsadvies	<p>Betrek je preventie-adviseur of dienst veiligheid van de gemeente</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doe een rondgang • Bespreek het plan met looplijnen gekoppeld aan een voorstel van tijdrooster
Registratieplicht	<p>De contactgegevens van elke sporter moet worden geregistreerd bij deelname aan sportlessen of bij aankomst in een zwembad. Dit kan zich beperken tot een naam en een telefoonnummer of een emailadres. De gegevens moeten worden bewaard gedurende 14 kalenderdagen en mogen enkel gebruikt worden voor de doeleinden ter bestrijding van Covid19. De gegevens moeten worden vernietigd na 14 kalenderdagen. Ook voor publiek geldt eenzelfde registratieplicht.</p> <p>Bezoekers moeten uitdrukkelijk hun akkoord geven. Bezoekers of deelnemers die dit weigeren worden de toegang tot het zwembad bij aankomst ontzegd.</p> <p>Registratie van deelnemers aan reguliere competitiewedstrijden is niet verplicht, op voorwaarde dat de deelnemers sowieso gekend zijn bij de club en de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent niet verplicht om met een reservatiesysteem te werken. Al is dat wel een handig instrument om de capaciteit in een zwembad/sporthal te beheersen en wachtrijen en teleurstellingen aan de kassa te vermijden. • Zo'n reservatiesysteem hoeft niet per se online, er zijn ook zwembaden/sporthallen waar er telefonisch gereserveerd kan worden. Werk je zonder reservatie, dan is het voor de bezoekers wel interessant om te weten wat de drukke en rustige momenten zijn. Er zijn ook zwembaden/sporthallen die op de website een teller hebben staan om aan te geven hoeveel plaats er nog is. • Je kan ook afspraken maken met clubs die gebruik maken van de infrastructuur om in te

	sportfederatie via het wedstrijdblad.	staan voor deze registratieplicht.
Mondmaskers	Sporters moeten geen mondmasker dragen tijdens het sporten. Het dragen van een mondmasker is wel verplicht bij het betreden van de overige publiek toegankelijke delen van een sportinfrastructuur (gangen, toiletten, ...). Deze verplichting geldt niet voor jongeren tot en met 12 jaar.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor sensibilisering en treed ook controlerend op.

Afstand houden

Hou waar mogelijk rekening met de 1,5 meter-regel tussen elke persoon of tussen verschillende gezelschappen van personen die onder hetzelfde dak wonen.

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Algemeen	Voorzie goede signalisatie. Dit moedigt aangepast gedrag van de aanwezigen aan en werkt ondersteunend	<ul style="list-style-type: none"> • Markeringen met de 1,5 meter veiligheidsafstanden op de grond maken het voor iedereen gemakkelijker om afstanden in te schatten • Signalisatie op ooghoogte kan veel duidelijk maken. • Sluit dingen visueel af (bv. niet alle wasbakken/ douches/ lockers/... in gebruik) • Hang duidelijke affiches op met de gedragsregels • ...
Contactloos sporten	<ul style="list-style-type: none"> • Indoor kan enkel nog contactloos gesport worden. Alle sporten kunnen in principe blijven doorgaan, zolang er geen oefen- of wedstrijdvormen worden gegeven waarbij contact niet kan vermeden worden. • Wedstrijden tussen sportgroepen waarbij onderling contact tussen sportgroepen niet kan uitgesloten worden, zijn in code oranje dus verboden. • Voor topsport/profsport kan hiervoor een uitzondering 	<ul style="list-style-type: none"> • Bied sportclubs een alternatief aan om buiten te sporten.

	aangevraagd worden bij de bevoegde minister	
Doorstroming	Sporters en bezoekers moeten op een veilige afstand van elkaar kunnen rondlopen in je accommodatie. Maak een denkoefening voor de inkomhal, gangen, toegangen, ...	<ul style="list-style-type: none"> • Pas waar het kan éénrichtingsverkeer toe • Voorkom te dicht bij elkaar kruisen, indien dit niet mogelijk is communiceer op die plaatsen dan de 'voorrangsregels' • Voorzie looplijnen waar wenselijk. Rechts lopen op trappen en in gangen? • Nooddeuren die geen branddeuren zijn, kunnen open gezet worden om zo aparte in- en uitgangen te creëren. • Kan je de stroom aankomende en vertrekkende bezoekers scheiden? • Verwijder stoelen, banken, ... om rusttijden binnen te vermijden • Duidelijke signalisatie van de looprichtingen en wachtplaatsen • Verzoek de bezoekers om de accommodatie onmiddellijke te verlaten.
Onthaal	<p>De inkomhal kan geen verzamelplaats zijn voor sporters en niet-sporters.</p> <p>Mensen die vragen hebben of komen inschrijven voor activiteiten, moeten afstand houden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sporters en niet-sporters verzamelen niet in de inkomhal. Maak afspraken of ze buiten wachten en opgehaald worden door begeleiders, of echt stipt naar de training komen zodat wachttijden te vermijden zijn. • Ouders/begeleiders halen bij voorkeur buiten op, en komen zo weinig/kort mogelijk binnen in de sporthal of inkomhal • Vraag aan sporters om onmiddellijk na de training de sportinfrastructuur te verlaten. • Bij loket of open balie: buiten gearceerde kaders blijven (vb. 1,5 m afstand gewaarborgd via arcering op de vloer) • Communicatie uithangen

<p>Capaciteit bepalen sportzalen - densiteitsregels</p>	<p>Het opgelegde maximum sporters wordt vastgelegd door de limiet voor een sportgroep (limiet: zie tabel op pagina 5). Indien de oppervlakte het toelaat zijn echter meerdere groepen toegelaten in één infrastructuur.</p> <p>Naast de limiet op de grote van de groep zorgen de densiteitsregels voor een extra bescherming tegen overbevolking van een sportinfrastructuur en voor een reductie van de mogelijke onderlinge contacten.</p> <p>Deze densiteitsregels worden uitgelegd in de leidraad en in de inleiding van dit protocol. Ze zijn niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar.</p> <p>De standaardregel bepaalt dat de beschikbare sportoppervlakte 30m² per sporter moet kunnen waarborgen.</p> <p>In uitzonderlijke gevallen kan dit versoepeld worden naar 10m² per sporter, namelijk indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het gaat om een activiteit binnen een afgebakende zone voor één persoon. • Het gaat om zwemmen in zwembaden of baantjeszwemmen. • Het gaat om sporten waarbij het contact tijdens de sportactiviteit beperkt is tot één vaste partner die niet wijzigt tijdens de sportactiviteit en waarbij de afstandsregels met andere sporters dan de vaste partner te allen tijde worden gewaarborgd. Dit laatste punt is in code oranje niet van toepassing op een indoor context <p>Deze densiteitsregels zijn niet van toepassing op</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bekijk met de clubs welke teams zij wensen te laten trainen, en wat de grootte is van de groepen. • Pas uw capaciteit aan aan deze densiteitsregels en communiceer deze maximumcapaciteit duidelijk bij de in- en uitgang van de specifieke infrastructuur.
--	--	--

	sportactiviteiten voor jongeren tot en met 12 jaar.	
Kleedkamergebruik en douches	<p>Kleedkamers en douches zijn gesloten. In een zwembad mogen deze wel nog openblijven (zie protocol voor zwembadexploitanten voor verdere richtlijnen).</p> <p>Enkel in uitzonderlijke gevallen en als de hygiënische en gezondheidsredenen dit noodzakelijk maken kunnen kleedkamers na de sportactiviteit beperkt opengesteld worden. (bv. uitdoen van wetsuit bij watersporten, outdoor ploegsport bij jongeren bij koud regenweer/modder, ...)</p> <p>Bepaal de capaciteit van de kleedkamer op basis van de social distance. Om in deze context 1,5 meter te kunnen garanderen bepaal je de maximumcapaciteit van je kleedkamer best op basis van het aantal lopende meter bank/muur gedeeld door 2.</p> <p>Communiqueer de capaciteit op de deur(binnen- en buitenkant) /bij de ingang.</p> <p>Sporters komen in sportoutfit naar de sportactiviteit.</p> <p>Een klasgroep mag tijdens de schooluren gebruik maken van een kleedkamer zoals bepaald in de onderwijsprotocollen.</p>	<p>Bij openstelling in functie van de uitzonderlijke gevallen moet extra aandacht besteed worden aan de hiernaast vermelde richtlijnen. Bijkomend besteed je best ook aandacht aan volgende acties.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanduidingen op de zitbanken of de grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan. • Zorg voor een reinigingsschema dat voorziet in frequente reinigingen van de kleedkamers en douches met water en zeep of desinfectie (extra aandacht voor klinken, banken, doucheknoppen) • Communiqueer duidelijk over dit reinigingsschema naar gebruikers. • Voorzie personeel voor de reiniging of maak afspraken met de clubs/ploegen • Het is aanbevolen om het mondmasker ook in de kleedkamer zo veel mogelijk te dragen. • Moet een sportgroep of klasgroep toch samen in een kleedkamer, dan is het aangewezen om het mondmasker zo veel mogelijk te dragen.
Toiletgebruik	Aandacht voor afstand aan de wastafels en piscines	<ul style="list-style-type: none"> • Neem niet alle piscines in gebruik. • Duid via signalisatie aan dat men afstand moet houden aan de wasbakken. • Duid aan waar mensen kunnen wachten, beperk het aantal mensen in de toiletruimte.
Vergaderzalen	Maximum capaciteit bepalen	<ul style="list-style-type: none"> • Gesloten laten voor externen • Voor intern gebruik: 'tussenstoelen' wegnemen • Communicatie aanbrenge

EHBO	EHBO moet ter beschikking zijn bij elke sportactiviteit	<ul style="list-style-type: none"> • Stel een EHBO-koffer ter beschikking in de sportzaal • Indien EHBO in EHBO-lokaal: <ul style="list-style-type: none"> ○ Laat enkel de gekwetste naar binnen (in de mate van het mogelijke) ○ Draag als verzorgende een mondmasker. ○ Voorzie een mondmasker voor de gekwetste.
Berging materiaal	Vooraf bij gebruik door meerdere groepen of bij wissel van twee groepen	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor voldoende tijd tussen twee verschillende groepen en clubs indien ander materiaal nodig is voor de training
Tribunes	In code oranje is publiek toegelaten bij indoor sportwedstrijden onder strikte voorwaarden. Zie punt 2.4 van dit protocol voor extra duiding.	
Lift	De lift wordt bij voorkeur niet gebruikt, indien noodzakelijk door maximaal één persoon	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor communicatie
Parking	De parking is open voor auto's en fietsers.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg vooral aan de ingang voor een scheiding van stromen. Zie ook doorstroming.
Fietsenstalling	Fietsenparkings zijn meestal dichter dan 1.5m op elkaar	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor signalisatie om afstand te houden
Wissel van groepen	Groepen mogen niet gemengd worden op de locatie	<ul style="list-style-type: none"> • Dit kan door bijvoorbeeld te werken met variabele timeslots, waarbij groepen op verschillende tijden wisselen. Zorg daarbij ook voor voldoende wisseltijd zodat de toevoer en afvoer van sporters zo gedoseerd mogelijk kan verlopen.

Hygiëne

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Algemeen	Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. De kans dat je besmet wordt door het aanraken van materialen of oppervlak is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Het is daarom belangrijk om je handen regelmatig te wassen	

	<p>met water en zeep of te desinfecteren met alcoholgel als er geen water beschikbaar is. Let erop dat je je gezicht zo weinig mogelijk aanraakt met je handen.</p> <p><i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i></p>	
Reiniging en desinfectie	<p>Reinigings- en desinfectie intensiveren, maar wel met aandacht en haalbaarheid voor de lange termijn.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels ... • Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen. • Laat deuren zo veel mogelijk openstaan. Let op met brandveiligheid.
Onthaal	<p>Besmetting in de accommodatie beperken.</p> <p>Plaats voldoende signalisatie met betrekking tot de geldende coronamaatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Signalisatie aan gebouwen (ingang verboden voor mensen die ziektesymptomen hebben) • Hygiëncorner voorzien aan alle ingangen van de verschillende sporthallen met handgel, papieren zakdoekjes • Zorg dat vuilnisbakken een open deksel hebben of met de voet kunnen geopend worden
Kleedkamers en douches	<p>Deze hygiënemaatregelen zijn aanvullend op het eerdere luik rond kleedkamers en douches (zie afstand houden). In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie in poetschema extra aandacht voor reinigen of ontsmetten van deurklinken, banken en doucheknoppen/kranen. • Voor de kleedkamervloer volstaat het om goed te reinigen (meermaals per dag indien veelvuldig gebruikt). De vloer moet niet telkens gedesinfecteerd worden. • Hou in je poetschema rekening met het onderscheid in gebruik door sporters in georganiseerd verband en individuele sporters. • Elke keer ontsmetten is niet nodig, maar sommige bezoekers zullen zich hier veiliger bij voelen. Om hier aan tegemoet te komen kan je ontsmettende spray en papieren wegwerpdoekjes

		<p>voorzien zodat bezoekers die dat wensen bij aankomst zelf kunnen ontsmetten (dus als aanvulling op de regelmatige reiniging).</p>
Vergaderzalen	Enkel voor intern gebruik	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie ontsmettingsgel en doekjes in vergaderzaal • Poets high touch oppervlakten na gebruik (tafel, klinken, ...).
Sportmateriaal	Materiaal kan doorgegeven worden of door verschillende personen opgesteld. Zorg ervoor dat los en gedeeld materiaal dat vaak met de handen aangeraakt wordt tussen de sportactiviteiten gereinigd wordt.	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag aan de club om in hun coronaplan hierrond een actie te voorzien rond het ontsmetten van los materiaal na/voor gebruik. • Maak afspraken rond het opstellen van materiaal. • Neem deze zaken op in een coronadraaiboek en laat ook de clubs hierrond een engagement ondertekenen.
	Organisatoren van sportlessen en wedstrijden moeten toezien op het reinigen van gemeenschappelijk materiaal.	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijk sportmateriaal (ballen, doelen,...) wordt steeds na elke opwarming, oefenpartij of wedstrijd worden gereinigd of ontsmet. • Persoonlijke benodigdheden (Bidons, handdoeken,...) worden gemarkeerd en strikt persoonlijk gehouden.
Sportzaal	Sporters moeten enkel voor hun sportmoment in de zaal zijn en beperkt in aanraking komen met alles.	<ul style="list-style-type: none"> • Verwijder banken en stoelen voor publiek. • Elke speler eigen waterdrinkbus, geen grote waterflessen toestaan.
Lockers	In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.	<ul style="list-style-type: none"> • Ontsmettende handgel voorzien bij de lockers • Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context
EHBO	Agentschap Zorg en Gezondheid: Als voorzorgsreiniging is het reinigen van een EHBO-lokaal vergelijkbaar met lokalen die regelmatig gebruikt worden.	<ul style="list-style-type: none"> • Wel kan er best een procedure/werkplan opgesteld worden ingeval van melding van een bevestigde of vermoedelijk COVID-19 besmetting van een bader/bezoeker.
	Agentschap Zorg en Gezondheid:	<ul style="list-style-type: none"> • In de procedure moet er aandacht besteed worden aan

	Als in het EHBO-lokaal (of andere ruimte) een persoon met een bevestigde of vermoedelijke COVID-19-besmetting aanwezig was, is het omwille van de 'mogelijke' overleving van het virus gedurende enkele dagen in het milieu, aanbevolen om bereikbare oppervlakken in deze locaties grondig te reinigen én te desinfecteren.	oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels,...
Drankautomaten	Besteed extra aandacht aan hygiëne gezien drankautomaten door meerdere personen worden gebruikt.	<ul style="list-style-type: none"> Voorzie het nodige materiaal om veilig te kunnen gebruiken en voorzie communicatie (wattenstaafjes voor intikken code, ontsmettingsgel, doekjes)
Waterfonteintjes	Sluit de waterfonteintjes af.	<ul style="list-style-type: none"> Bekijk het advies van Agentschap Zorg en Gezondheid rond het gebruik van waterfonteinen

Samenscholing vermijden

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Cafetaria	Horeca mag openen op basis van de protocollen van de horecasector. Zorg dat iedereen op de hoogte is van de geldende richtlijnen en vermijdt dat dit een onveilige samenscholingsplek wordt.	<ul style="list-style-type: none"> Verwijs door naar Horeca Vlaanderen voor correcte aanpak Cafetaria in handen van clubs – maak hen bewust dat ze ook onder deze regels vallen Uitbating door de gemeente – stel een uitbatingsplan op volgens de regels Gedeelde kantines van sportclubs vragen om extra reinigingen en 1 afgestemd Coronaplan
Fietsenstalling	Het 'blijven hangen' na de training moet vermeden worden.	Voorzie sensibilisering aan de fietsenstalling

Technische aandachtspunten

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Doeltreffende desinfectie	<p>Indien je wenst te ontsmetten kan je volgende producten gebruiken na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel: een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel (0,1% natriumhypochloriet) of een alcoholoplossing (70% ethanol gebruiken) of producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen (EN14476-norm).</p> <p>Zie bijlage 1 voor meer info over correcte dosering en gebruik. (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus. (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)
Legionella	<p>Door een verminderd waterverbruik ontstaat er stilstand in de leidingen, waardoor de kwaliteit van het drinkwater vaak terugloopt en het risico op legionellagroei kan toenemen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vóór ingebruikname moet de volledige installatie gedurende minstens 1 uur op 65°C gebracht worden en dient men ze daarna te spoelen met een minimaal spoelvolume van 3 maal de leidinginhoud. • Belangrijk is dus na eventuele stilstand álle leidingen en tappunten overmatig te doorspoelen. Dus: alle wastafelkranen, toiletten, dubbeldienstkranen, douches en zeker ook koud water! • Warmwatercircuits dienen thermisch gedesinfecteerd te worden. Bijvoorbeeld: 15 meter leiding van ½ inch heeft een waterinhoud van 3 liter, 3 keer deze inhoud is 9 liter - Spaardouchekoppen van 6l/min vragen dus een spoeling op 65° C van 1 ½ min. • Aangeraden is om een week voor opening staalnames te laten doen zodat bij opening duidelijk is of de legionella normen zijn overschreden.

Veiligheid drinkwater	Zie info legionella	
Ventilatie	<p>Het virus is minder actief in goed geventileerde ruimten.</p> <p>Zorg voor voldoende aanvoer van buitenlucht door ventilatie (mechanisch) of verluchting (openzetten ramen en deuren).</p> <p>Zorg voor een monitoring van de luchtkwaliteit om op te volgen of de voorziene ventilatie of verluchttingsacties toereikend zijn.</p> <p>Zorg voor een noodplan om de aanvoercapaciteit van buitenlucht te verhogen van zodra het alarmpeil is overschreden.</p> <p>Hou bij het gebruik van verwarming rekening met dezelfde bovenstaande richtlijnen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laat buitendeuren niet openstaan als er goedwerkende ventilatiesystemen aanwezig zijn die voor voldoende luchtverversing zorgen. Dit zou de werking van die systemen kunnen verstoren. • In slecht verluchte ruimten laat je zo veel mogelijk deuren en ramen open. • Vermijd gebruik van airco. • Vermijd ventilatiesystemen en verwarmingssystemen met recirculatie van binnenlucht. • Voor de monitoring van de luchtkwaliteit kan je volgende acties ondernemen: <ul style="list-style-type: none"> ○ gebruik hiervoor CO₂ meters op plaatsen waar veel mensen samenkomen (sporthal, kleedkamers, cafetaria, ...) ○ Stel de CO₂ meters in als volgt: 900 ppm als eerste waarschuwingniveau en 1200 ppm als alarmpeil

2.3. Een veilige werkplek voor personeel, trainers en medewerkers/vrijwilligers

Algemeen

<ul style="list-style-type: none"> • Vraag je medewerkers alert te zijn voor hun eigen gezondheid op de werkplek en daarbuiten. • Een medewerker met ziektesymptomen zoals hoest en/of koorts komt beter niet naar de werkplek.
<ul style="list-style-type: none"> • Communiceer de bijhorende <u>gedragscodes</u>: <ul style="list-style-type: none"> ○ Blijf thuis, zeker als je ziek bent. ○ Was vaak je handen met water en zeep. ○ Hou minstens 1,5 meter afstand als je buiten bent. ○ Beperk je fysieke sociale contacten. ○ Draag een mondmasker op het openbaar vervoer en op drukke openbare plaatsen.   • Een medewerker draagt steeds een mondmasker als hij/zij in contact kan komen met sporters/bezoekers van de sportinfrastructuur.
<ul style="list-style-type: none"> • De vereiste nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kunnen per type medewerker verschillen (type mondmasker, plexischerm ...).
<ul style="list-style-type: none"> • Bespreek ook met de medewerkers waar hun grootste vragen of bezorgdheden liggen, en zoek samen naar een oplossing.

Afstand houden

Hou steeds rekening met de 1,5 meter-regel.

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Algemeen	Afstand houden tussen medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Laat medewerkers in verschillende ruimten werken of met voldoende afstand van elkaar • Er zal dus meer dan anders individueel gewerkt worden. • Bepaal de capaciteit van de refter met respect voor social distance
Onthaal-medewerkers	Zorg dat de medewerkers beschermd zijn bij het onthaal	<ul style="list-style-type: none"> • Heb je een open balie, neem dan maatregelen (bv plexiglas) • Als mensen in een gesloten ruimte moeten komen (bv inschrijvingen kampen), vraag dan om een mondmasker te dragen en voorzie afstands aanduiding. Communiceer hierover vooraf.
Schoonmaak medewerkers	Zorg dat de medewerkers onderling de afstand en de afstand tot sporters kunnen respecteren.	<ul style="list-style-type: none"> • Het poetsen gebeurt zo veel mogelijk op het moment dat er niemand in de accommodatie is. • Laat wanneer er sporters aanwezig zijn in de accommodatie het poetspersoneel een mondmasker laten dragen
Toezichters	Maak afspraken met de toezichter rond zijn aangepast coronatakenpakket. Wat met zijn uurrooster? Bezetting beperkt maar toch aanwezig? Personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben volgen best ook een 'corona-bijtscholing'.	<ul style="list-style-type: none"> • Eerder wel of eerder niet opzetten van materialen? • Controle van de uitvoering van de maatregelen en aanspreken van de betrokken clubs en sporters • Bekijk de capaciteit van het zaalwachterslokaal
EHBO	Maak afspraken met de clubs rond gebruik van EHBO	<ul style="list-style-type: none"> • Toedienen van EHBO enkel met een mondmasker op. • Kijk de richtlijnen na zoals weergegeven op de website van het Rode Kruis

Pauzes	Maak afspraken waar pauzes kunnen genomen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Grootte van de keuken of eetplaats? Vergaderzaal inzetten? • Pauzes apart nemen in deze periode of toch samen i.f.v. sociaal contact? Tracht hierbij steeds de afstandsregels te respecteren.
---------------	--	--

Hygiëne

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Onthaal-medewerkers	Zorg dat de medewerkers beschermd zijn bij het onthaal.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie aan de balie ontsmettingsgel • Bekijk de algemene richtlijnen voor kantoorinrichtingen
Schoonmaakmedewerkers	Zorg voor een hygiënische werkomgeving waarbij er aandacht is voor gedeeld werkmateriaal	<ul style="list-style-type: none"> • Aankoop van extra materiaal en producten nodig? • Aparte poetskarren per persoon?
Toezichters	Toezichters moeten in een veilige omgeving kunnen werken	<ul style="list-style-type: none"> • Bijvullen van de publieke ontsmettingsmiddelen, maar ook de eigen ontsmettingsmiddelen
EHBO	Het EHBO-materiaal moet ten allen tijde proper en bacterievrij zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Alles ontsmetten van materiaal wat is gebruikt • De clubs geen vrij gebruik geven van EHBO koffers, ofwel x aantal koffertjes maken en ter beschikking stellen van elke club. Iedere club staat in voor z'n eigen koffertje. • Voorzie op elke poetskar een set met mondmasker en handschoenen

2.4. Elke sportinfrastructuur moet een veilige plek zijn voor supporters

Publiek is toegelaten tijdens code oranje op voorwaarde dat de veiligheidsrichtlijnen strikt worden opgevolgd.

- Publiek is toegelaten tot het aantal personen zoals bepaald in de limiet voor 'publiek indoor' (limiet: zie tabel op pagina 5). Dit hoeft geen zittend publiek te zijn als men onder deze limiet blijft. Wie een evenement wil organiseren voor meer personen dan voorzien in de limiet voor een CERM-aanvraag (limiet: zie tabel op pagina 5) moet daarbij gebruik maken van het Covid Event Risk Model (CERM). Ook voor organisatoren van kleinere sportevenementen en sportwedstrijden raden we aan om deze tool in te vullen. Dit zal je helpen bij een veiligere organisatie.

- Binnen code oranje is het mogelijk om als uitbater van een permanente infrastructuur voor zittend publiek via een [CIRM-scan](#) bij de bevoegde gemeentelijke overheid een uitzondering aan te vragen om maximum aantal toegelaten toeschouwers zoals bepaald door de limiet voor 'publiek indoor' te overschrijden. Denk hierbij aan grotere topsporthallen of voetbalstadions. De burgemeester beslist over de toelating, in akkoord met de bevoegde minister en na overleg met een viroloog. Deze aanvraag kan door het lokale bestuur worden ingediend via cirm@eventflanders.com om het advies van de bevoegde minister en een viroloog in te winnen.
- Voor de organisatie van sportieve activiteiten werd een Protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden opgemaakt door de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector. Dit gebeurde in overleg met federaties en de evenementensector. Is er dus echt sprake van een *wedstrijd of evenement* in jouw infrastructuur los van de reguliere trainingen, dan verwijst je elke vereniging of organisator door naar dit protocol.
- Let wel! Het is de organisator die moet in orde zijn met het protocol. Het is niet de beheerder die moet instaan voor deze hele organisatie van veiligheidsmaatregelen. De beheerder kan wel aangeven of er bepaalde aspecten zijn waar hij een rol kan in spelen, of waar de voorgestelde maatregelen niet haalbaar zijn. Lees dit deel van het protocol sowieso samen met het protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden zodat je correct geïnformeerd bent.
- Het aanvragen van een uitzonderingsmaatregel om het maximaal toegelaten aantal toeschouwers te overschrijden via een CIRM-scan valt wel onder de verantwoordelijkheid van de uitbater.

Algemeen

CoronaGids (draaiboek) opgemaakt	Per 'evenement'/ sportieve activiteit wordt er een CoronaGids (draaiboek) opgemaakt dat de genomen en gecommuniceerde maatregelen bundelt en toelicht ter verspreiding naar betrokkenen (deelnemers, partners, medewerkers,..).	Zie Protocol voor sportevenementen en sportwedstrijden Zie Toolbox voor voorbeelden
Klassieke competitiewedstrijden met een repetitief karakter	Het volstaat indien er een standaard draaiboek (eventueel opgemaakt door de respectievelijke sportfederatie) ter beschikking is van een club en indien dit vertaald is naar de lokale context. Trainingen voor groepen tot de limiet voor 'sportgroepen' (<i>limiet: zie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag aan de club om, ook voor kleinere wedstrijden, dit draaiboek te bekijken in functie van de lokale context, of om getroffen maatregelen te bespreken. • Niet enkel de beheerder, maar ook de sportpromotor of de sportclubondersteuner kan een rol opnemen om in overleg te gaan met de clubs.

	<i>bijlage pagina 5)</i> zijn geen evenementen!	
Communicatie	Communiqueer de geldende gedragsregels aan je deelnemers en toeschouwers.	<ul style="list-style-type: none"> • Communiqueer ook vooraf al naar toeschouwers en naar deelnemers over de maatregelen voor dit event. • Zorg aan de toegang van het gebouw voor mondelinge en schriftelijke ondersteuning van de maatregelen

Afstand houden tussen supporters

	Richtlijn	Voorbeelden van mogelijke acties of meer info
Scheiden van stromen	Zorg voor gescheiden stromen voor deelnemers en toeschouwers. Tracht duidelijke flows te voorzien voor toeschouwers bij de ingangen en uitgangen. Zorg waar mogelijk voor gescheiden in- en uitgangen.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor duidelijke signalisatie bij de in- en uitgangen. • Markeer looprichtingen op de grond en plaats duidelijk zichtbare signalisatie over looprichtingen en flows voor publiek en toeschouwers. • Pas waar mogelijk eenrichtingsverkeer toe. • Zorg bij grote hoeveelheden toeschouwers waar mogelijk voor een opdeling in verschillende publiekszones en vermijd daarbij dat toeschouwers uit verschillende zones zich kunnen mengen. • Voorkom te dicht bij elkaar kruisen, indien dit niet mogelijk is communiqueer op die plaatsen dan de 'voorrangsregels' • Voorzie looplijnen waar wenselijk. Rechts lopen op trappen en in gangen?
Tribunes	Het aantal toegelaten bezoekers wordt bepaald door de Veiligheidsraad. De limiet voor 'publiek indoor' is opgenomen in de tabel op pagina 5. Zittend is aangewezen, maar een staand publiek is toegelaten, zolang men onder de	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg steeds voor een uitgewerkt spreidingsplan van de beschikbare plaatsen voor het publiek volgens de geldende afstandsregels (minimum 1,5 meter afstand) en densiteitsregels (zoals bepaald via het CERM) • Bepaal een covid-veilige maximumcapaciteit (die minder

	<p>limiet 'publiek indoor' blijft.</p> <p>Publiek moet te allen tijde 1,5 meter afstand houden en een mondmasker dragen. Enkel om iets te eten of te drinken kan het mondmasker kortstondig afgezet worden.</p> <p>Enkel in zittribunes kan de veiligheidsafstand tussen toeschouwers teruggebracht worden tot 1 meter onderlinge afstand.</p> <p>Supporterszones/tribunes worden gefaciliteerd met respect voor de geldende maatregelen en binnen de beschikbare & realistische mogelijkheden.</p>	<p>kan zijn dan het max aantal van 400).</p> <ul style="list-style-type: none"> • De toepassing van het spreidingsplan voor de toeschouwers zal steeds de toets van het CERM moeten doorstaan. • Zorg voor communicatie op uw website of andere beschikbare kanalen naar de toeschouwers toe. • Je kan vakken maken waar aangegeven staat hoeveel personen in dat vak mogen. • Je kan staanplaatsen duidelijk markeren met spots op de grond, met voldoende afstand onderling • Voorzie flows voor bezoekers. Waar mogelijk voorzie je 'eenrichtingsverkeer'. • Probeer verplaatsingen op de tribune tijdens een match te vermijden. Geef dit ook zo aan bij het betreden van de tribune/zitplaatsen (of vooraf in de communicatie).
	<p>Supporterzones/tribunes worden gefaciliteerd met respect voor de geldende maatregelen en binnen de beschikbare & realistische mogelijkheden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je kan vakken maken waar aangegeven staat hoeveel personen in dat vak mogen. • Je kan staanplaatsen duidelijk markeren met spots op de grond, met voldoende afstand onderling • Voorzie flows voor bezoekers. Waar mogelijk voorzie je 'eenrichtingsverkeer'. • Probeer verplaatsingen op de tribune tijdens een match te vermijden. Geef dit ook zo aan bij het betreden van de tribune/zitplaatsen (of vooraf in de communicatie).
CIRM	<p>Uitbaters van een permanente infrastructuur voor een zittend publiek kunnen afwijken van het maximum aantal toegelaten toeschouwers zoals bepaald in de limiet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alle informatie over deze CIRM-scan en de te volgen procedure vind je via deze link: www.covideventriskmodel.be/cirm

	<p>voor 'publiek outdoor' (limiet: zie pagina 5).</p> <p>Hiervoor moet de uitbater een CIRM-scan invullen. Via het respectievelijke lokale bestuur moet dit, na positief advies, ingediend worden bij het CIRM-loket.</p>	
CoronaSafeTeam of CoronaSafe verantwoordelijke	<p>Elke organisatie moet een CoronaSafe Team hebben of een CoronaSafe Verantwoordelijke (minder dan 200 deelnemers)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak een logboek met alle wedstrijden/evenementen die in je accommodaties zullen plaatsvinden en de respectievelijke CST of CSV. • Schrijf deze persoon ook aan met de richtlijnen die je als beheerder hebt opgemaakt en waar een organisator rekening moet mee houden.
Mondmaskers	<p>Mondmaskers zijn verplicht voor publiek en medewerkers indoor en outdoor.</p>	

Hygiëne in functie van supporters

Sanitair	<p>De aanwezigheid van supporters vraagt om extra aandacht voor reiniging en ontsmetting van sanitair.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Werk waar mogelijk met apart sanitair van deelnemers en toeschouwers. • Bekijk samen met de cafetaria het spreidingsplan – het programma en de bijhorende pauzes, en reiniging van het sanitair nabij de cafetaria. • Maak afspraken rond reiniging van het sanitair wanneer de sportfaciliteiten gesloten zijn, maar de cafetaria/horecafaciliteit open blijft. • Verhoog de intensiteit van de poetsbeurten van het sanitair.
Horeca	<p>De aanwezigheid van supporters bij wedstrijden en evenementen heeft een impact op de horeca.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak afspraken met de cafetaria rond het aantal bezoekers, en wat wenselijk is rond cafetariagebruik. • Bekijk of aparte in- en uitgangen van cafetaria mogelijk zijn bij smalle doorgangen.

		<ul style="list-style-type: none"> • Volg de regels zoals bepaald in de protocollen voor horeca: https://heropstarthoreca.be/
--	--	---

Bijlage 1: Desinfectie

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid

Mogelijkheden voor desinfectie, naargelang het oppervlak, zijn:

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel **een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel** gebruiken (0,1% natriumhypochloriet)

- Chlooroplossing 1000 ppm wordt vers aangemaakt met chloortabletten of met bleekwater:
- Chloortabletten (natriumdichloorisocyanuraat of NaDCC) oplossen in handwarm water, aan een concentratie van 1000 ppm. Hoeveel tabletten hiervoor nodig zijn, hangt af van het gewicht van de tabletten en van het percentage actieve chloor aanwezig in de tablet.
- Bleekwater moet verdund worden in koud water:

Commerciële concentratie chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing
chlooroplossing 10°	32 ml per liter water	160 ml per 5 liter water
chlooroplossing 12°	26 ml per liter water	130 ml per 5 liter water
chlooroplossing 15°	20 ml per liter water	100 ml per 5 liter water
chlooroplossing 20°	16 ml per liter water	80 ml per 5 liter water

Opm. 1° = 1 chlorimetrische (Franse) graad = 3,17 g/L = 3170 ppm

- De chlooroplossing minimaal 5 minuten laten inwerken.
- Naspoelen met proper water.

!! Aandachtspunt: Meng nooit huishoudelijk bleekmiddel met ammoniak of een andere reiniger omdat er dan chloordampen kunnen ontstaan.!!

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel een **alcoholoplossing** gebruiken (70% ethanol)

!! Aandachtspunt: Ethanol (70%) kan worden gebruikt voor desinfectie van kleine oppervlakken (max. 0,5 m²), zoals deurklinken of lichtknoppen. Bemerkt: alcohol mag niet gebruikt worden voor grote oppervlakten omwille van de brandbaarheid van het product en het risico op bedwelming.!!

Producten gebruiken **die antimicrobiële middelen bevatten** waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen.

Deze dienen te voldoen aan volgende voorwaarden):

- actief tegen Vacciniavirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> actief tegen enveloppe virussen)

of

- actief tegen Poliovirus + Adenovirus + Norovirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> volledige virucidie).

Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het coronavirus.

Of bepaalde producten aan deze vereiste voldoen wordt best besproken met de leverancier.

Hou er rekening mee dat EN14476 enkel betrekking heeft op virussen; maar natuurlijk ook de andere soorten micro-organismen belangrijk zijn bij ontsmetting. Daarvoor gelden volgende normen:

- Oppervlakteontsmetting (sprays/concentraten):
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
  - Gisten: : EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
- Oppervlakteontsmetting (wipes):
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 16615 (2015)
  - Gisten: EN13624 (2013) + EN 16615 (2015)
- Ontsmetting door onderdompeling:
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 14561 (2006)
  - Gisten: EN13624 (2013) + EN 14562 (2006)

Bespreek met de leverancier van de producten of deze aan bovenstaande eisen voldoen.

!!Aandachtspunt: Volg de toepassingsinstructies van de fabrikant!!

Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 14 oktober 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlage 3 bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 4 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Protocol voor beheerders van fitnesscentra

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Algemene richtlijnen	3
1.1. Voor de ondernemer/manager	3
1.2. Voor de medewerker	4
1.3. Voor de fitnessbeoefenaar/klant.....	4
1.4. Voor leveranciers	5
2. Logistiek en organisatie.....	6
2.1. Startpakket per medewerker	6
2.2. Circulatieplan en inrichting zaal.....	6
2.3. Gebruik van kleedkamers en douches	9
2.4. Afspraken met klanten omtrent de trainingen	9
2.5. Afspraken omtrent de trainingen zelf	10
2.6. Intensifiëring van de reiniging.....	10
3. Veiligheid medewerkers.....	11
4. Trainen buiten het fitnesscentrum	11
5. Wellness	11
Bijlagen.....	12
Bijlage 1: Standaard checklist ondernemer	13
Bijlage 2: Standaard checklist medewerker	14
Bijlage 3: Praktijkvoorbeeld van een poster met veiligheidsinformatie	15
Bijlage 4: Praktijkvoorbeeld van inrichting fitnesscentrum	16

Inleiding

Dit protocol voor fitnessuitbaters – code oranje, is aanvullend bij de leidraad corona en sport – code oranje. Het protocol is opgemaakt door de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector in overleg met DeFitnessOrganisatie en Fitness.be. Dit generiek protocol is een nuttige aanvulling bij het generieke protocol voor infrastructuurbeheerders dat eerder werd uitgewerkt door de klankbordgroep. Dit kan als basis dienen voor de fitnessondernemingen om op hun beurt een eigen, meer specifieke coronagids op te stellen.

Fitnessfaciliteiten zijn goed geplaatst om snel een veilige omgeving te creëren waarbij beoefenaars ook met de 1.5 m-regel vrij en veilig kunnen sporten en bewegen. Toestelfitness omvat activiteiten waarbij er **geen contact** is tussen fitnessbeoefenaars onderling, trainers en medewerkers. Fitnessprofessionals zijn gewend om instructie omtrent veiligheid en uitvoering te geven. Trainers zorgen voor een aanbod en opvolging, zowel binnen als buiten de muren van de club.

Tabel 1: Overzicht van limieten voor bijeenkomsten/samenscholingen, zoals bepaald door de Nationale Veiligheidsraad en vastgelegd in het meest recente ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, Onderstaande tabel is gebaseerd op het ministerieel besluit van 30 juni, laatst gewijzigd bij ministerieel besluit van 8 oktober.

Soort limiet	Maximum aantal personen	Duiding/opmerking
Sociale bubbel	3	Met de mensen binnen deze bubbel mag je onbeperkt contact hebben. Dit is een vast aantal personen per maand buiten je huisgezin waar je als individu nauw contact mag mee hebben.
Familie-/vriendenbijeenkomst	4	Dit is de limiet voor samenscholingen in een niet-georganiseerde context. De afstand van 1,5 meter moet hierbij steeds gewaarborgd worden. *
Sportgroep	50	Dit is de limiet voor een groep die een sportactiviteit bijwoont in georganiseerd verband. Binnen deze sportgroep kan er onderling contact zijn voor zover dit noodzakelijk is voor de beoefening van de sport.
Kampgroep	20	De groepsgrootte voor sportkampen wordt afgestemd op deze van jeugdkampen.
Publiek Indoor	200	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een indoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
Publiek Outdoor	400	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een outdoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.

CERM-aanvraag	200	Deze limiet bepaalt dat iedere organisator van een sportwedstrijd of -evenement vanaf dit aantal deelnemers of toeschouwers een CERM-aanvraag moet invullen.
----------------------	-----	--

*Kinderen tot en met 12 jaar worden niet meegerekend in dit maximum aantal. Op publiek domein mag je maximum met 4 samenscholen, thuis mag je maximaal vier niet huisgenoten tegelijk ontvangen.

We wijzen erop dat elke richtdatum en alle maximum aantallen onder voorbehoud zijn van de evolutie van de epidemiologische curve en nieuwe beslissingen van de veiligheidsraad. Houd er ook rekening mee dat lokale overheden strengere restricties kunnen opleggen.

1. Algemene richtlijnen

Via deze algemene richtlijnen verzamelen we concrete adviezen en richtlijnen voor specifieke doelgroepen die betrokken zijn bij de werking van een fitnesscentrum. Het betreft hier de managers, de medewerkers, de fitnessbeoefenaars en de leveranciers. Bijkomende inspiratie kan je ook terugvinden in de [gedragscodes en bijhorende posters](#) die werden uitgewerkt door de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector.

1.1. Voor de ondernemer/manager

- Stel een eigen coronagids op voor jouw centrum
- Hang algemene en bijzondere hygiënemaatregelen uit bij de ingang van de fitnessaccommodatie. Herhaal deze binnen en communiceer dit ook via de eigen website.
- Maak een duidelijk circulatieplan op voor je eigen centrum. Verderop in dit protocol vind je enkele handige tips en voorbeeldfoto's. Een veilige afstand (1.5m) tussen mensen moet voorzien worden. Zorg er ook voor dat de beschikbare sportoppervlakte 10m² garandeert per sporter. Werk indien nodig met een beperking van het aantal bezoekers en deelnemers of het toestelgebruik. Voor groepsfitness wordt aanbevolen om 30m² per sporter te garanderen, tenzij men kan garanderen dat de sporter een afgebakende zone van 10m² niet verlaat tijdens de activiteit. Deze densiteitsregels zijn niet van toepassing op jongeren tot en met 12 jaar.
- Organiseer groepssessies indien mogelijk in de buitenlucht. Wanneer dit niet mogelijk is zorg je voor zoveel mogelijk aanvoer van verse buitenlucht.
- Maak een verluchting- en ventilatieplan op. Aanvoer van verse buitenlucht is hierbij cruciaal.
- Specifieke medewerkers, welke hun prestaties ook van thuis uit kunnen leveren, blijven dit doen.
- Zorg voor noodzakelijk beschermingsmateriaal zoals wegwerp handschoenen (bijvoorbeeld latex of nitril), mondkmaskers voor de medewerkers, ontsmettende handgel en bijhorende flyers met richtlijnen.
- Zorg voor maximale hygiëne via strikte schoonmaakprocedures en regelmatige reiniging en desinfectering van o.a. alle contactoppervlakten welke kunnen worden aangeraakt door medewerkers en bezoekers.
- Geef je medewerkers duidelijke richtlijnen omtrent waakzaamheid voor Covid-19 symptomen en hoe er mee om te gaan.
- Stel een corona veiligheidsverantwoordelijke aan.

- Maak een specifiek communicatieplan op omtrent de maatregelen voor de medewerkers, de beoefenaars en indien van toepassing leveranciers.
- Zorg voor regelmatig overleg met de medewerkers omtrent het oplossen van problemen, handhaving van de regels en eventuele updates.
- Voorzie een startpakket met veiligheidsmateriaal voor de medewerkers
- Stem je eigen horecavoorzieningen af op de richtlijnen die voorzien worden vanuit Horeca Vlaanderen. Je vindt de richtlijnen en protocollen hiervoor op <https://heropstarthoreca.be/>

1.2. Voor de medewerker

- Indien de taken dit toestaan blijft thuiswerk aanbevolen.
- Respecteer een veilige afstand (1.5m) tussen collega's en klanten.
- Nies of hoest in de elleboog of in een papieren zakdoek welke meteen wordt weggegooid.
- Was je handen regelmatig met water en zeep. Handen worden altijd gewassen na hoesten, niezen of snuiten van de neus, na toiletbezoek of schoonmaken en voor het eten.
- Gebruik indien mogelijk eigen materiaal of zorg na gebruik steeds voor een goede reiniging of ontsmetting van gemeenschappelijk (sport)materiaal. Gebruik steeds je eigen drinkbus en handdoek.
- Blijf thuis als je symptomen hebt die op Covid-19 kunnen wijzen, zoals een griepig gevoel, koorts, hoesten, kortademigheid, neusloop of ongewone vermoeidheid. Raadpleeg een arts als de symptomen verergeren. Ga pas weer sporten als het mag van je arts.
- Blijf ook thuis als een huisgenoot symptomen heeft of positief testte op het virus.

1.3. Voor de fitnessbeoefenaar/klant

- In code oranje is het indoor niet toegelaten om sportactiviteiten te beoefenen waarbij de onderlinge afstand van 1,5m niet kan gegarandeerd worden.
- Hou afstand (1.5m). Maak geen contact met medewerkers en andere fitnessbeoefenaars/klanten.
- Maak steeds een afspraak/reservatie vooraleer je gaat trainen.
- Train zoveel mogelijk individueel.
- Groepstrainingen kunnen voor groepen tot de limiet bepaald voor een sportgroep (*zie tabel pagina 3*), inclusief de begeleider.
- Respecteer de afgesproken trainingstijd.
- Blijf thuis als je symptomen hebt die op Covid-19 kunnen wijzen, zoals een griepig gevoel, koorts, hoesten, kortademigheid, neusloop of ongewone vermoeidheid. Raadpleeg een arts als de symptomen verergeren. Ga pas weer sporten als het mag van je arts.
- Blijf ook thuis als een huisgenoot symptomen heeft of positief testte op het virus.
- Volg de richtlijnen op die de medewerkers geven.
- Was regelmatig je handen en zeker bij aankomst en vertrek in de club.
- Gebruik steeds je eigen drinkbus en handdoek.
- Gebruik de aanwezige reinigingsmiddelen om na gebruik de aangeraakte onderdelen van het gemeenschappelijk sportmateriaal te reinigen.
- Betaal contactloos.
- Verlaat na het sporten direct de sportfaciliteiten. Indien je nadien gebruik maakt van de horecafaciliteiten, respecteer dan de geldende horecaregels.

1.4. Voor leveranciers

- Hou afstand (1.5m).
- Meld je aankomst 15 minuten vooraf.
- Draag (wegwerp) handschoenen.
- Draag een mondmasker (type chirurgisch masker of stoffen masker).
- Spreek vooraf af waar het geleverde materiaal mag worden geplaatst.
- Lever indien mogelijk tot aan de deur.

2. Logistiek en organisatie

Hieronder worden concrete tips en adviezen weergegeven in functie van het operationele aspect van een veilige opstart van een fitnesscentrum.

2.1. Startpakket per medewerker

Zorg ervoor dat iedere medewerker een startpakket ontvangt met minstens volgende zaken

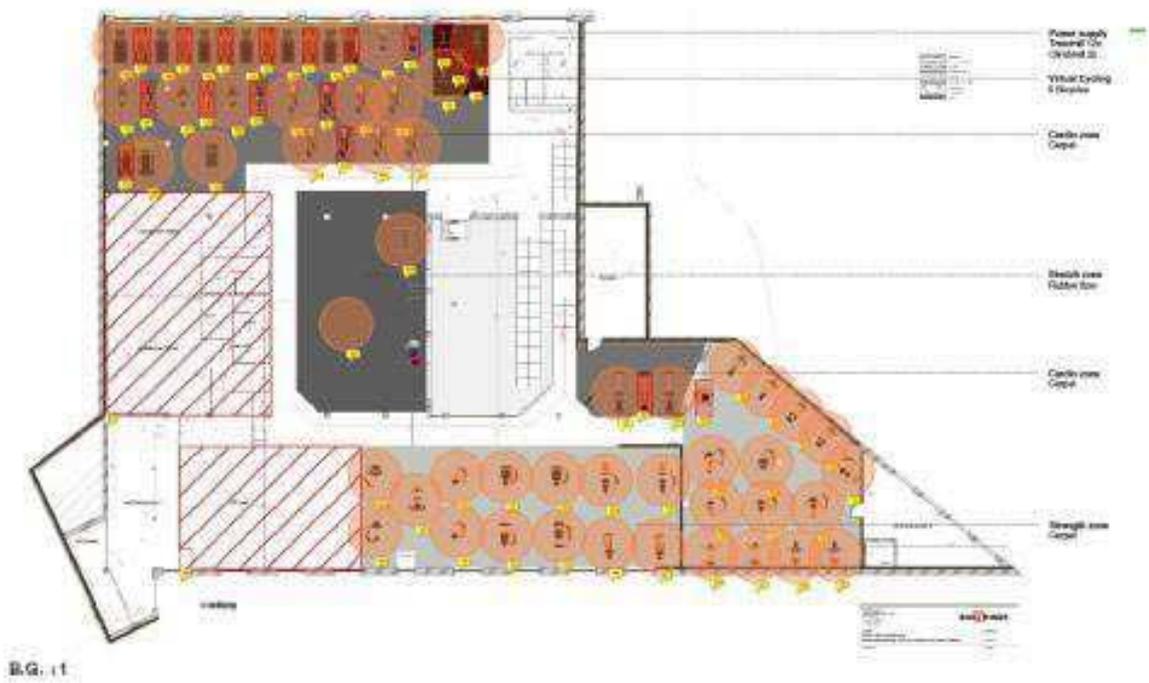
- Coronagids van het eigen centrum met richtlijnen
- Ontsmettende handgel
- wegwerp handschoenen (bijvoorbeeld latex of nitril)
- Mondmaskers die verspreiding kunnen tegenhouden (type chirurgisch mondmasker of stoffen masker)
- Meldpunt Preventiedienst in functie van professionele medewerkers

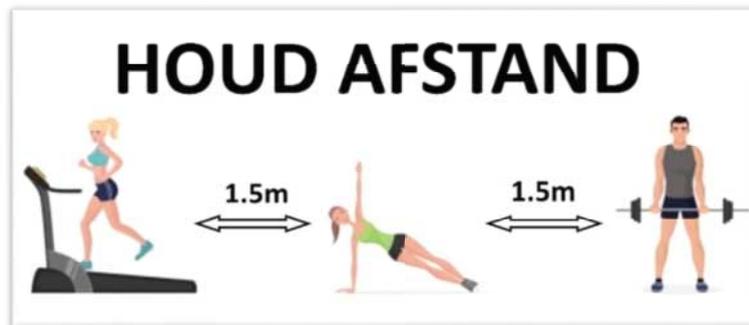
2.2. Circulatieplan en inrichting zaal

Het doel van een circulatieplan is om een veilige afstand voor, na en tijdens het sporten te kunnen garanderen. Stel je zelf de vraag of sporters op een veilige afstand van elkaar kunnen rondlopen in je accommodatie. Hou hierbij rekening met volgende adviezen:

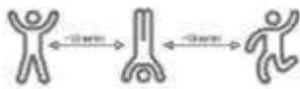
- Elke fitnessclub is verschillend ingericht. Bij sommige centra staan verschillende soorten toestellen in aparte zones en is er sowieso al een veilige afstand voorzien gezien de omvang van de toestellen en de inrichting van de ruimte.
- Indien dit niet het geval is, bijvoorbeeld bij verschillende loopbanden naast mekaar, kan veiligheid gegarandeerd worden door één op twee toestellen buiten gebruik te plaatsen.
- Vermijd kruisingen in de gangen en laat iedereen rechts aanhouden
- Zorg indien mogelijk voor eenrichtingsverkeer in de gangen tussen de toestellen door. Indien eenrichtingsverkeer op een bepaalde plaats niet mogelijk is, zorg dan voor opgesplitste looprichtingen met paaltjes en lint of duidelijke vloermarkeringen
- Bekijk de stroom van de aankomende bezoekers en die van de vertrekkende bezoekers. Kan je ze scheiden? Of kan je sportzalen tijdelijk aparte ingangen geven? Let altijd op de bestaande brandveiligheid- en evacuatieplannen.
- Volg de richtlijnen van Horeca Vlaanderen voor het openstellen van je eigen horecavoorzieningen. Je vindt de richtlijnen en protocollen hiervoor op <https://heropstarthoreca.be/>

Hieronder vind je een voorbeeld van een circulatieplan en enkele voorbeeldafbeeldingen en -foto's. Meer voorbeeldfoto's vind je ook terug in bijlage 4 bij dit protocol.

HAPPY & HEALTHY TRAINING

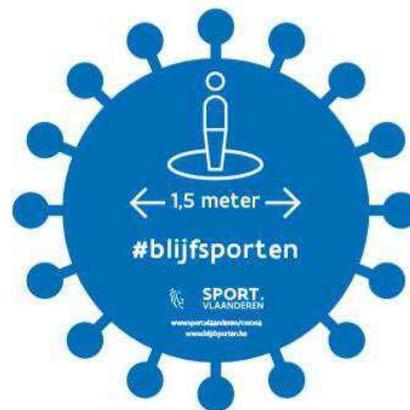

**TIJDELIJK
BUITEN GEBRUIK**

WE WILLEN DE RICHTLIJNEN VAN DE NATIONALE VEILIGHEIDSRAD EN
DOEN ONZ BESTE OM EEN GEZONDE TRAININGSOMGEVING TE CREËREN.

DEZ BETEKENT ONDER ANDERE 1,5 METER AFSTAND WERDEN
TUSSEN PERSONEN EN DAAROM KUNNEN SOMMIGE APPARATEN
NIET WORDEN GEBRUIKT.

BRONNET VOOR JE BEGRIP!

Inrichting onthaal

Toestellen

Oefenzalen

2.3. Gebruik van kleedkamers en douches

Kleedkamers en douches worden gesloten gehouden binnen code oranje.

2.4. Afspraken met klanten omtrent de trainingen

- Reservatie is verplicht zodat er niet meer mensen kunnen binnen zijn dan toegestaan.
- Voor de ruimtes waar men individueel gebruik maakt van toestellen volstaat het dat de beschikbare sportoppervlakte 10m² per sporter garandeert. Voor groepssessies wordt aanbevolen dat de beschikbare sportoppervlakte 30m² per sporter garandeert, tenzij men kan garanderen dat de sporter een afgebakende zone van 10m² niet verlaat tijdens de activiteit. Deze densiteitsregels zijn belangrijk om overbevolking bij indoorinfrastructuur te vermijden. Deze densiteitsregels zijn niet van toepassing voor jongeren tot en met 12 jaar.
- Iedere beoefenaar meldt zich aan zodat er niet meer mensen dan toegestaan aanwezig zijn.
- De klant zorgt dat hij op de hoogte is van de hygiënemaatregelen en de trainingsafspraken. Hij kan hierover informatie vinden via de website van het fitnesscentrum en via goed zichtbare informatieborden/-posters op de sportlocatie.
- Iedere fitnessbeoefenaar zorgt ervoor dat hij binnen de afgesproken trainingstijd het centrum betreedt, traint en weer vertrekt.
- Aankomst in de club vindt niet eerder plaats dan het afgesproken uur en na afloop van de training vertrekt men zo snel mogelijk.
- Toiletten worden slechts door één persoon tegelijkertijd gebruikt en na het gebruik direct gereinigd.
- Activiteiten vinden enkel plaats wanneer de onderlinge afstand tussen beoefenaars onderling en tussen trainers en beoefenaars van 1.5m gegarandeerd is.

- Slechts één persoon per kracht- of cardiotoestel zodat de social distancing (1.5m) gewaarborgd blijft.
- Beoefenaars zijn verplicht hun eigen handdoek en drinkbus mee te brengen.
- Bij binnenkomen gebruikmaken van desinfecterende gel of zeep.
- Wie ziek is, ziekteverschijnselen vertoont of de afgelopen 72 uur ziek was blijft thuis.
- Lichamelijk contact is enkel outdoor toegelaten tijdens de sportbeoefening binnen de sportgroep (*zie tabel op pagina 3*) en tussen sportgroepen in georganiseerd verband. Dit is enkel indien dit noodzakelijk is om een sport te kunnen beoefenen. Indien dit niet noodzakelijk is, trachten we de veiligheidsafstand van 1,5m zo veel mogelijk te bewaren.
- Eigen afval wordt bij voorkeur terug meegenomen naar huis.

2.5. Afspraken omtrent de trainingen zelf

- De clubverantwoordelijke en/of de medewerkers weten wie aanwezig is in de club.
- Voor de ruimtes waar men individueel gebruik maakt van toestellen volstaat het dat de beschikbare sportoppervlakte 10m² per sporter garandeert. Voor groepssessies wordt aanbevolen dat de beschikbare sportoppervlakte 30m² per sporter garandeert, tenzij men kan garanderen dat de sporter een afgebakende zone van 10m² niet verlaat tijdens de activiteit. Deze densiteitsregels zijn belangrijk om overbevolking bij indoorinfrastructuur te vermijden. Deze densiteitsregels zijn niet van toepassing op jongeren tot en met 12 jaar.
- Het fitnesscentrum hanteert een controlesysteem om te veel aanwezigen te vermijden.
- Bij het binnenkomen worden sporters geïnformeerd over de hygiënemaatregelen en de trainingsafspraken via duidelijke infoborden, posters, ...
- In de club is een circulatieplan uitgewerkt. Via looproutes en afbakening is aangegeven binnen welke zone mag getraind worden en waar 1 persoon mag aanwezig zijn zodat de 1.5m wordt gerespecteerd.
- Deuren blijven open om aantal contactpunten te minimaliseren.
- Bij persoonlijke begeleiding wordt rekening gehouden met de social distancing.
- Groepslessen en groepsactiviteiten gaan indoor pas door wanneer de regels van social distancing (1.5m) tussen de sportgroepen onderling en tussen de lesgever en de beoefenaars kunnen worden gegarandeerd. Lichamelijk contact is indoor niet toegelaten tijdens de sportbeoefening binnen de sportgroep (*limiet: zie tabel pagina 3*) in georganiseerd verband.
- Slechts één persoon per kracht- of cardiotoestel zodat de social distancing (1.5m) gewaarborgd blijft.

2.6. Intensifiëring van de reiniging

- Op strategische plaatsen worden reinigings- en desinfecteringsmiddelen geplaatst.
- Vuilnisemmers worden regelmatig geledigd.
- Er wordt gezorgd voor voortdurende reiniging of desinfectering van de apparatuur en de frequentie wordt bijgehouden.
- Beoefenaars reinigen of desinfecteren apparaten na gebruik.
- Klanten zijn verplicht hun eigen handdoek mee te brengen.
- Bij binnen komen gebruiken klanten een desinfecterende gel of zeep.
- De luchtcirculatie wordt geoptimaliseerd. Via een duidelijk ventilatieplan wordt de maximale aanvoer van verse lucht verzekerd.

3. Veiligheid medewerkers

De veiligheid van de medewerkers moet maximaal gewaarborgd worden.

- Medewerkers moeten in eerste instantie de hoger vermelde richtlijnen voor medewerkers correct opvolgen.
- Medewerkers moeten een zeer goede briefing krijgen voor de heropstart. Verder moeten zij ook op regelmatige tijdstippen veiligheidsupdates krijgen. Adequate informatieverstrekking is noodzakelijk om de veiligheid van de medewerkers en de klanten te garanderen.
- Indien thuiswerk mogelijk is, blijft dit aanbevolen.
- Pauzetijden op locatie worden gespreid.
- Aantal aanwezigen op eenzelfde locatie wordt beperkt zodat social distancing steeds mogelijk blijft.
- Zitplaatsen in sociale ruimtes worden zo georganiseerd dat social distancing gerespecteerd blijft.
- Extra reiniging van de sociale ruimtes.
- Onthaalmedewerkers houden voldoende afstand met de klanten en voeren geen transacties uit behalve contactloos.
- Herkenbare kledij en handschoenen ter beschikking.

4. Trainen buiten het fitnesscentrum

Een van de 6 gouden regels is om activiteiten bij voorkeur nog steeds buiten te beoefenen. Indien dit niet mogelijk zou zijn, moet men voor voldoende verluchting of ventilatie (aanvoer verse buitenlucht) zorgen. Vanuit deze regel blijft het dus aanbevolen om waar mogelijk ook fitnessactiviteiten in de buitenlucht te beoefenen. Dit geldt in het bijzonder voor groepsfitness: maak indien mogelijk gebruik van outdoor-accommodaties. Personal coaches kunnen hier zeker creatieve oplossingen voor bedenken.

Ook hier gelden de algemene hygiëne- en veiligheidsmaatregelen

- De activiteiten buiten bestaan uit personal training met inachtneming van de afstand 1.5m tussen de beoefenaars en de personal trainer.
- Groepslessen en groepsactiviteiten gaan indoor pas door wanneer de regels van social distancing (1.5m) tussen de sportgroepen onderling en tussen de lesgever en de beoefenaars kunnen worden gegarandeerd. Lichamelijk contact is indoor niet toegelaten tijdens de sportbeoefening binnen de sportgroep (*limiet: zie tabel pagina 3*) in georganiseerd verband.
- De trainer(s) weten wie aanwezig zal zijn op training.
- Beoefenaars zijn verplicht om te reserveren. Niet meer mensen toegelaten dan toegestaan.
- Aankomst op training niet vroeger dan de afgesproken starttijd.
- Na afloop wordt de sportlocatie onmiddellijk verlaten.
- De ondernemer en/of trainer nemen een voorbeeldrol op. Ze zien toe op en zijn verantwoordelijk voor het naleven van de protocolafspraken.

5. Wellness

- In een fitnesscentrum kan men soms ook gebruik maken van een sauna, of andere gelijkaardige faciliteiten. Deze mogen opengesteld worden onder strikte voorwaarden. Deze faciliteiten vallen echter buiten het beleidsveld sport. Voor richtlijnen rond sauna's verwijzen we door naar [de sectorgids 'heropening publieke thermen en privésauna's'](#)

Bijlagen

In de bijlagen vind je enkele nuttige tools die werden uitgewerkt door de sectororganisatie Fitness.be. Deze tools kunnen een ondersteuning bieden bij het uitwerken van de eigen heropstart.

- Bijlage 1: standaard checklist voor de ondernemer/uitbater
- Bijlage 2: standaard checklist voor de medewerker
- Bijlage 3: praktijkvoorbeeld van een poster met veiligheidsinformatie
- Bijlage 4: praktijkvoorbeeld van een inrichting van een fitnesscentrum

Bijlage 1: Standaard checklist ondernemer

Taken	Datum
☐ Corona Safe verantwoordelijke	
☐ Opmaak duidelijk schema schoonmaak	
☐ Veiligheidsinstructies handschoenen aantrekken, uittrekken en wegwerpen	
☐ Veiligheidsinstructies mondmaskers opzetten, afnemen en wegwerpen	
☐ Overleg medewerkers omtrent de social distancing regels binnen de club of studio	
☐ Overleg medewerkers omtrent de nieuwe regels reservatiesysteem klanten	
☐ Overleg medewerkers omtrent de taken van de Corona Safe verantwoordelijke	
☐ Communicatie naar de klanten omtrent de Corona maatregelen (reservatiesysteem, handen wassen, reiniging van toestel, contactloos betalen, ...)	
☐ Ophangen van infofiches Corona, infofiche voorzorgmaatregelen coronavirus	
☐ Ter beschikking stellen van voldoende zeep, ontsmettingsmiddel, papieren doekjes, ... voor klanten en medewerkers	
☐ Ter beschikking stellen van voldoende mondmaskers en wegwerp handschoenen (bijvoorbeeld latex of nitril) voor medewerkers	
☐ Opmaak en verspreiden van een draaiboek met sectorale corona richtlijnen voor iedere werknemer	

Bijlage 2: Standaard checklist medewerker

Taken	Datum
☐ Corona Safe verantwoordelijke is mij gekend	
☐ Ik ken het schema van de schoonmaak en weet dat ik deze moet aftekenen bij grondige schoonmaak	
☐ Ik ken de veiligheidsinstructies omtrent handschoenen aantrekken, uittrekken en wegwerpen	
☐ Ik ken de veiligheidsinstructies mondkmaskers opzetten, afnemen en wegwerpen	
☐ Ik ken de social distancing regels binnen de club of studio	
☐ Ik kende nieuwe regels reservatiesysteem klanten	
☐ Ik ken de taken van de Corona Safe verantwoordelijke en weet dat ik bij hem of haar terecht kan voor specifieke vragen omtrent de Corona maatregelen	
☐ Ik heb het draaiboek met sectorale Corona richtlijnen ontvangen en gelezen	
☐ Ik weet dat ik de klanten op infofiches Corona en infofiche voorzorgmaatregelen coronavirus moet wijzen indien nodig.	
☐ Ik weet dat ik de klanten moet wijzen op ontsmettingsmaatregelen en andere hygiënische maatregelen indien nodig	
☐ Ik heb mondkmaskers ontvangen van mijn werkgever en weet dat ik dit tijdens mijn werkuren moet opzetten.	
☐ ik heb wegwerp handschoenen (bijvoorbeeld latex of nitril) ontvangen van mijn werkgever en weet dat ik deze tijdens mijn werkuren moet dragen	
☐ Ik ben op de hoogte van alle afspraken omtrent het geven van trainingen aan klanten vb. 1 klant per 10 m ² bruto vloeroppervlak.	

Bijlage 3: Praktijkvoorbeeld van een poster met veiligheidsinformatie

FITNESS.BE
WELLNESS & HEALTH

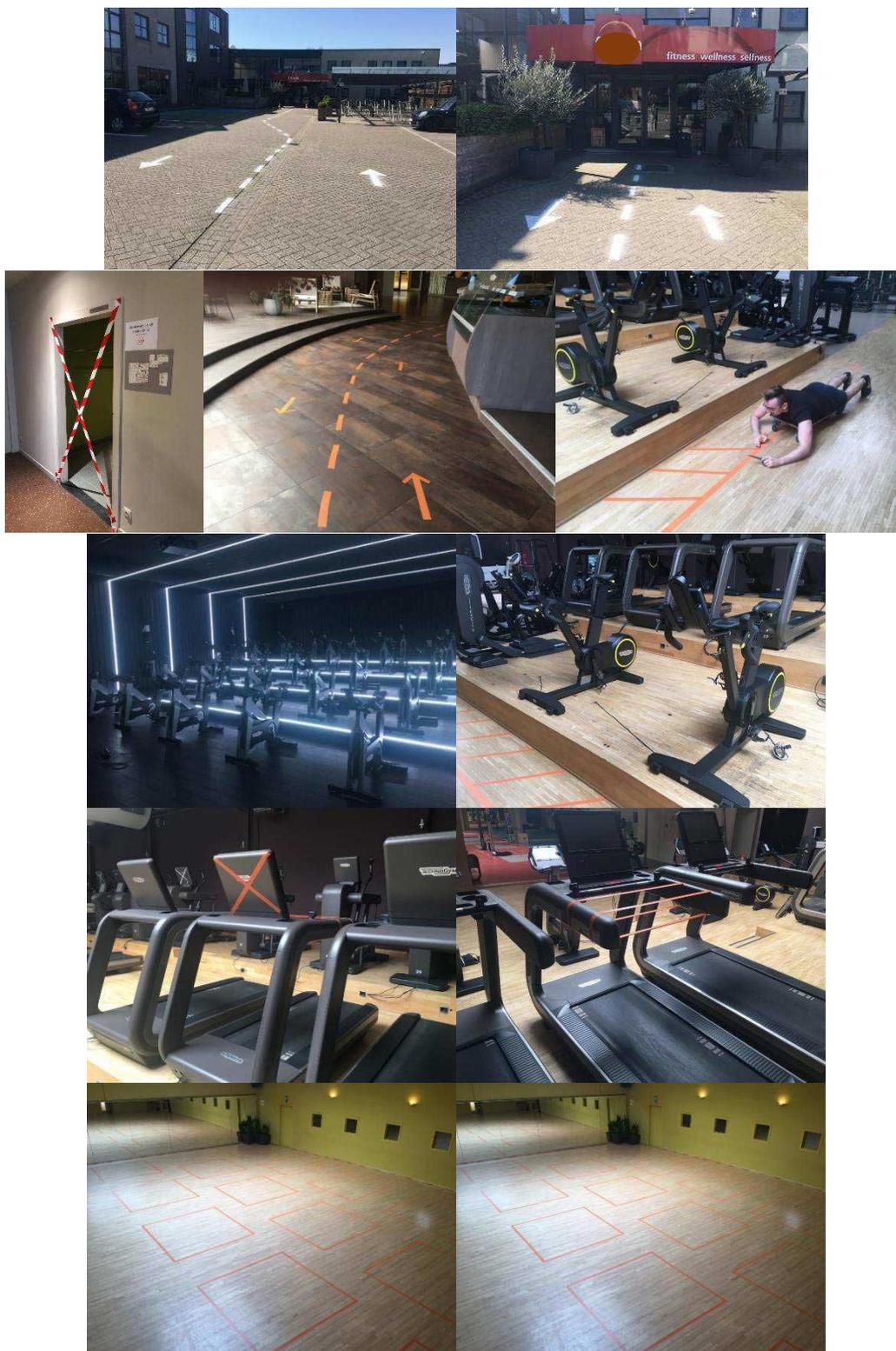
VOORZORGSMAATREGELEN CORONAVIRUS

 <p>Bij binnenkomen verplicht gebruik van de desinfecterende gel/zeep of handen wassen.</p>	 <p>Maak gebruik van uw handdoek tijdens het sporten.</p>	 <p>Houd minimaal 1.5 meter afstand met andere sporters en met onze professionals.</p>	 <p>Fysiek contact is te allen tijde verboden.</p>
 <p>U kunt alleen bij ons terecht binnen het door u gereserveerde tijdsblok.</p>	 <p>Na afloop dient u direct ons centrum te verlaten, zodat iemand anders weer kan sporten.</p>	 <p>Reinig en desinfecteer de apparatuur voordat u aan de oefening begint en stopt.</p>	 <p>Reinig en desinfecteer ook het losmateriaal voor en na gebruik.</p>
 <p>1 PERSOON</p> <p>De toiletgroepen mogen door maximaal 1 persoon tegelijkertijd worden gebruikt.</p>	 <p>Het is niet mogelijk om gebruik te maken van onze kleedkamers, douches, sauna's, zwembad en andere faciliteiten met gelijke strekking.</p>	 <p>Ons horecagedeelte is gesloten.</p>	 <p>U mag zelf een bidon met water/sportdrank meenemen en die tijdens de training nuttigen, niet na afloop in onze horeca.</p>
 <p>Houd ook bij het betreden en verlaten van onze club voldoende afstand tot andere sporters.</p>	 <p>Betalingen zijn alleen mogelijk via een pintransactie of automatische incasso.</p>	 <p>Volg de instructies van onze professionals te allen tijde op.</p>	 <p>Kom niet trainen wanneer u zich ziek voelt.</p>

*Als we ons samen aan deze voorzorgsmaatregelen houden,
kan iedereen bij ons veilig en verantwoord sporten en kunnen
wij u veilig begeleiden. Samen letten we op onze gezondheid.*

DANK VOOR UW BEGRIP EN UW MEDEWERKING!

Bijlage 4: Praktijkvoorbeeld van inrichting fitnesscentrum

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 14 oktober 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlage 4 bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 7 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Protocol voor organisatoren van sportevenementen en sportwedstrijden

Inhoud

1.	Inleiding	2
2.	Algemeen basisprotocol sportevenementen	4
2.1.	Gezond Sporten	5
2.2.	Communicatie	6
2.3.	Mens	7
2.4.	Infrastructuur	7
2.5.	Omgeving	10
2.6.	Product	10
3.	Algemeen basisprotocol sportwedstrijden	12
3.1.	Gezond Sporten	13
3.2.	Communicatie	14
3.3.	Mens	14
3.4.	Infrastructuur	15
3.5.	Omgeving	18
3.6.	Product	18
4.	Covid Event Risk Model (CERM)	20
4.1.	Wat is het CERM?	20
4.2.	Hoe kan het Covid Event Risk Model in het gunningsbeleid van een stad of gemeente worden geïmplementeerd?	20
5.	Toolbox	21

1. Inleiding

Dit protocol geeft de richtlijnen weer voor de organisatie van sportevenementen en sportwedstrijden binnen het scenario voor code oranje in de sportsector. Dit protocol is aanvullend bij de leidraad corona en sport – code oranje.

Het onderscheid tussen een sportwedstrijd en een sportevenement is niet altijd makkelijk te maken. In het licht van de huidige regelgeving gaan we uit van volgende aanname. Een competitiewedstrijd is een competitieve sportactiviteit in georganiseerd verband waarbij deelnemers strijden voor de overwinning. Hierbij is niet noodzakelijk publiek aanwezig. Een sportevenement houdt in dat er op de sportactiviteit een mix is van (een groot aantal) competitieve en/of recreatieve deelnemers en een groot aantal toeschouwers. Bovendien heeft een evenement meestal een eenmalig of jaarlijks karakter. Dit protocol is van toepassing op beide organisatievormen en biedt richtlijnen en adviezen om sportwedstrijden en sportevenementen op een veilige en verantwoorde manier te laten plaatsvinden.

Sportactiviteiten waarbij maximaal 50 personen betrokken zijn, vallen buiten de scope van dit protocol. Zij kunnen beschouwd worden als een reguliere sportactiviteit in georganiseerd verband en moeten voldoen aan de generieke voorwaarden zoals bepaald in de leidraad sport en corona – code oranje.

Tijdens code oranje kunnen niet alle sportactiviteiten plaatsvinden. Personen ouder dan 12 jaar moeten indoor sporten zonder contact. De onderlinge afstand van 1,5 meter moet bij indoor sportactiviteiten steeds gewaarborgd worden. Sportwedstrijden kunnen outdoor voor alle sporten worden georganiseerd. Indoor kan dit enkel indien de onderlinge afstand tussen de sporters kan worden gegarandeerd. Voor topsport/profsport kan een uitzondering worden toegestaan door de bevoegde minister.

Er is geen limiet op het aantal deelnemers tijdens deze wedstrijden. Bovendien mag er in deze fase een beperkt aantal toeschouwers aanwezig zijn (zie verder). **Deze combinatie van deelnemers en publiek maakt dus dat het mogelijk is om (kleinschalige) sportevenementen te organiseren. Het feit dat er geen limiet is bepaald voor het aantal deelnemers aan een sportwedstrijd betekent echter niet dat alle veiligheidsmaatregelen kunnen genegeerd worden.** Dit protocol biedt richtlijnen en adviezen om deze activiteiten op een verantwoorde manier te organiseren.

Sportwedstrijden en sportevenementen kregen elk hun eigen basisprotocol. Dit basisprotocol kan als generieke leidraad dienen voor de organisatoren.

Op de website van Sport Vlaanderen vind je verder ook een toolbox met concrete evenementcases en wedstrijdcases die meer in detail zijn uitgewerkt en die als inspiratie kunnen dienen voor organisatoren van een gelijkaardig eventtype. Deze toolbox zal regelmatig worden aangevuld met nieuwe goede praktijken.

We erkennen de diversiteit binnen de verschillende sportevenementen en -wedstrijden en hun bijhorende maatschappelijke rol. Eén globale benadering en aanpak voor alle sportevenementen en -wedstrijden is niet realistisch. Daarom werken we met een basisprotocol waarmee organisatoren verder aan de slag kunnen gaan. Organisatoren van sportevenementen kunnen voortbouwen op dit basisprotocol en specifieke maatregelen en richtlijnen op praktisch niveau toevoegen, rekening houdend met de sportspecifieke en lokale eigenschappen.

Tabel 1: Overzicht van limieten voor bijeenkomsten/samenscholingen, zoals bepaald door de Nationale Veiligheidsraad en vastgelegd in het meest recente ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, Onderstaande tabel is gebaseerd op het ministerieel besluit van 30 juni, laatst gewijzigd bij ministerieel besluit van 8 oktober.

Soort limiet	Maximum aantal personen	Duiding/opmerking
Sociale bubbel	3	Met de mensen binnen deze bubbel mag je onbeperkt contact hebben. Dit is een vast aantal personen per maand buiten je huisgezin waar je als individu nauw contact mag mee hebben.
Familie- /vriendenbijeenkomst	4	Dit is de limiet voor samenscholingen in een niet-georganiseerde context. De afstand van 1,5 meter moet hierbij steeds gewaarborgd worden. (*)
Sportgroep	50	Dit is de limiet voor een groep die een sportactiviteit bijwoont in georganiseerd verband. Binnen deze sportgroep kan er onderling contact zijn voor zover dit noodzakelijk is voor de beoefening van de sport.
Kampgroep	20	De groepsgrootte voor sportkampen wordt afgestemd op deze van jeugdkampen.
Publiek Indoor	200	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een indoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
Publiek Outdoor	400	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een outdoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
CERM-aanvraag	200	Deze limiet bepaalt dat iedere organisator van een sportwedstrijd of -evenement vanaf dit aantal deelnemers of toeschouwers een CERM-aanvraag moet invullen.

(*) Kinderen tot en met 12 jaar worden niet meegerekend in dit maximum aantal. Op publiek domein mag je maximum met 4 samenscholen, thuis mag je maximaal vier niet huisgenoten tegelijk ontvangen.

We wijzen erop dat elke richtdatum en alle maximum aantallen onder voorbehoud zijn van de evolutie van de epidemiologische curve en nieuwe beslissingen van de veiligheidsraad.

Houd er ook rekening mee dat lokale overheden strengere restricties kunnen opleggen.

2. Algemeen basisprotocol sportevenementen

(Sport-)Evenementen en de bijhorende organisaties zijn in essentie zeer flexibele gebeurtenissen waarbij veiligheid in het algemeen steeds een primordiale rol speelt. In het kader van Covid-19 komen er op dit niveau nieuwe uitdagingen op onze sector en activiteiten af.

Hoewel er geen limiet is bepaald voor het aantal deelnemers, legt dit protocol wel beperkende maatregelen op om evenementen zo veilig mogelijk te kunnen organiseren.

Vanuit de Karel De Grote Hogeschool werd in opdracht van Toerisme Vlaanderen en in samenwerking met de evenementensector het Covid Event Risk Model (CERM) ontwikkeld, samen met een bijhorende code of conduct. Deze tool dient om de risico's in het kader van Covid-19 bij de organisatie van een evenement op voorhand af te toetsen. Dit instrument en hoe een organisator hier moet mee omgaan wordt verder in deze nota, onder hoofdstuk 5, uitgebreid toegelicht. Bij de uitwerking van dit protocol houden we maximaal rekening met de verschillende parameters die opgenomen zijn in het CERM en trachten we telkens bijhorende adviezen en richtlijnen mee te geven voor een veilige organisatie.

Het CERM zal ook de tool zijn die een gemeentelijke overheid zal gebruiken bij het al dan niet verlenen van een toelating voor organisatoren van evenementen met meer deelnemers of toeschouwers boven de limiet voor de CERM-aanvraag (*zie tabel op pagina 4*). In dergelijk geval moet een organisator immers toelating vragen bij deze overheid.

Wanneer een sportevenement wordt georganiseerd voor meer deelnemers dan bepaald door de limiet voor de CERM-aanvraag of op de openbare weg, is de voorafgaande toelating van de bevoegde gemeentelijke overheid vereist. Alvorens de aanvraag in te dienen moet de organisator de online toepassing Covid Event Risk Model (CERM) (www.covideventriskmodel.be) invullen. Hij moet het volledige verkregen CERM-certificaat toevoegen aan het aanvraagdossier voor de bevoegde gemeentelijke overheid.

Wat betreft het publiek geldt een maximum aantal toeschouwers zoals bepaald door de limieten voor 'publiek indoor' en 'publiek outdoor' (*zie tabel pagina 4*).

Het maximum aantal toeschouwers bij een sportevenement dat plaatsvindt op een parcours wordt in de aankomst- en vertrekzone telkens bepaald door de limieten voor 'publiek indoor' of 'publiek outdoor'.

Langs de rest van het parcours op de openbare weg zijn samenscholingen beperkt tot het aantal personen zoals bepaald door de limiet voor een familie- of vriendenbijeenkomst (*zie tabel pagina 4*). Bij dergelijke samenscholingen moet de veiligheidsafstand bewaard worden, tenzij dit met personen van de sociale bubbel is. Wanneer er georganiseerde initiatieven plaatsvinden langs het parcours, zoals afgebakende publiekszones of VIP tenten, vallen deze per site apart onder de evenementenregeling.

Om zo adequaat mogelijk te (re)ageren op de huidige uitdagingen dient een organisator een **toegewijd CoronaSafe-Team** samen te stellen. Dit kan ook een CoronaSafe-verantwoordelijke zijn bij kleinere evenementen met minder dan 200 betrokkenen (deelnemers + toeschouwers). Dit team wordt belast met de samenstelling van een evenement-specifiek draaiboek met te nemen maatregelen, controle over de uitvoering, bewaking van de naleving ervan en correctie bij tekorten binnen de diverse evenementen en hun verloop.

Dit basisprotocol dient om dit CoronaSafe-team (of verantwoordelijke) duidelijke handvaten te geven bij de opmaak van een evenement-specifiek draaiboek.

Bij het uitwerken van concrete maatregelen die ingevoerd worden bij de organisatie van evenementen om de veiligheid in tijden van het coronavirus zo goed mogelijk te garanderen, moet men steeds de principes van het **basisprotocol** nastreven. Social distancing waar mogelijk, faciliteiten om handen te wassen en voorzien van handgel ter ontsmetting, net zoals het ter beschikking stellen van mondkapen zijn de meest evidente principes. Verder groeperen we de maatregelen op 6 niveaus:

- **Gezond sporten:** adviezen en richtlijnen rond gezond en veilig sporten in coronatijden
- **Communicatie:** Informatieverspreiding m.b.t. omgang met Corona
- **Mens:** Maatregelen met weerslag op deelnemers, medewerkers, leveranciers en andere stakeholders
- **Infrastructuur:** Specifieke voorzieningen en ingrepen op en rond de evenementsite ter facilitering van de voorgestelde maatregelen
- **Omgeving:** Specificaties & richtlijnen m.b.t. capaciteiten en flows op en rond het evenement
- **Product:** Specificaties en amendementen m.b.t. de diverse categorieën van evenementen & sporten

In het basisprotocol trachten we ook richtlijnen en adviezen mee te geven om te kunnen inspelen op de parameters die opgenomen zijn in het CERM. Deze parameters zijn gebundeld in de volgende vier clusters:

- **Plaats/locatie:** waar vindt het evenement plaats en wat zijn de specificaties van de evenementsite;
- **Plan:** hoe gaat men organisatorisch om met de aanwezigen op het evenement (toegang, hygiëne, ...);
- **Mensen:** wie zijn de toeschouwers en deelnemers en hoe is de veiligheidscommunicatie georganiseerd;
- **Programma:** wat staat er op het programma van het evenement, hoe gedragen de toeschouwers en deelnemers zich, is er drank- of voedingsdistributie en hoe is die georganiseerd, ... ?

Vanuit dit basisprotocol adviseren we organisatoren van sportevenementen om minstens volgende concrete maatregelen te nemen en verder uit te werken op maat van het eigen evenement.

2.1. Gezond Sporten

- Organisatoren van (recreatieve) sportevenementen moeten er zich in deze tijden van bewust zijn dat intensief en langdurig sporten de immuniteit gedurende ongeveer 14 dagen kan verzwakken. Zolang er geen vaccin of medicijn is, blijft het aanbevolen om matig te sporten, zowel qua duur als qua intensiteit.
- Als organisator moet je hierover sensibiliserend optreden naar je deelnemers toe.
- Wijs je deelnemers ook nadrukkelijk op het belang van een goede conditionele voorbereiding in de aanloop naar het evenement.
- Niet-geoeffende kandidaat-deelnemers moeten minstens 8 weken de tijd nemen om zich rustig, op een verantwoorde wijze te kunnen voorbereiden. Biedt als organisator verschillende voorbereidingsprogramma's/trainingsschema's aan op maat van verschillende doelgroepen.
- Moedig de deelnemers tijdens het evenement aan om op geen enkel moment buiten hun comfortzone te gaan, ongeacht hun conditioneel niveau. Zorg ervoor dat de inrichting van de evenementsite uitnodigt tot het nemen van rustmomenten voor zij die buiten adem dreigen te raken.
- Vermijd grote samenscholingen en werk waar mogelijk met flows van deelnemers in aparte tijdslots.
- Wijs de deelnemers erop dat het in deze tijden niet de bedoeling is om toptijden/topprestaties neer te zetten.

- Deze boodschap wordt ook ondersteund door een brede groep sportorganisaties, sportartsen en sportwetenschappers die het [#blijfsporten](#) initiatief opzetten.

2.2. Communicatie

- Naast directe communicatie omtrent maatregelen in functie van het coronavirus Covid 19, dient er evenzeer aandacht besteed te worden aan de boodschap inzake gezond sporten, zoals weergegeven onder het eerste niveau van dit basisprotocol.
- Verwijs in uw communicatie naar de deelnemers duidelijk naar tips inzake gezond sporten, zoals weergegeven in het eerste thema en op www.gezondsporten.be en www.sportkeuring.be.
- Neem deze boodschappen inzake gezond sporten mee naar je deelnemers (bij inschrijving, tijdens de voorbereiding, ...) via de kanalen die je als organisator ter beschikking hebt (mailings, website, social media, ...).
- Per evenement wordt er een CoronaGids (draaiboek) opgemaakt dat de genomen en gecommuniceerde maatregelen bundelt en toelicht ter verspreiding naar betrokkenen (deelnemers, partners, medewerkers,..). Binnen deze coronagids worden er op de 6 niveaus maatregelen genomen, rekening houdende met de sport- en wedstrijdspecifieke eigenschappen. In de aanvullende toolbox bij dit basisprotocol, die je kan terugvinden bij de gedragscodes en protocollen op de website van [Sport Vlaanderen](http://www.sport.vlaanderen) (<https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>), worden concreet uitgewerkte goede praktijkvoorbeelden gedeeld ter inspiratie van organisatoren.
- Communiceer de geldende gedragsregels aan je deelnemers en toeschouwers. Wijs hen op hun verantwoordelijkheid. Hiervoor kan men zich baseren op de gedragscode voor sporters die je kan terugvinden op de website van Sport Vlaanderen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>
- Wanneer men werkt met concrete inschrijvingen per wedstrijd kan een verplichte instemming gevraagd worden met de geldende gedragscodes.
- Op de wedstrijsite worden geldende gedragscodes gecommuniceerd en gefaciliteerd door duidelijk opgestelde infographics en sensibiliseringsboodschappen (vb. vloerstickers).
- Voor sportevenementen gericht op actieve participatie: Neem op voorhand via gerichte communicatie (bv. via website of bevestigingsmail na inschrijving) contact op met je actieve deelnemers om hen te wijzen op de noodzaak van een goede voorbereiding, zodat men op een sportmedisch verantwoorde manier aan het evenement kan deelnemen. Een goede persoonlijke voorbereiding is hierbij immers cruciaal.
- In theorie is er geen limiet voor het aantal deelnemers, maar stel als organisator een maximumaantal deelnemers voorop in het draaiboek van uw evenement. Zorg er daarbij voor dat alle veiligheidsvoorschriften uit dit protocol kunnen nageleefd worden.
- Indien je als organisator mikt op meer dan 200 deelnemers moet je ook de drie onderstaande richtlijnen opvolgen.
  - Communiceer het vooropgestelde maximum aantal deelnemers duidelijk naar jouw gemeentebestuur of voeg dit toe in je vergunningsaanvraag indien van toepassing.
  - Communiceer deze maximumcapaciteit duidelijk naar de deelnemers in de communicatie over de inschrijvingsmogelijkheden. Informeer de deelnemers hierbij ook over de gehanteerde flows en voorziene tijdslots (zie verder onder 2.4).
  - Stop de inschrijvingen onmiddellijk van zodra dit maximum aantal is bereikt (daginschrijvingen zijn sowieso niet mogelijk, zie verder onder 2.4)

2.3. Mens

- Op een evenement kan je meestal drie types van aanwezigen terugvinden (deelnemers, publiek en professionals).
- Het begrip publiek omvat niet de sporters (deelnemers) en de professionals (omkadering van deelnemers en organisatiemedewerkers van het evenement).
- Professionals trachten de afstandsregels (1,5m) maximaal te respecteren. Zie dienen te allen tijde een mondmasker te dragen.
- De regels voor de sociale afstand moeten worden gerespecteerd bij het publiek, behalve voor mensen uit dezelfde sociale bubbel (*zie tabel pagina 4*) of gezinsbubbel.
- Het publiek moet verplicht een mondmasker dragen, zowel bij indoor- als outdoor-evenementen.
- Publiek, deelnemers en professionals worden tijdens het evenement maximaal van elkaar gescheiden in eigen zones en via aparte flows. De organisator maakt een spreidingsplan op en voorziet in een duidelijk afgebakende wedstrijdzone, publiekszone en technische zone.
- Publiek, deelnemers en professionals worden duidelijk van elkaar onderscheiden (bv. door bandjes met een aparte kleur).
- Indien een deelnemer of een professional zich na het evenement in de publiekszone wil begeven moet hij zich als publiek gedragen (bv. ticket kopen) en zich aan de regels voor het publiek houden. Zij worden daarbij ook meegeteld in de maximumaantallen voor publiek.
- Indien er geen publiekscapaciteit meer over is, vertrekt men als deelnemer of professional na de eigen wedstrijd naar huis.
- Medewerkers ontvangen een **basiskit** met ontsmettingsdoekjes, handgel en een mondmasker.
- Registratie is verplicht voor het publiek, de deelnemers en de professionals. Een uitzondering hierop geldt voor deelnemers aan een reguliere competitiewedstrijd, aangezien zij geregistreerd worden via het wedstrijdblad.
- Een **toegewijd controleteam** staat in voor de sensibilisering op evenement en controle op naleving van het gedragscharter waaronder social distancing en crowd control. Bij niet-naleving wordt er ingegrepen en bijgestuurd.
- **Risicodoelelgroepen** worden afgeraden om deel te nemen aan of aanwezig te zijn op een evenement.
- Doelgroepen die zich in de laatste periode ziek voelden, worden gevraagd thuis te blijven en niet te participeren. **Symptomen** voor selectie zijn o.a.. Koorts, droge hoest, keelpijn, hoofdpijn, vermoeidheid, kortademigheid en een grieperig gevoel.
- **Deelnemers** worden zoveel mogelijk aangemoedigd om zichzelf vooraf te controleren door middel van **testing**.
- Bij internationale profsporters en topsportdeelnemers is voorgaande testing een vereiste.
- Raadpleeg voor het toelaten van internationaal publiek en deelnemers de richtlijnen van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken. Wie vanuit een onveilige regio komt wordt in een eerste fase geweigerd, tenzij de persoon een expliciete goedkeuring heeft ontvangen in functie van het uitoefenen van profsport/topsport.
- **Verplichte aanwezigheid van EHBO-team** met kennis van zaken betreffende procedures bij COVID19-verdachte deelnemer.

2.4. Infrastructuur

- Op een sportevenement zijn mondmaskers verplicht voor publiek en professionals. Deze moeten dan ook worden aangeboden. Verder worden faciliteiten om **handen te wassen** vergroot en is **handgel** op diverse strategische plaatsen beschikbaar. Sanitaire punten worden op regelmatige basis gereinigd of gedesinfecteerd door mobiele teams.

- Organisatoren treden sensibiliserend en controlerend op naar toeschouwers met betrekking tot het dragen van een mondk masker.
- Potentiële contactpunten worden afgeschermd met **plexiglas**, die op regelmatige basis worden gereinigd en gedesinfecteerd.
- Kleedkamers en douches zijn als algemene regel niet toegankelijk in code oranje. Enkel in functie van zwembaden mogen deze geopend blijven.
  - In uitzonderlijke gevallen en als de hygiënische en gezondheidsredenen dit noodzakelijk maken kunnen kleedkamers na de sportactiviteit beperkt opengesteld worden. (bv. veranderen van wetsuit bij outdoorsporten, outdoor ploegsport bij jongeren bij koud regenweer/modder, ...)
    - *De sporter komt in sportoutfit naar de sportactiviteit*
    - *Bepaal de aangepaste capaciteit van de kleedkamer op basis van de social distance regels. Tip: Meet hiervoor de beschikbare lopende meters banken/stoelen/wand die voorzien zijn om zich om te kleden in de kleedkamer en deel dit door 2.*
    - *Communiqueer per kleedkamer de aangepaste capaciteit op de deur (binnen- en buitenkant) of bij de ingang.*
    - *Aanduidingen op de zitbanken of de grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan.*
    - *Zorg voor een reinigingsschema dat voorziet in frequente reinigingen van de kleedkamers en douches met water en zeep of ontsmettingsmiddelen.*
    - *Communiqueer duidelijk over dit reinigingsschema naar gebruikers., ...).*
  - Voor topsport/profsport kan een uitzondering worden toegestaan door de bevoegde minister.
- **Gemeenschappelijk sportmateriaal** (ballen, doelen,...) wordt steeds na elke opwarming, oefenpartij of wedstrijd gereinigd of ontsmet. Persoonlijke benodigdheden (Bidons, handdoeken,...) worden gemarkeerd en strikt persoonlijk gehouden.
- **Cashvrij betalen** wordt de norm & **inschrijvingen ter plaatse** zijn niet mogelijk. Het administratieve luik rond inschrijvingen dient vooraf te gebeuren (online, telefonisch, per mail, ...) en aanmelding ter plaatse verloopt met contactloze check-in. Ook betalingen gebeuren bij voorkeur vooraf. Indien niet mogelijk bij bijvoorbeeld kleinschalige evenementen voorziet men ter plaatse een cash- en contactloze betaaloptie (bv. Payconiq).
- **Outdoorfaciliteiten** worden gemaximaliseerd en spreiding in ruimte en dichtheid wordt optimaal gefaciliteerd door actieve crowd control.
- Zorg er steeds voor dat de groepen van deelnemers, toeschouwers en professionals maximaal van elkaar gescheiden zijn. Zorg ervoor dat de nodige maatregelen hiervoor zijn opgenomen in je spreidingsplan en zie er extra op toe via crowd control.
- **Vergroot sportzones en eventuele start- en aankomstzones zo veel mogelijk** om meer spreiding te creëren: toegelaten capaciteiten worden bepaald op het beschikbare aantal sportoppervlakte in respect met social distancing. Voor sportactiviteiten moet de beschikbare sportoppervlakte per deelnemer 30m² (of 10m² indien de individuele sporter zich binnen een individueel afgebakende zone bevindt) waarborgen (zie leidraad sport en corona – code oranje).
- Baseer je voor spreiding van toeschouwers op de richtlijnen inzake densiteit en afstandsregels zoals bepaald in het CERM.
- Vermijd samenscholingen en werk waar mogelijk met aparte flows van deelnemers en toeschouwers.
- Aanvullend op vorige richtlijn, zijn volgende bepalingen ook verplicht voor organisatoren van evenementen met meer dan 200 deelnemers

- Deel de deelnemers op in groepen tot maximaal de limiet van een 'sportgroep' (zie tabel op pagina 4), die een eigen tijdslot krijgen toegewezen om te starten aan het evenement.
- Bij evenementen in parcoursvorm moet de organisator ervoor zorgen dat in de startzone de onderlinge veiligheidsafstand (minimum 1,5m) tussen deze sportgroepen onderling steeds kan gewaarborgd worden. Zorg hierbij ook voor zo veel mogelijk ruimte tussen de sporters binnen deze groep.
- Zorg voor veilige intervallen tussen het vertrek van de sportgroepen, beperk het risico op bottlenecks voor, tijdens en na het evenement tot een minimum en vermijd zo veel mogelijk het risico op vermenging van de groepen.
- Organisatoren van een evenement in parcoursvorm duiden zoveel mogelijk de flows onderweg aan door indicaties van zones voor snelle en trage sporters. Bij nauwe passages kan waar nodig een inhaalverbod ingesteld worden.
- **Supporterszones/tribunes** worden gefaciliteerd met respect voor de geldende maatregelen en binnen de beschikbare & realistische mogelijkheden, oa. door ter beschikking stelling van beschermingsmateriaal, dataverzameling en uitgetekende flows.
  - Zorg voor de **regelmatige schoonmaak** van de key-elementen binnen de wedstrijdorganisatie waaronder vb. sanitair, onthaal, gebruikte sportmaterialen etc.
  - Binnen code oranje zijn de toeschouwers beperkt volgens de limieten voor 'publiek indoor' en 'publiek outdoor'. Deze toeschouwers kunnen zowel staand als zittend zijn als dit onder de vastgelegde limieten blijft.
  - Deze maximumaantallen kunnen bijgesteld worden door nieuwe beslissingen van de veiligheidsraad. Deze beslissing primeren op hier vermelde maximumaantallen.
  - Binnen code oranje kan de bevoegde gemeentelijke overheid de uitbaters van permanente infrastructures toelaten om een zittend publiek te ontvangen voor een evenement of wedstrijd, dat groter is dan het hoger vermelde aantal personen, in akkoord met de bevoegde minister(s), na raadpleging van een viroloog en met inachtneming van het geldende protocol. Dergelijke aanvraag dient te worden gericht tot de bevoegde burgemeester. Meer informatie over deze procedure vind je hier terug: <https://www.covideventriskmodel.be/> .
  - Voor sportevenementen die op een parcours worden georganiseerd gelden de hoger vermelde aantallen per afgebakende evenementsite. Zo kunnen de start-, aankomst- en eventuele VIP-zones telkens als een apart evenement beschouwd worden.
  - Langs het parcours op de openbare weg, moeten samenscholingen van toeschouwers beperkt blijven tot maximaal de limiet voor familie- en vriendenbijeekkomsten (zie tabel pagina 4). Zij moeten onderling de regels voor social distancing toepassen, behalve met mensen uit hun sociale bubbel.
  - Zorg steeds voor een uitgewerkt spreidingsplan van de beschikbare plaatsen voor het publiek volgens de geldende afstandsregels en dichtheidsregels (zoals bepaald via het CERM)
  - Ongeacht eventuele nieuwe maximum aantallen, zal de toepassing van het spreidingsplan voor de toeschouwers steeds de toets van het CERM moeten doorstaan.
  - Indien er een staand publiek aanwezig is moeten de genomen maatregelen om de afstands- en dichtheidsregels te waarborgen in detail worden opgenomen in het spreidingsplan voor de toeschouwers. Dit kan bijvoorbeeld door staanplaatsen duidelijk te markeren met spots op de grond, met voldoende afstand tussenin, waar eventuele toeschouwers verplicht op moeten plaatsnemen.

- Vanuit virologisch oogpunt verhoogt luidkeels roepen of zingen het verspreidingsrisico van het Covid-19 virus. Treed als organisator sensibiliserend op en ontmoedig zangkoren door toeschouwers. Ga op zoek naar innovatieve alternatieven om het aanmoedigen door toeschouwers invulling te geven.
- Indien je als organisator zelf instaat voor de inrichting van de supporterszones/tribunes moet je ook de richtlijnen opvolgen die zijn opgenomen in het protocol voor beheerders van sportinfrastructuur (voor wat betreft de bepalingen over supporters onder 1.2 en 2.4 van dit protocol).

2.5. Omgeving

- **Social distance** wordt waar mogelijk maximaal gefaciliteerd. Dit wordt onder meer ondersteund door waar mogelijk duidelijke routings aan te duiden binnen het evenement. Eénrichtingsflows worden geoptimaliseerd en drukke punten worden hertekend met het oog op het bewaren van de aanbevolen afstand (1,5m), net zoals parkings verruimd worden om mensen veilig te laten uitstappen.
- Stewards of een beveiligingsdienst worden ingezet met oog op **crowd control**: bewaking van capaciteiten binnen bepaalde zones en bijhorende flows / routings.
- **Cateringfaciliteiten & VIP** zullen de gangbare maatregelen voor restaurants en horeca in het algemeen volgen.
- **Bij bevoorradingen** worden enkel gesloten verpakkingen meegegeven door medewerkers in beschermingsoutfit en volgens vooraf bepaalde en gefaciliteerde flows. Dit geldt zowel voor food als drinks.

2.6. Product

- Bij sommige sporten spreek je over fysiek contact bij deelnemers, waardoor social distancing van 1.5m niet altijd haalbaar is. Bij code oranje is contact toegestaan tijdens het outdoor sporten, op voorwaarde dat dit beperkt blijft tot die contacten die noodzakelijk zijn om de sport te kunnen beoefenen. Indoor zijn voor personen ouder dan 12 jaar geen sportactiviteiten toegelaten waarbij onderling geen afstand van 1,5m kan gegarandeerd worden.
- Elk type evenement heeft verder zijn **specifieke aandachtspunten en vereiste amendementen** die opgenomen worden in de CoronaGids van dit specifieke evenement.
- In functie van geldende en lopende maatregelen, kunnen de verschillende producten worden bijgestuurd in functie van de meest recente coronamaatregelen. Internationale deelnemers kunnen in een eerste fase geweerd worden, internationaal publiek kan geweigerd worden, of indien nodig publiek in het algemeen.
- **Niet-sportieve ceremonies** en contactpunten worden geweerd, waaronder oa. handtekeningsessies etc.
- Podiumceremonies zijn mogelijk mits naleven van volgende veiligheidsvoorschriften
  - Vermijd samscholingen voor het podium
  - Organiseer deze indien mogelijk outdoor
  - Laat de ceremonie zo kort mogelijk op de wedstrijd zelf aansluiten
  - Plaats de podiumdelen voldoende (1,5m) uit elkaar
  - Leg medailles/bekers/bloemen op een veilige manier vooraf klaar voor de sporters (draag handschoenen)
  - Atleten dragen een mondmasker tijdens de hele podiumceremonie
  - Atleten hangen zelf hun medaille rond hun nek en nemen beker/bloemen mee naar het podium
  - Hou de ceremonies kort
  - VIPs en hostessen mogen geen deel uitmaken van de ceremonie. Slechts 1 persoon is naast de atleten toegelaten op het podium. Deze persoon leidt

de ceremonie in goede banen. Hij/zij bewaart zo veel mogelijk de veilige afstand van 1,5 meter en draagt verplicht een mondmasker.

- Indien er aanvullend op het sportevenement een extra-sportieve activiteit wordt aangeboden, moet de organisator voor dit gedeelte van het evenement het protocol (sectorgids) voor professionele kunsten volgen. Je vindt dit protocol de terug op deze website: <https://sectorgidscultuur.be/>. Indien deze extra-sportieve activiteit zich beperkt tot een horeca gelegenheid, dan zijn enkel de richtlijnen voor de horecasector van toepassing: <https://heropstarthoreca.be>

3. Algemeen basisprotocol sportwedstrijden

Sportwedstrijden zijn in essentie zeer flexibele gebeurtenissen waarbij veiligheid in het algemeen steeds een primordiale rol speelt. Wanneer hierbij grote aantallen deelnemers of publiek bij betrokken zijn wordt dit ook een complexere organisatie. In het kader van Covid-19 komen er op dit niveau nieuwe uitdagingen op onze sector en activiteiten af.

Hoewel er geen limiet is bepaald voor het aantal deelnemers, legt dit protocol wel beperkende maatregelen op om sportwedstrijden zo veilig mogelijk te kunnen organiseren.

Vanuit de Karel De Grote Hogeschool werd in opdracht van Toerisme Vlaanderen en in samenwerking met de eventsector het Covid Event Risk Model (CERM) ontwikkeld, samen met een bijhorende code of conduct. Deze tool dient om de risico's in het kader van Covid-19 bij de organisatie van een wedstrijd op voorhand af te toetsen. Dit instrument en hoe een organisator hier moet mee omgaan wordt verder in deze nota, onder hoofdstuk 5, uitgebreid toegelicht. Bij de uitwerking van dit protocol houden we maximaal rekening met de verschillende parameters die opgenomen zijn in het CERM en trachten we telkens bijhorende adviezen en richtlijnen mee te geven voor een veilige organisatie.

Het CERM zal ook de tool zijn die een gemeentelijke overheid zal gebruiken bij het al dan niet verlenen van een toelating voor organisatoren van wedstrijden met meer deelnemers of toeschouwers boven de limiet voor de CERM-aanvraag (*zie tabel op pagina 4*). In dergelijk geval moet een organisator immers toelating vragen bij deze overheid.

Wanneer een sportwedstijd wordt georganiseerd voor meer deelnemers dan bepaald door de limiet voor de CERM-aanvraag of op de openbare weg, is de voorafgaande toelating van de bevoegde gemeentelijke overheid vereist. Alvorens de aanvraag in te dienen moet de organisator de online toepassing Covid Event Risk Model (CERM) (www.covideventriskmodel.be) invullen. Hij moet het volledige verkregen CERM-certificaat toevoegen aan het aanvraagdossier voor de bevoegde gemeentelijke overheid.

Wat betreft het publiek geldt een maximum aantal toeschouwers zoals bepaald door de limieten voor 'publiek indoor' en 'publiek outdoor' (*zie tabel pagina 4*).

Het maximum aantal toeschouwers bij een sportwedstrijd die plaatsvindt op een parcours wordt in de aankomst- en vertrekzone telkens bepaald door de limieten voor 'publiek indoor' of 'publiek outdoor'.

Langs de rest van het parcours op de openbare weg zijn samenscholingen beperkt tot het aantal personen zoals bepaald door de limiet voor familie- of vriendenbijeenkomst (*zie tabel pagina 4*). Bij dergelijke samenscholingen moet de veiligheidsafstand bewaard worden, tenzij dit met personen van de sociale bubbel is. Wanneer er georganiseerde initiatieven plaatsvinden langs het parcours, zoals afgebakende publiekszones of VIP tenten, vallen deze per site apart onder de evenementenregeling.

Om zo adequaat mogelijk te (re)ageren dient een organisator een **toegewijd CoronaSafe-Team** samen te stellen. Bij kleinere wedstrijdorganisaties (minder dan 200 toeschouwers) volstaat het om een CoronaSafe-verantwoordelijke aan te stellen. Dit team wordt belast met de samenstelling van een wedstrijd-specifiek draaiboek met te nemen maatregelen, controle over de uitvoering, bewaking van de naleving ervan en correctie bij tekorten binnen de diverse wedstrijden en hun verloop. Bij klassieke competitiewedstrijden met een repetitief karakter volstaat het indien er een standaard draaiboek, aangepast aan de lokale context, ter beschikking is van een club.

Het basisprotocol dient om dit CoronaSafe-team of de verantwoordelijke duidelijke handvaten te geven bij de opmaak van een wedstrijd-specifiek draaiboek.

Bij het uitwerken van concrete maatregelen die ingevoerd worden bij de organisatie van wedstrijden om de veiligheid in tijden van het coronavirus zo goed mogelijk te garanderen, moet men steeds de basisprincipes van het **basisprotocol** nastreven. Social distancing waar mogelijk, faciliteiten om handen te wassen en voorzien van handgel ter ontsmetting, net zoals het ter beschikking stellen van mondklappers zijn de meest evidente principes. Verder groeperen we de maatregelen op 6 niveaus:

- **Gezond sporten:** adviezen en richtlijnen rond gezond en veilig sporten in coronatijden
- **Communicatie:** Informatieverspreiding m.b.t. omgang met Corona
- **Mens:** Maatregelen met weerslag op deelnemers, medewerkers, leveranciers en andere stakeholders
- **Infrastructuur:** Specifieke voorzieningen en ingrepen op en rond de wedstrijdlocatie ter facilitering van de voorgestelde maatregelen
- **Omgeving:** Specificaties & richtlijnen m.b.t. capaciteiten en flows op en rond de wedstrijd
- **Product:** Specificaties en amendementen m.b.t. de diverse categorieën van wedstrijden & sporten

In het basisprotocol trachten we ook richtlijnen en adviezen mee te geven om te kunnen inspelen op de parameters die opgenomen zijn in het CERM. Deze parameters zijn gebundeld in de volgende vier clusters:

- **Plaats/locatie:** waar vindt de wedstrijd plaats en wat zijn de specificaties van de wedstrijdlocatie;
- **Plan:** hoe gaat men organisatorisch om met de aanwezigen op de wedstrijd (toegang, hygiëne, ...);
- **Mensen:** wie zijn de toeschouwers en deelnemers en hoe is de veiligheidscommunicatie georganiseerd;
- **Programma:** wat staat er op het programma van de wedstrijd(en), hoe gedragen de toeschouwers en deelnemers zich, is er drank- of voedingsdistributie en hoe is die georganiseerd, ... ?

Vanuit dit basisprotocol adviseren we organisatoren van sportwedstrijden om minstens volgende concrete maatregelen te nemen en verder uit te werken op maat van de eigen wedstrijd(en).

3.1. Gezond Sporten

- Organisatoren van (recreatieve) sportwedstrijden moeten er zich in deze tijden van bewust zijn dat intensief en langdurig sporten de immuniteit gedurende ongeveer 14 dagen kan verzwakken. Zolang er geen vaccin of medicijn is, blijft het aanbevolen om matig te sporten, zowel qua duur als qua intensiteit.
- Als organisator moet je hierover sensibiliserend optreden naar je deelnemers toe.
- Wijs je deelnemers ook nadrukkelijk op het belang van een goede conditionele voorbereiding in de aanloop naar de wedstrijd/competitie.
- Moedig de deelnemers tijdens de wedstrijd(en) aan om zo weinig mogelijk buiten hun comfortzone te gaan, ongeacht hun conditioneel niveau. Zorg ervoor dat de inrichting van de site of de organisatie van de wedstrijd uitnodigt tot het nemen van rustmomenten.
- Wijs de deelnemers bij individuele recreatieve wedstrijden erop dat het in deze tijden niet de bedoeling is om toptijden/topprestaties neer te zetten.
- Deze boodschap wordt ook ondersteund door een brede groep sportorganisaties, sportartsen en sportwetenschappers die het #blijfsporten initiatief opzetten.

3.2. Communicatie

- Naast directe communicatie omtrent maatregelen in functie van het coronavirus Covid-19, dient er evenzeer aandacht besteed te worden aan de boodschap inzake gezond sporten, zoals weergegeven onder het eerste niveau van dit basisprotocol.
- Verwijs in uw communicatie naar de deelnemers duidelijk naar tips inzake gezond sporten, zoals weergegeven in het eerste thema en op www.gezondsporten.be en www.sportkeuring.be.
- Neem deze boodschappen inzake gezond sporten mee naar je deelnemers (bij inschrijving, tijdens de voorbereiding, ...) via de kanalen die je als organisator ter beschikking hebt (mailings, website, social media, ...).
- Per wedstrijdorganisatie wordt er een CoronaGids (draaiboek) opgemaakt dat de genomen en gecommuniceerde maatregelen bundelt en toelicht ter verspreiding naar betrokkenen (deelnemers, partners, medewerkers,..). Binnen deze coronagids worden er op de 6 niveaus maatregelen genomen, rekening houdende met de sport- en wedstrijdspecifieke eigenschappen. In de aanvullende toolbox bij dit basisprotocol, die je kan terugvinden bij de gedragscodes en protocollen op de website van [Sport Vlaanderen](http://www.sport.vlaanderen) (<https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>), worden concreet uitgewerkte goede praktijkvoorbeelden gedeeld ter inspiratie van organisatoren.
- Bij klassieke competitiewedstrijden met een lokaal, repetitief karakter volstaat het indien er een standaard draaiboek, aangepast aan de lokale context, ter beschikking is van een club.
- Communiceer de geldende gedragsregels aan je deelnemers en toeschouwers. Wijs hen op hun verantwoordelijkheid. Hiervoor kan men zich baseren op de gedragscode voor sporters die je kan terugvinden op de website van Sport Vlaanderen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/>
- Wanneer men werkt met concrete inschrijvingen per wedstrijd kan een verplichte instemming gevraagd worden met de geldende gedragscodes.
- Op de wedstrijsite worden geldende gedragscodes gecommuniceerd en gefaciliteerd door duidelijk opgestelde infographics en sensibiliseringsboodschappen (vb. vloerstickers).
- Neem op voorhand via gerichte communicatie (bv. via website of bevestigingsmail na inschrijving) contact op met (de teamverantwoordelijken van) je actieve deelnemers om hen te wijzen op de noodzaak van een goede voorbereiding, zodat men op een sportmedisch verantwoorde manier aan de wedstrijd kan deelnemen. Een goede persoonlijke voorbereiding is hierbij immers cruciaal.
- In theorie is er geen limiet voor het aantal deelnemers, maar stel als organisator een maximumaantal deelnemers voorop in het draaiboek van uw wedstrijd. Zorg er daarbij voor dat alle veiligheidsvoorschriften uit dit protocol kunnen nageleefd worden.
- Indien je als organisator mikt op meer dan 200 deelnemers moet je ook de drie onderstaande richtlijnen opvolgen.
  - Communiceer het vooropgestelde maximum aantal deelnemers duidelijk naar jouw gemeentebestuur of voeg dit toe in je vergunningsaanvraag indien van toepassing.
  - Communiceer deze maximumcapaciteit duidelijk naar de deelnemers in de communicatie over de inschrijvingsmogelijkheden. Informeer de deelnemers hierbij ook over de gehanteerde flows en voorziene tijdslots (zie verder onder 3.4).
  - Stop de inschrijvingen onmiddellijk van zodra dit maximum aantal is bereikt (daginschrijvingen zijn sowieso niet mogelijk, zie verder onder 3.4)

3.3. Mens

- Op een sportwedstrijd kan je meestal drie types van aanwezigen terugvinden (deelnemers, publiek en professionals).

- Het begrip publiek omvat niet de sporters (deelnemers) en de professionals (omkadering van deelnemers en organisatiemedewerkers van de wedstrijd).
- Professionals trachten de afstandsregels (1,5m) maximaal te respecteren. Zie dienen te allen tijde een mondkmasker te dragen.
- De regels voor de sociale afstand moeten worden gerespecteerd bij het publiek, behalve voor mensen uit dezelfde sociale bubbel (*zie tabel pagina 4*) of gezinsbubbel.
- Het publiek moet verplicht een mondkmasker dragen, zowel bij indoor- als outdoorwedstrijden.
- Publiek, deelnemers en professionals worden tijdens de wedstrijd maximaal van elkaar gescheiden in eigen zones en via aparte flows. De organisator maakt een spreidingsplan op en voorziet in een duidelijk afgebakende wedstrijdzone, publiekszone en technische zone.
- Publiek, deelnemers en professionals worden duidelijk van elkaar onderscheiden (bv. door bandjes met een aparte kleur).
- Indien een deelnemer of een professional zich na de eigen wedstrijd in de publiekszone wil begeven om een volgende wedstrijd te bekijken moet hij zich als publiek gedragen (bv. ticket kopen) en zich aan de regels voor het publiek houden. Zij worden daarbij ook meegeteld in de maximumaantallen voor publiek.
- Indien er geen publiekscapaciteit meer over is, vertrekt men als deelnemer of professional na de eigen wedstrijd naar huis.
- Medewerkers ontvangen een **basikit** met ontsmettingsdoekjes, handgel en een mondkmasker.
- Registratie is verplicht voor het publiek, de deelnemers en de professionals. Een uitzondering hierop geldt voor deelnemers aan een reguliere competitiewedstrijd, aangezien zij geregistreerd worden via het wedstrijdblad.
- Een **toegewijd controleteam** (kan ook 1 persoon zijn bij wedstrijden met een beperkt aantal deelnemers en toeschouwers) staat in voor de sensibilisering omtrent en controle op naleving van het gedragscharter waaronder social distancing en crowd control. Bij niet-naleving wordt er ingegrepen en bijgestuurd.
- **Risicodoelgroepen** worden afgeraden om deel te nemen aan een wedstrijd.
- Doelgroepen die zich in de laatste periode ziek voelden, worden gevraagd thuis te blijven en niet te participeren. **Symptomen** voor selectie zijn o.a.. Koorts, droge hoest, keelpijn, hoofdpijn, vermoeidheid, kortademigheid en een griepig gevoel.
- **Deelnemers** worden zoveel mogelijk aangemoedigd om zichzelf vooraf te controleren door middel van **testing**.
- Bij internationale profsporters en topsportdeelnemers is voorgaande testing een vereiste.
- Raadpleeg voor het toelaten van internationaal publiek en deelnemers de richtlijnen van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken. Wie vanuit een onveilige regio komt wordt in een eerste fase geweigerd, tenzij de persoon een expliciete goedkeuring heeft ontvangen in functie van het uitoefenen van profsport/topsport.
- **Verplichte aanwezigheid van EHBO-team** met kennis van zaken betreffende procedures bij COVID19-verdachte deelnemer.

3.4. Infrastructuur

- Op een wedstrijd zijn mondkmaskers verplicht voor publiek en professionals. Deze moeten dan ook worden aangeboden. Verder worden faciliteiten om **handen te wassen** vergroot en is **handgel** op diverse strategische plaatsen beschikbaar. Sanitaire punten worden op regelmatige basis gereinigd of gedesinfecteerd door mobiele teams.
- Organisatoren treden sensibiliserend en controlerend op naar toeschouwers met betrekking tot het dragen van een mondkmasker.

- Potentiële contactpunten worden afgeschermd met **plexiglas**, die op regelmatige basis worden gereinigd en gedesinfecteerd.
- Kleedkamers en douches zijn als algemene regel niet toegankelijk in code oranje. Enkel in functie van zwembaden mogen deze geopend blijven.
  - In uitzonderlijke gevallen en als de hygiënische en gezondheidsredenen dit noodzakelijk maken kunnen kleedkamers na de sportactiviteit beperkt opengesteld worden. (bv. veranderen van wetsuit bij outdoorsporten, outdoor ploegsport bij jongeren bij koud regenweer/modder, ...)
    - *De sporter komt in sportoutfit naar de sportactiviteit*
    - *Bepaal de aangepaste capaciteit van de kleedkamer op basis van de social distance regels. Tip: Meet hiervoor de beschikbare lopende meters banken/stoelen/wand die voorzien zijn om zich om te kleden in de kleedkamer en deel dit door 2.*
    - *Communiqueer per kleedkamer de aangepaste capaciteit op de deur (binnen- en buitenkant) of bij de ingang.*
    - *Aanduidingen op de zitbanken of de grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan.*
    - *Zorg voor een reinigingsschema dat voorziet in frequente reinigingen van de kleedkamers en douches met water en zeep of ontsmettingsmiddelen.*
    - *Communiqueer duidelijk over dit reinigingsschema naar gebruikers., ...).*
  - Voor topsport/profsport kan een uitzondering worden toegestaan door de bevoegde minister.
- **Gemeenschappelijk sportmateriaal** (ballen, doelen,...) wordt steeds na elke opwarming, oefenpartij of wedstrijd gereinigd of ontsmet. Persoonlijke benodigdheden (Bidons, handdoeken,...) worden gemarkeerd en strikt persoonlijk gehouden.
- **Cashvrij betalen** wordt de norm & **inschrijvingen ter plaatse** zijn niet mogelijk. Het administratieve luik rond inschrijvingen dient vooraf te gebeuren (online, telefonisch, per mail, ...) en aanmelding ter plaatse verloopt met contactloze check-in. Ook betalingen gebeuren bij voorkeur vooraf. Indien niet mogelijk bij kleinschalige wedstrijden voorziet men ter plaatse een cash- en contactloze betaallooptie (bv. Payconiq).
- **Outdoorfaciliteiten** worden gemaximaliseerd en spreiding in ruimte en dichtheid wordt optimaal gefaciliteerd door actieve crowd control.
- Zorg er steeds voor dat de groepen van deelnemers, toeschouwers en professionals maximaal van elkaar gescheiden zijn. Zorg ervoor dat de nodige maatregelen hiervoor zijn opgenomen in je spreidingsplan en zie er extra op toe via crowd control.
- **Vergroot sportzones en eventuele start- en aankomstzones zo veel mogelijk** om meer spreiding te creëren: toegelaten capaciteiten worden bepaald op het beschikbare aantal sportoppervlakte in respect met social distancing. Voor sportactiviteiten moet de beschikbare sportoppervlakte per deelnemer 30m² (of 10m² indien de individuele sporter zich binnen een individueel afgebakende zone bevindt) waarborgen (zie leidraad sport en corona – code oranje).
- Baseer je voor spreiding van toeschouwers op de densiteitsregels volgens het CERM.
- Vermijd grote samenscholingen en werk waar mogelijk met aparte flows van deelnemers en toeschouwers.
- Aanvullend op vorige richtlijn, zijn volgende richtlijnen ook verplicht voor organisatoren van wedstrijden met meer dan 200 deelnemers

- Deel de deelnemers op in groepen tot maximaal de limiet van een 'sportgroep' (zie tabel op pagina 4), die een eigen tijdslot krijgen toegewezen om te starten aan het evenement.
- Bij wedstrijden in parcoursvorm moet de organisator ervoor zorgen dat in de startzone de onderlinge veiligheidsafstand (minimum 1,5m) tussen deze sportgroepen onderling steeds kan gewaarborgd worden. Zorg hierbij ook voor zo veel mogelijk ruimte tussen de sporters binnen deze groep.
- Zorg voor veilige intervallen tussen het vertrek van de sportgroepen, beperk het risico op bottlenecks voor, tijdens en na de wedstrijd tot een minimum en vermijd zo veel mogelijk het risico op vermenging van de sportgroepen.
- Organisatoren van een wedstrijd in parcoursvorm duiden zoveel mogelijk de flows onderweg aan door indicaties van zones voor snelle en trage sporters. Bij nauwe passages kan waar nodig een inhaalverbod ingesteld worden.
- Wanneer bij een wedstrijd toeschouwers aanwezig zijn, dient men hiervoor ook de nodige maatregelen te nemen. **Supporterszones/tribunes** worden gefaciliteerd met respect voor de geldende maatregelen binnen de beschikbare & realistische mogelijkheden, oa. door ter beschikking stelling van beschermingsmateriaal, datacapturing en uitgetekende flows.
  - Zorg voor de **regelmatige schoonmaak** van de sleutelementen binnen de wedstrijdorganisatie waaronder vb. sanitair, onthaal, gebruikte sportmaterialen etc.
  - Binnen code oranje zijn de toeschouwers beperkt volgens de limieten voor 'publiek indoor' en 'publiek outdoor'. Deze toeschouwers kunnen zowel staand als zittend zijn, zolang het aantal onder deze limieten blijft.
  - Deze maximumaantallen kunnen bijgesteld worden door nieuwe beslissingen van de veiligheidsraad. Deze beslissing primeren op hier vermelde maximumaantallen.
  - Binnen code oranje kan de bevoegde gemeentelijke overheid de uitbaters van permanente infrastructures toelaten om een zittend publiek te ontvangen voor een evenement of wedstrijd, dat groter is dan het hoger vermelde aantal personen, in akkoord met de bevoegde minister(s), na raadpleging van een viroloog en met inachtneming van het geldende protocol. Dergelijke aanvraag dient te worden gericht tot de bevoegde burgemeester. Meer info over deze procedure vind je hier terug: <https://www.covideventriskmodel.be/> .
  - Voor sportevenementen die op een parcours worden georganiseerd gelden de hoger vermelde aantallen per afgebakende evenementensite. Zo kunnen de start-, aankomst- en eventuele VIP-zones telkens als een apart evenement beschouwd worden.
  - Langs het parcours op de openbare weg, moeten samenscholingen van toeschouwers beperkt blijven tot maximaal de limiet voor familie- en vriendenbijeenkomsten (zie tabel pagina 4). Zij moeten onderling de regels voor social distancing toepassen, behalve met mensen uit hun sociale bubbel.
  - Zorg steeds voor een uitgewerkt spreidingsplan van de beschikbare plaatsen voor het publiek volgens de geldende afstandsregels en dichtheidsregels (zoals bepaald via het CERM).
  - Ongeacht eventuele nieuwe maximum aantallen, zal de toepassing van het spreidingsplan voor de toeschouwers steeds de toets van het CERM moeten doorstaan.
  - Indien er een staand publiek aanwezig is, moeten de genomen maatregelen om de afstands- en dichtheidsregels te waarborgen in detail worden opgenomen in het spreidingsplan voor de toeschouwers. Dit kan door staanplaatsen duidelijk te markeren met spots op de grond, met voldoende afstand onderling, waar eventuele toeschouwers verplicht op moeten plaatsnemen.

- Vanuit virologisch oogpunt verhoogt luidkeels roepen of zingen het verspreidingsrisico van het Covid-19 virus. Treed als organisator sensibiliserend op en ontmoedig zangkoren door toeschouwers. Ga op zoek naar innovatieve alternatieven om het aanmoedigen door toeschouwers invulling te geven.
- Indien je als organisator zelf instaat voor de inrichting van de supporterszones/tribunes moet je ook de richtlijnen opvolgen die zijn opgenomen in het protocol voor beheerders van sportinfrastructuur (voor wat betreft de bepalingen over supporters onder 1.2 en 2.4 van dat protocol).

3.5. Omgeving

- **Social distance** wordt waar mogelijk maximaal gefaciliteerd. Dit wordt onder meer ondersteund door waar mogelijk duidelijke routings aan te duiden binnen de wedstrijdssite. Eénrichtingflows worden geoptimaliseerd en drukke punten worden hertekend met het oog op het bewaren van de aanbevolen afstand (1,5m), net zoals parkings verruimd worden om mensen veilig te laten uitstappen.
- Stewards of een beveiligingsdienst worden ingezet met oog op **crowd control**: bewaking van capaciteiten binnen bepaalde zones en bijhorende flows / routings.
- **Cateringfaciliteiten & VIP** zullen de gangbare maatregelen voor restaurants en horeca in het algemeen volgen. Hiervoor kan je terecht bij de website van horeca Vlaanderen: <https://heropstarthoreca.be/>
- **Bij bevoorradingen** worden enkel gesloten verpakkingen meegegeven door medewerkers in beschermingsoutfit en volgens vooraf bepaalde en gefaciliteerde flows. Dit geldt zowel voor food als drinks.

3.6. Product

- Bij sommige sporten spreek je over fysiek contact bij deelnemers, waardoor social distancing van 1.5m niet altijd haalbaar is. Bij code oranje is contact toegestaan tijdens het outdoor sporten, op voorwaarde dat dit beperkt blijft tot die contacten die noodzakelijk zijn om de sport te kunnen beoefenen. Indoor zijn voor personen ouder dan 12 jaar geen sportactiviteiten toegelaten waarbij onderling geen afstand van 1,5m kan gegarandeerd worden.
- Elk type wedstrijd heeft verder zijn **specifieke aandachtspunten en vereiste amendementen** die opgenomen worden in de CoronaGids (draaiboek) van dit specifieke wedstrijdtype.
- In functie van geldende en lopende maatregelen, kunnen de verschillende producten worden bijgestuurd in functie van de meest recente coronamaatregelen. Internationale deelnemers kunnen in een eerste fase geweerd worden, internationaal publiek kan geweigerd worden, of indien nodig publiek in het algemeen.
- **Niet-sportieve ceremonies** en contactpunten worden geweerd, waaronder o.a. handtekeningsessies etc.
- Podiumceremonies zijn mogelijk mits naleven van volgende veiligheidsvoorschriften
  - Vermijd samenscholingen voor het podium
  - Organiseer deze indien mogelijk outdoor
  - Laat de ceremonie zo kort mogelijk op de wedstrijd zelf aansluiten
  - Plaats de podiumdelen voldoende (1,5m) uit elkaar
  - Leg medailles/bekers/bloemen op een veilige manier vooraf klaar voor de sporters (draag handschoenen)
  - Atleten dragen een mondmasker tijdens de hele podiumceremonie
  - Atleten hangen zelf hun medaille rond hun nek en nemen beker/bloemen mee naar het podium
  - Hou de ceremonies kort

- VIPs en hostessen mogen geen deel uitmaken van de ceremonie. Slechts 1 persoon is naast de atleten toegelaten op het podium. Deze persoon leidt de ceremonie in goede banen. Hij/zij bewaart zo veel mogelijk de veilige afstand van 1,5 meter en draagt verplicht een mondmasker.
- Indien er aanvullend op de sportwedstrijd een extra-sportieve activiteit wordt aangeboden, moet de organisator voor dit gedeelte van het evenement het protocol (sectorgids) voor professionele kunsten volgen. Je vindt dit protocol terug op deze website: <https://sectorgidscultuur.be/>. Indien deze extra-sportieve activiteit zich beperkt tot een horeca gelegenheid, dan zijn enkel de richtlijnen voor de horecasector van toepassing: <https://heropstarthoreca.be>

4. Covid Event Risk Model (CERM)

4.1. Wat is het CERM?

Vanuit de Karel De Grote Hogeschool werd in opdracht van Toerisme Vlaanderen en in samenwerking met de evenementensector het Covid Event Risk Model (CERM) ontwikkeld. Deze tool dient om de risico's in het kader van Covid-19 bij de organisatie van een evenement op voorhand af te toetsen.

Het wordt mee ingediend bij de vergunnende overheid (zie 4.2.), samen met de vergunningsaanvraag indien nodig. Dit is een verplichting op basis van het ministerieel besluit van 30 juni over de coronamaatregelen voor organisatoren van sportevenementen en -wedstrijden die meer toeschouwers of deelnemers beogen dan de limiet voor de CERM-aanvraag (*zie tabel op pagina 4*).

Vanuit de klankbordgroep adviseren wij echter aan alle organisatoren van sportevenementen en wedstrijden om het CERM in te vullen. Wij adviseren alle organisatoren om na het invullen van dit CERM in overleg te gaan met het lokaal bestuur/de lokale besturen waar hun evenement doorgaat over de toepassing van dit CERM. In functie van een eerste screening kunnen in overleg bijstellingen gebeuren, zodat de veiligheid van de organisatie optimaal op punt wordt gesteld en het risico op verspreiding van het virus zoveel als mogelijk wordt uitgesloten.

Dit protocol biedt alvast een houvast bij de voorbereiding van een evenement om eventuele risico's zo veel als mogelijk uit te sluiten. Bij de uitwerking van dit protocol houden we maximaal rekening met de verschillende parameters die opgenomen zijn in het CERM en trachten we telkens bijhorende adviezen en richtlijnen mee te geven voor een veilige organisatie.

Het CERM is via een handige online tool gratis ter beschikking van elke evenement- en wedstrijdorganisator.

4.2. Hoe kan het Covid Event Risk Model in het gunningsbeleid van een stad of gemeente worden geïmplementeerd?

Een evenement met impact op de publieke ruimte moest pre-Covid 19 **gegunnd** worden. Dit blijft uiteraard gelden. De organisator neemt het CERM formulier mee op in het volledige dossier dat aan de stad/gemeente bezorgd wordt, de burgemeester neemt de finale beslissing tot gunning, gebaseerd op zijn/haar bestaande criteria, zoals bv PRIMA (aangevuld met de Covid 19 parameters). Dit is een verplichting voor wedstrijden en evenementen die de limiet voor de CERM-aanvraag overschrijden (*zie tabel op pagina 4*).

Een event dat plaatsvindt in een vergunde ruimte en geen invloed heeft op de publieke ruimte, moest pre-Covid 19 **niet vergund** worden. Op basis van bovenstaande verplichting moet dit nu wel als men het vooropgestelde aantal deelnemers of toeschouwers overschrijdt.

Aangezien alle organisatoren van een wedstrijd/evenement aanraden om het Covid Event Risk Model te gebruiken, is het ook voor kleinere organisaties aanbevolen om het CERM formulier met groene score te bewaren in het wedstrijd- of evenementsecretariaat. Zo kan men dit eenvoudig voorleggen indien nodig (bijvoorbeeld bij een controle ter plaatse).

Het is ook in het belang van de transparantie van een organisatie indien de organisator de eindscore van zijn evenement in het CERM publiek maakt. De organisator blijft steeds verantwoordelijk voor het naleven van de gevraagde maatregelen.

Indien het evenement doorgaat in een permanente infrastructuur waarbij men de limieten voor publiek indoor/outdoor wil overschrijden, moet die infrastructuur over een CIRM-attest beschikken.

5. Toolbox

Om organisatoren van competitiewedstrijden en sportevenementen nog beter te ondersteunen zal er aanvullend op dit protocol ook een toolbox worden aangeboden via de website van Sport Vlaanderen: <https://www.sport.vlaanderen/corona-en-sportbeoefening-in-vlaanderen/> .

In deze toolbox kan men ter aanvulling van het basisprotocol sportspecifieke tips en verschillende concrete testcases terugvinden. Dit zijn detailuitwerkingen van dit basisprotocol in functie van de specifieke context van een bepaald sportevenement of een bepaalde sportwedstrijd. De testcases kunnen gebruikt worden ter inspiratie bij het opstellen van een eigen draaiboek door organisatoren.

Deze testcases zijn gebaseerd op een aantal voorbeeldevenementen en -wedstrijden waarvan we de organisatie in coronatijden hebben geanalyseerd en afgetoetst aan belangrijke parameters die cruciaal zijn in de omgang met de huidige pandemie. Deze testcases zullen op regelmatige basis worden aangevuld.

Hierbij stelden we ons onder andere volgende vragen:

- Kunnen de deelnemers waar mogelijk de social distance maatregel naleven binnen de evenementcontext?
- Kan het publiek de social distance maatregel naleven binnen de evenementcontext?
- Trekt het evenement nationale en/of internationale deelnemers?
- Trekt het evenement nationaal en/of internationaal publiek?
- Over welk type sport spreken we: contactsport of niet?
- Wat is de grootorde van het evenement?
- Vindt het evenement in- of outdoor plaats?

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 14 oktober 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlage 5 bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 8 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Protocol voor zwembadexploitanten

Inhoud	
Inleiding	2
1. Hoe dit protocol gebruiken?	4
2. Elk zwembad moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers	5
2.1. Algemeen	5
2.2. Afstand houden	7
2.3. Hygiëne	15
2.4. Samenscholing vermijden	19
2.5. Technische/organisatorische aandachtspunten	20
3. Elk zwembad moet een veilige werkplek zijn	23
3.1. Algemeen	23
3.2. Afstand houden	23
3.3. Hygiëne	24
4. Afsluitende bemerkingen	26
Bijlage 1 // Desinfectie	27

Inleiding

In code oranje mogen de zwembaden, onder voorwaarden, opengesteld worden. Dit protocol sluit aan bij de 'leidraad sport en corona – code oranje' en bij het protocol voor beheerders van sportinfrastructuur. Dit (sub)protocol bevat de concrete richtlijnen en adviezen om zwembaden op een verantwoorde en veilige manier te kunnen openstellen.

Aan de basis van dit protocol liggen de **principes afstand houden waar mogelijk**, persoonlijke en algemene **hygiënische maatregelen**, het **voorkomen van samenscholingen** en de **burgerzin van de zwemmer**.

De richtlijnen uit de 'leidraad sport en corona -code oranje' zijn ook van toepassing in zwembaden. De limieten voor het aantal personen die mogen samenkomen in het kader van sportactiviteiten zijn opgenomen in onderstaande tabel.

De social distance moet in code oranje in zwembaden toegepast worden, ook door sporters binnen een sportgroep. Er kan enkel contactloos gesport worden (voor +12 jarigen), behalve binnen de sociale bubbel. Oefen- of wedstrijdvormen waarbij contact niet vermeden kan worden zijn niet toegelaten.

Afstandsregels en densiteitsregels zijn ook in een zwembad niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar. Zij kunnen nog steeds contact maken binnen de sportgroep. Contact tussen sportgroepen van kinderen tot en met 12 jaar is enkel mogelijk indien noodzakelijk in functie van een wedstrijdcontext.

Kleedkamers en douches zijn toegankelijk. Jacuzzi's, stoomcabines en hammams blijven gesloten (zie onder 2.4 voor meer info).

Infrastructuur die open mag, moet niet open. Beheerders en lokale besturen beslissen zelf wanneer zij op een veilige en verantwoorde manier kunnen open gaan of blijven. De richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad moeten te allen tijde opgevolgd worden. Alle maximum aantallen van sporters en toeschouwers kunnen steeds bijgestuurd worden. Bij eventuele conflicten primeren de regels zoals bepaald in het federale mb met betrekking tot de coronamaatregelen op wat in dit protocol beschreven wordt.

Tabel 1: Overzicht van limieten voor bijeenkomsten/samenscholingen, zoals bepaald door de Nationale Veiligheidsraad en vastgelegd in het meest recente ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, Onderstaande tabel is gebaseerd op het ministerieel besluit van 30 juni, laatst gewijzigd bij ministerieel besluit van 8 oktober.

Soort limiet	Maximum aantal personen	Duiding/opmerking
Sociale bubbel	3	Met de mensen binnen deze bubbel mag je onbeperkt contact hebben. Dit is een vast aantal personen per maand buiten je huisgezin waar je als individu nauw contact mag mee hebben.
Familie- /vriendenbijeenkomst	4	Dit is de limiet voor samenscholingen in een niet-georganiseerde context. De afstand van 1,5 meter moet hierbij steeds gewaarborgd worden. *
Sportgroep	50	Dit is de limiet voor een groep die een sportactiviteit bijwoont in georganiseerd verband. Binnen deze sportgroep kan er onderling contact zijn voor zover dit noodzakelijk is voor de beoefening van de sport.
Kampgroep	20	De groepsgrootte voor sportkampen wordt afgestemd op deze van jeugdkampen.
Publiek Indoor	200	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een indoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
Publiek Outdoor	400	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een outdoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
CERM-aanvraag	200	Deze limiet bepaalt dat iedere organisator van een sportwedstrijd of -evenement vanaf dit aantal deelnemers of toeschouwers een CERM-aanvraag moet invullen.

*Kinderen tot en met 12 jaar worden niet meegerekend in dit maximum aantal. Op publiek domein mag je maximum met 4 samenscholen, thuis mag je maximaal vier niet huisgenoten tegelijk ontvangen.

Een lokale overheid kan steeds strengere limieten opleggen in functie van de epidemiologische situatie op het eigen grondgebied.

1. Hoe dit protocol gebruiken?

- Dit protocol bevat richtlijnen opgesteld door de klankbordgroep sport en corona en wordt bij in voege treding bekrachtigd door minister Weyts, Vlaams minister van Sport, via een ministerieel besluit.
- De eerste kolom geeft weer waarop de informatie van toepassing is, de tweede kolom bevat de algemene richtlijnen, de derde kolom geeft verdere duiding over hoe dit in de praktijk gebracht kan worden. Het is aan beheerders om hier de juiste keuzes te maken in functie van de eigen unieke infrastructuur. Het is aan de sportverenigingen en andere aanbieders om hier actief mee aan de slag te gaan voor een veilig en gezond sportaanbod.
- Het eerste deel focust op de zwembadbezoekers, het tweede deel focust op de medewerkers van het zwembad. Als algemene regel geldt dat er steeds aandacht moet zijn voor afstand houden, hygiëne en beperken van groepsvorming. Dit protocol is ook in die zin opgebouwd. We besteden ook aandacht aan enkele technische aandachtspunten.
- Voor de zwemgelegenheden (openluchtwembad of zwemvijver met ligweide of strandzone) in recreatiedomeinen die werken in een context van dag- en/of verblijfsrecreatie werd een apart protocol uitgewerkt.

2. Elk zwembad moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers

2.1. Algemeen

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
<p>Verantwoordelijk gedrag van de sporters en hun begeleiders (burgerzin)</p> <p>Zie hiervoor ook:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode voor sporters • Gedragscode voor G-sporters • Gedragscode voor ouders • Gedragscode voor trainers 	<p>Vraag zwemmers en hun begeleiders alert te zijn voor hun eigen gezondheid en zich te gedragen naar de genomen maatregelen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • een passage hierover in het reglement van interne orde • de regels omtrent zwembadbezoek duidelijk (affiches, rol-up banners, sociale media, website zwembad, animatiefilmpje, ...) communiceren en op de relevante plaatsen herhalen. • de regels actief naar specifieke gebruikersgroepen communiceren • Ben je een G-zwemmer, dan kan een begeleider mee in het zwembad gaan, op voorwaarde dat dit een huisgenoot of je vaste persoonlijke assistent is
	<p>Zwemmers met ziektesymptomen zoals griepig gevoel, koorts hoest, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komen niet sporten en kunnen de toegang tot het zwembad geweigerd worden.</p> <p>De algemene maatregelen voor de bevolking in kader van Covid-19 gelden ook voor de sporters (www.info-coronavirus.be/nl/tips-om-jezelf-te-beschermen/)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het reglement van interne orde biedt de mogelijkheid de toegang te verbieden aan elke persoon die een gevaar blijkt op te leveren voor de veiligheid en de gezondheid van de aanwezigen (VLAREM). Deze algemene regel kan verder gepreciseerd worden, dus ook Corona-specifieke items kunnen hier in opgenomen worden. • Werk je met een reservatiesysteem dan kan je bij vraag tot reservatie vooraf de uitsluitingsmaatregelen voor deelname doorgeven. • Bij de praktische mededelingen aan het onthaal kan je een aantal corona-aandachtspunten toevoegen.
	<p>Verantwoordelijk gedrag ondersteunen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Met communicatie, signalisatie en organisatorische maatregelen kan je verantwoordelijk gedrag aanmoedigen en de aandachtspunten belichten: affiches, markeringen, routing, ...

<p>Registratieplicht</p>	<p>De contactgegevens van elke sporter moet worden geregistreerd bij aankomst in een zwembad. Voor kinderen tot en met 12 jaar volstaat de registratie van de begeleider.</p> <p>Dit kan zich beperken tot een naam en een telefoonnummer of een emailadres. De gegevens moeten worden bewaard gedurende 14 kalenderdagen en mogen enkel gebruikt worden voor de doeleinden ter bestrijding van Covid19. De gegevens moeten worden vernietigd na 14 kalenderdagen. Ook voor publiek geldt eenzelfde registratieplicht.</p> <p>Bezoekers moeten uitdrukkelijk hun akkoord geven. Bezoekers of deelnemers die dit weigeren worden de toegang tot het de sportinfrastructuur bij aankomst ontzegd.</p> <p>Registratie van deelnemers aan reguliere competitiewedstrijden is niet verplicht, op voorwaarde dat de deelnemers gekend zijn bij de club en de sportfederatie via een wedstrijdblad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent niet verplicht om met een reservatiesysteem te werken. Al is dat wel een handig instrument om de capaciteit in een sportinfrastructuur te beheersen en wachtrijen en teleurstellingen aan de kassa te vermijden. • Zo'n reservatiesysteem hoeft niet per se online, er zijn ook sportinfrastructuren waar er telefonisch gereserveerd kan worden. Werk je zonder reservatie, dan is het voor de bezoekers wel interessant om te weten wat de drukke en rustige momenten zijn. Er zijn ook sportinfrastructuren die op de website een teller hebben staan om aan te geven hoeveel plaats er nog is. Met kleurcodes werken is ook een mogelijkheid. • Je kan ook afspraken maken met clubs die gebruik maken van de infrastructuur om in te staan voor deze registratieplicht.
<p>Mondmaskers</p>	<p>Sporters moeten geen mondmasker dragen tijdens het sporten. Het dragen van een mondmasker is wel verplicht bij het betreden van de overige publiek toegankelijke delen van een zwembad (gangen, toiletten, ...) tot de kleedhokjes en van de kleedhokjes tot de uitgang van het zwembad.</p> <p>Na de kleedhokjes is het dragen van een mondmasker om evidente redenen niet haalbaar. Vanaf hier moet extra aandacht besteed worden aan de afstandsregels (1,5m).</p> <p>Deze verplichting geldt niet voor jongeren tot en met 12 jaar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor sensibilisering en treed ook controlerend op.

2.2. Afstand houden

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	<p>Faciliteer de toepassing van de afstandsregels. Voorkom dat er te veel bezoekers voor de beschikbare ruimte zijn. Dit doe je door het aantal bezoekers te doseren (gespreid in tijd en aangepaste maximum capaciteit) en je routing slim aan te pakken.</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren.</p>	
	<p>Goede signalisatie moedigt aangepast gedrag van de aanwezigen aan en werkt ondersteunend</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Markeringen met de 1,5 meter afstanden op de grond maken het voor iedereen gemakkelijker om afstanden in te schatten • Signalisatie op ooghoogte kan veel duidelijk maken. • Sluit dingen visueel af (bv. niet alle wasbakken/ douches/ lockers/... in gebruik) • Hang duidelijke affiches op met de gedragsregels • ...
	<p>Van de bezoekers mag enige burgerzin verwacht worden, maar zie in de mate van het mogelijke toe op het respecteren van de afstandsregels en reageer wanneer nodig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alle medewerkers hebben de taak toe te zien op het respecteren van de afstandsregels. Afhankelijk van de lokale afspraken spreken ze zelf bezoekers aan of verwittigen ze iemand die kan ingrijpen. • Zorg voor goede afspraken met de lokale politie voor het geval de situatie escaleert.
Contactloos sporten	<ul style="list-style-type: none"> • Indoor kan enkel nog contactloos gesport worden. Alle sporten kunnen in principe blijven doorgaan, zolang er geen oefen- of wedstrijdvormen worden gegeven waarbij contact niet kan vermeden worden. • Wedstrijden tussen sportgroepen waarbij onderling contact tussen sportgroepen niet kan uitgesloten worden, zijn in code oranje dus verboden. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • De social distance moet gerespecteerd worden, ook door sporters binnen een sportgroep. • Afstandsregels en densiteitsregels zijn in een zwembad niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar. Zij kunnen nog steeds contact maken binnen de sportgroep. Contact tussen sportgroepen is bij deze groep enkel mogelijk indien noodzakelijk in functie van een wedstrijdcontext. 	
Capaciteit bepalen - densiteitsregels	<p>Evalueer je maximale capaciteit i.f.v. van het basisprincipe '1,5 m afstand houden' op de verschillende locaties in het zwembadgebouw (inkom, kleedkamers, zwemhal en -baden,...) om een vermenigvuldiging van contacten te voorkomen.</p> <p>Een dosering van het aantal bezoekers is belangrijk om piekmomenten en/of wachtrijen te voorkomen.</p>	
	<p>Bepaal de maximale capaciteit van de zwemhal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1,5 m afstand houden moet steeds mogelijk zijn • De richtlijn is 1 persoon per 10m² (densiteitsregel), waarbij de wateroppervlakte en de oppervlakte van de kades (zwemhal) in rekening gebracht kunnen worden, dus niet de oppervlakte van de kleedkamers, inkom, ... • De richtlijn over 1 persoon per 10m² is niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar (school-/clubzwemmen) 	<p>Natuurlijk ook rekening houden met de VLAREM-voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ max. 1 bader/3 m² wateroppervlakte ○ max. aantal toegelaten bezoekers = max. aantal baders + max. 1 persoon/2,4 m² kadeoppervlakte i.f.v. de beschikbare evacuatiewegen
	<p>Capaciteit beheersen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg ervoor dat je goed weet hoeveel zwemmers er aanwezig zijn: fysiek tellen automatische toegangscontrole, ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Een (online) reservatiesysteem zorgt ervoor dat je continu zicht hebt op de bezettingsgraad. Het kan je ook helpen om de drukte in de inkom en /of kleedkamers onder controle te houden.

		<ul style="list-style-type: none"> • Als je niet met reservatie werkt kan je online (met kleuren) aangeven hoe ver je van je maximale capaciteit zit en/of de piek- en dalmomenten communiceren. • De zwemduur per zwemmer beperken. • 'Blokzwemmen' toepassen. Hierbij kan je er ook voor kiezen om bepaalde tijdsblokken voor bepaalde doelgroepen te voorzien: baantjeszwemmen, recreatief zwemmen voor gezinnen met kinderen < 12 jaar, recreatief zwemmen vanaf 12 jaar, ... • Met aankomstslots van bv. een half uur werken voorkomt pieken in inkom/kleedkamers/douches.
Routing	De verplaatsingsstromen / flow goed organiseren werkt afstand houden in de hand. Kunnen de aanwezigen op een veilige afstand van elkaar van en naar de zwemhal gaan? Maak een denkoefening voor de inkomhal, gangen, toegangen, ...	<ul style="list-style-type: none"> • Pas waar het kan éénrichtingsverkeer toe • Voorkom te dicht bij elkaar kruisen, indien dit niet mogelijk is communiceer op die plaatsen dan de 'voorrangsregels' • Voorzie looplijnen waar wenselijk. Rechts lopen op trappen en in gangen? • Nooddeuren die geen branddeuren zijn, kunnen open gezet worden om zo aparte in- en uitgangen te creëren. • Kan je de stroom aankomende en vertrekkende bezoekers scheiden? • Verwijder stoelen, banken, ... om rusttijden binnen te vermijden • Duidelijke signalisatie van de looprichtingen en wachtplaatsen • Verzoek de bezoekers om de accommodatie onmiddellijke te verlaten.
	Verlies bij het aanpassen van je routing het behouden van een veilige evacuatie-route en de brandveiligheid niet uit het oog.	<ul style="list-style-type: none"> • Je kan feedback vragen aan de brandweer
Onthaal	De inkomhal kan geen verzamelplaats zijn voor sporters en niet-sporters <ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor goed georganiseerde wachtrijen, waar de afstandsregels zo goed 	<ul style="list-style-type: none"> • Door maximaal met online tickets en betalingen te werken, voorkom je wachtrijen. • Sporters en niet-sporters verzamelen niet in de inkomhal. Maak afspraken of ze buiten wachten (verspreid! / voorkom

	<p>mogelijk kunnen gerespecteerd worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mondmaskers zijn verplicht • Voorzie ontsmettende handgel 	<p>samenscholing) en opgehaald worden door begeleiders, of echt stipt naar de training of gereserveerd moment komen om wachttijden te vermijden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vraag zwemmers om na hun zwemmoment onmiddellijk te vertrekken.
	<p>Afstand tussen bezoekers en personeel wordt gerespecteerd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Buiten gearceerde kaders blijven (vb. 1,5 m afstand gewaarborgd via arcering op de vloer of door een tafel extra afstand creëren) • Fysieke afscheiding (bv. plexiglas)
<p>Omkleedcabines / kleedkamers en douches</p>	<p>Kleedkamers en douches mogen open.</p> <p>Hou rekening met volgende principes:</p> <p>Bepaal de capaciteit van groepskleedkamers op basis van de social distance. Om in deze context 1,5 meter te kunnen garanderen bepaal je de maximumcapaciteit van je kleedkamer best op basis van het aantal lopende meter bank/muur gedeeld door 2.</p> <p>Communiqueer de capaciteit op de deur (binnen- en buitenkant) / bij de ingang.</p> <p>Indien het gaat om publieke kleedkamers en douches die gebruikt worden door een constante flow van (individuele) sporters, moeten afstandsregels gerespecteerd worden tussen sporters die niet onder hetzelfde dak leven of die niet tot dezelfde sociale bubbel behoren (<i>limiet: zie tabel op pagina 4</i>). Bepaal de maximum capaciteit van de kleedkamer in functie van het garanderen van deze onderlinge afstand. Er moet een duidelijk reinigingsschema opgemaakt worden met frequente schoonmaakmomenten.</p> <p>Een klasgroep mag tijdens de schooluren gebruik maken van</p>	<p>Indien open voor teams of klasgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moet een sportgroep of klasgroep toch samen in een kleedkamer, dan moet men het mondmasker zo veel mogelijk dragen. • 2 teams kunnen niet samen zitten in een kleedkamer. Voorzie een duidelijk tijdslot per team. • Aanduidingen op de zitbanken of de grond kunnen sporters een idee geven waar ze het best gaan zitten./staan. • Voorzie tijd tussenin voor een korte ontsmetting of reiniging (extra aandacht voor klinken, banken, doucheknoppen) • Voorzie personeel voor de reiniging of maak afspraken met de teamverantwoordelijke die kan instaan voor de reiniging <p>Indien open voor individuele sporters:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bekijk per kleedkamer/douche de aangepaste capaciteit en communiceer deze op de deur (binnen- en buitenkant) • Aanduidingen op de zitbanken/grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan. • Als je blokzwemmen toepast, kan je afhankelijk van de kenmerken van je accommodatie (verhouding aantal bezoekers tot capaciteit omkleedcabines etc.) overwegen om een de kleedhokjes te nummeren en de bezoekers bij aankomst een nummer voor kleedhokje toe te wijzen (en een overeenkomstig nummer voor de locker).

	een kleedkamer zoals bepaald in de onderwijsprotocollen.	
Lockers	Beperk samenscholingen en onnodige contacten aan de lockers.	<ul style="list-style-type: none"> • Sluit een aantal lockers af bv. om de x lockers 1 locker open of werk met zones lockers per tijdslot • Het afsluiten van bepaalde delen van de lockerruimte kan je ook helpen bij het sturen van de doorstroming/routing van de bezoekers. • Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen in de zwemhal, ...)
Sanitair	Aandacht voor afstand aan de wastafels en piscines	<ul style="list-style-type: none"> • Neem niet alle piscines in gebruik. • Duid via signalisatie aan dat men afstand moet houden aan de wasbakken. • Duid aan waar mensen kunnen wachten, beperk het aantal mensen in de toiletruimte.

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Zwemhal / zwembad	<p>Capaciteit: 1 persoon per 10 m²</p> <p>Deze dichtheidsregel is niet van toepassing op jongeren tot en met 12 jaar.</p> <p>1,5 m afstand houden is verplicht voor personen die niet tot eenzelfde huisgezin/ sociale bubbel behoren.</p> <p>Burgerzin/verantwoordelijkheid van de zwemmers is essentieel</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren.</p> <p>Georganiseerde activiteiten: de sportgroep is beperkt volgens de limiet voor een sportgroep, bepaald door het federale mb (<i>zie tabel op pagina 4</i>). Tijdens het sporten mag er indoor geen contact gemaakt worden.</p> <p>Zomer/sportkampen: <u>zie hiervoor het specifieke protocol</u> hieromtrent – aandachtspunt hierbij is om deze sportgroep volledig te scheiden van andere sportgroepen of publieke zwemmers. (<i>limiet: ziet tabel pagina 4</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De maximale bezetting per bassin communiceren. Het respecteren ervan is mee de verantwoordelijkheid van de bezoekers. De redders kunnen er dan naar verwijzen als ze vaststellen dat het er toch te druk wordt. • Baantjeszwemmen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zwembanen leggen ○ het aantal zwemmers per baan beperken zodat er aan de kant geen opstoppingen ontstaan ○ 'kanthangen' voorkomen: niet samen stilstaan in de banen • Recreatie: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zwemmers sensibiliseren en wijzen op hun verantwoordelijkheid ○ Markeringen aanbrengen ○ Werken met tijdslots ○ Toezicht op respecteren afstand ○ Familieglijbaan/attracties per 'sociale bubbel' (<i>limiet: ziet tabel pagina 4</i>) ○ Capaciteit aanduiden ○ Wachtrijen in goede banen leiden ○ ... • Zwemlessen: <ul style="list-style-type: none"> ○ zie <u>gedragscode trainers</u> ○ zie informatie van de betrokken federaties ○ naar analogie met het kleuteronderwijs is, het dragen van een mondkap door trainers die met kleuters (tot 6 jaar) omgaan niet nodig ○ voor bv. watergewenning of beginnende groepjes kan ervoor geopteerd worden om aan de ouders te vragen mee in het water te gaan om de oefeningen te begeleiden. Afstand tussen ouder-kind koppels onderling en de lesgever moet ook gerespecteerd worden. Weeg dit goed af tegen het principe 'niet

		meer mensen binnen brengen dan nodig is'.
EHBO	Pas de <u>aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen</u> toe en voorzie de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen voor zowel de verzorger als het slachtoffer. Voorzie in elk geval ook mondklappers voor de gekwetste.	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van de aard en de ernst van de EHBO-interventie kan je overwegen om eenvoudige handelingen door (iemand uit de sociale bubbel van) de gekwetste te laten uitvoeren.
Ligweide	Beperk en beheers ook de capaciteit zodat de afstandsregels gerespecteerd kunnen worden.	<ul style="list-style-type: none"> • Zie <u>protocol zwemgelegenheid in recreatiedomeinen</u>
Aanbod		<ul style="list-style-type: none"> • Moedig het gebruik van eigen materiaal aan en beperk het uitlenen van materiaal. • Organiseer het uitlenen van materiaal zo dat de afstand gerespecteerd blijft.
Tribunes	<p>Tijdens wedstrijden mogen toeschouwers aanwezig zijn volgens de limieten voor 'publiek indoor' of 'publiek outdoor'. Op andere momenten blijft de tribune gesloten.</p> <p>Zittend publiek is aangewezen, maar staand publiek is ook toegelaten zolang men onder de limiet 'publiek indoor' of 'publiek outdoor' (zie pagina 4) blijft.</p> <p>Voor de uitbaters van permanente infrastructuur is er een mogelijkheid om bij de lokale besturen een toelating aan te vragen om een zittend publiek te ontvangen dat groter is dan het maximum aantal toegelaten toeschouwers zoals bepaald voor de limiet 'publiek indoor' en 'publiek outdoor' (<i>limiet: zie tabel pagina 4</i>). De lokale burgemeester moet hun aanvraag goedkeuren in akkoord met de bevoegde minister en na raadpleging van een viroloog.</p> <p>Wanneer een sportieve wedstrijd wordt georganiseerd voor meer toeschouwers dan bepaald door de limiet voor een CERM-aanvraag (<i>limiet: zie tabel pagina 4</i>), is de voorafgaande toelating van de</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkom dat de tribune gebruikt wordt op momenten dat het niet toegelaten is. • Zorg voor communicatie. • Raadpleeg het <u>protocol voor infrastructuurbeheerders</u> voor verdere richtlijnen. • Mondklappers zijn verplicht voor publiek.

	bevoegde gemeentelijke overheid vereist.	
Lift	De lift wordt bij voorkeur niet gebruikt. Indien noodzakelijk door maximum 1 persoon en zo nodig een begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor communicatie
Parking	De parking is open voor auto's en fietsers	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg vooral aan de ingang van een scheiding van stromen.
Fietsenstalling	Fietsenparkings zijn meestal dichter dan 1,5 m bij elkaar.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor signalisatie die bezoekers eraan herinnert om afstand te houden en eventjes te wachten om iemand voorrang te geven.

2.3. Hygiëne

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. De kans dat je besmet wordt door het aanraken van materialen of oppervlak is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Het is daarom belangrijk om je handen regelmatig te wassen met water en zeep of te desinfecteren met alcogel als er geen water beschikbaar is. Let erop dat je je gezicht zo weinig mogelijk aanraakt met je handen. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak gebruik van reminders
	Pas je poetschema's aan om extra reinigings- en desinfectiemomenten te voorzien. Besteed extra aandacht aan voorwerpen die vaak aangeraakt worden.	Advies Agentschap Zorg en Gezondheid: In de procedure moet er extra aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtsakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels, de bankjes/hendels om de omkleedcabines te sluiten, deurtjes van de lockers, ... Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen.
	Strikte toepassing van de schoonmaak-protocollen. Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor de nodige opleiding en communicatie: informeer de medewerkers waarom bepaalde handelingen/maatregelen nodig zijn. • Zorg ervoor dat de vereiste PBM beschikbaar zijn
	Stel richtlijnen voor zwemmers op. Zie ' <u>gedragscode voor sporters</u> '	<ul style="list-style-type: none"> • Communiceer de hygiëneregels duidelijk. Hang ze op aan het onthaal en op de relevante plaatsen.
Routing	Beperk aanrakingen met deuren e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Binnendeuren maximaal open laten staan (branddeuren niet!) • Automatische deuren

		<ul style="list-style-type: none"> Buitendeuren niet open laten staan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.
Onthaal	Beperk aanrakingen met oppervlakken en voorwerpen die vaak aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> Geef de voorkeur aan cashloos en contactloos betalen (bancontact(app)), maar verlies ook niet uit het oog dat dit voor sommige doelgroepen een drempel is of niet kan. Voorzie evt. wattenstaafjes voor de betaalterminal of ontsmettende handgel Zet in op online reservaties en betalingen De zwemmer ontvangt bij reservatie een QR-code die hem toegang tot het zwembad geeft Zorg dat vuilnisbakken niet kunnen gebruikt worden, open deksel hebben of enkel met de voet kunnen geopend worden.
	Zet in op een goede handhygiëne en voorzie minstens bij de ingang en de uitgang ontsmettende handgel voor de bezoekers.	<ul style="list-style-type: none"> Voorzie ontsmettende handgel bij de ingang/kassa/... Voorzie hygiëncorners met handgel, papieren zakdoekjes, ...
	Extra aandacht voor reiniging van oppervlakken en voorwerpen die regelmatig aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> Betaalautomaten (onbemande kassa) - bancontact apparaten: regelmatig ontsmetten, ontsmettende handgel voorzien en over het verwachte gebruik ervan communiceren
	Dit is dé plaats voor het communiceren van de gedragsregels en het toegangsverbod voor mensen met ziektesymptomen	<ul style="list-style-type: none"> Voorzie duidelijke visuele communicatie (ingang verboden voor mensen die ziektesymptomen hebben) Herhaal de basisinformatie aan de balie
	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Omkleedcabines / kleedkamers en douches	<p>Deze mogen open. Deze hygiënemaatregelen zijn aanvullend op het eerdere luik rond kleedkamers en douches (zie afstand houden).</p> <p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voorzie in poetsschema extra aandacht voor reinigen of ontsmetten van deurklinken, banken en doucheknoppen/kranen. Voor de kleedkamervloer volstaat het om goed te reinigen (meermaals per dag indien veelvuldig gebruikt). De vloer moet niet telkens gedesinfecteerd worden. Hou in je poetsschema rekening met het onderscheid in gebruik

		<p>door sporters in georganiseerd verband en individuele sporters.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door te kiezen om de ene kant voor de 'inkomende' bezoekers en de andere kant voor de 'uitgaande' bezoekers te gebruiken hebben de poetsmedewerkers tijd om een bepaalde kant te reinigen. • Elke keer ontsmetten is niet nodig, maar sommige bezoekers zullen zich hier veiliger bij voelen. Om hier aan tegemoet te komen kan je ontsmettende spray en papieren wegwerpdoekjes voorzien zodat bezoekers die dat wensen bij aankomst zelf kunnen ontsmetten (dus als aanvulling op de regelmatige reiniging). • Om het reinigen van kleedkamers en douches tussen sportgroepen door praktisch haalbaar te houden, kunnen er vanuit het principe 'gedeelde verantwoordelijkheid' afspraken gemaakt worden met de sportgroep die mee kan instaan voor de reiniging.
	Schakel haardrogers uit	
Ligweide	<p>Minimaal 1,5m afstand bewaren en een goede handhygiëne zijn de belangrijkste maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan.</p> <p>Het vernevelen of sproeien van reinigings-of ontsmettingsmiddelen over een groot oppervlak op openbare terreinen is weinig zinvol en wordt ontraden.</p> <p><i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i></p>	
Lockers	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ontsmettende handgel voorzien bij de lockers • Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen in de zwemhal, ...)

	<p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetsschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	
	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
EHBO-lokaal	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als voorzorgsreiniging is het reinigen van een EHBO-lokaal vergelijkbaar met lokalen die regelmatig gebruikt worden. Wel kan er best een procedure/werkplan opgesteld worden ingeval van melding van een bevestigde of vermoedelijk COVID-19 besmetting van een bader/bezoeker.</p>	
	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als in het EHBO-lokaal (of andere ruimte) een persoon met een bevestigde of vermoedelijke COVID-19-besmetting aanwezig was, is het omwille van de 'mogelijke' overleving van het virus gedurende enkele dagen in het milieu, aanbevolen om bereikbare oppervlakken in deze locaties grondig te reinigen én te desinfecteren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In de procedure moet er aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels,...
Sanitair	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetsschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p>	

	Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.	
Materiaal	Los spelmateriaal zoals plankjes, noodles, banden, ... die in het water liggen tijdens speel-/recreatief zwemmen kunnen hier in blijven liggen en moeten niet tussentijds ontsmet worden aangezien ze continu in gechloreerd water liggen	<ul style="list-style-type: none"> • Moedig het gebruik van eigen materiaal aan. • Laat het uitlenen van materiaal via een zwembadmedewerker verlopen.
Drankautomaten / waterfonteintjes	Sluit waterfonteintjes tijdelijk af Besteed extra aandacht aan hygiëne gezien drankautomaten door meerdere personen worden gebruikt.	<ul style="list-style-type: none"> • Reinig de plaatsen die regelmatig aangeraakt worden op frequente basis. • Voorzie ontsmettende handgel en sensibiliserende boodschappen aan de automaten.

2.4. Samenscholing vermijden

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Cafetaria	Horeca mag open op basis van de heropstartprotocollen van de horecasector. Zorg dat iedereen op de hoogte is van de geldende richtlijnen en vermijd dat dit een samenscholingsplek wordt.	<ul style="list-style-type: none"> • Verwijs door naar Horeca Vlaanderen voor correcte aanpak • Cafetaria in handen van clubs – maak hen bewust dat ze ook onder deze regels vallen • Uitbating door de gemeente – stel een uitbatingsplan op volgens de regels • Gedeelde kantines van sportclubs vraagt om extra reinigingen na elke gebruiker en 1 afgestemd 'Corona'plan
Inkomhal	Stimuleer de bezoekers om na het zwemmen de accommodatie onmiddellijk te verlaten.	<ul style="list-style-type: none"> • Raad voor een georganiseerde activiteit of een gereserveerde zwembeurt aan om maar 5 minuten vooraf naar het zwembad te komen.
Fietsenstalling	Verzoek de bezoekers niet te blijven rondhanden bij de fietsenstalling.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor sensibilisering/informatiebord
Parking	Verzoek de bezoekers niet te blijven rondhanden op de parking.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor sensibilisering/informatiebord
Welness	In een zwembad kan men soms ook gebruik maken van een sauna, of andere gelijkaardige accommodaties. Deze faciliteiten vallen echter buiten het beleidsveld	

	<p>sport. Voor richtlijnen rond sauna's verwijzen we door naar <u>de sectorgids 'heropening publieke thermen en privésauna's'</u></p> <p>Indien het niet mogelijk is om aan de vooropgestelde richtlijnen te voldoen, moeten deze accommodaties gesloten blijven.</p>	
--	---	--

2.5. Technische/organisatorische aandachtspunten

Doeltreffend e desinfectie	<p>Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel: een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel (0,1% natriumhypochloriet) of een alcoholoplossing (70% ethanol gebruiken) of producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen (EN14476-norm). Zie bijlage 1 voor meer info over correcte dosering en gebruik. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i>
Legionella	<p>Door een verminderd waterverbruik ontstaat er stilstand in de leidingen, waardoor de kwaliteit van het drinkwater vaak terugloopt en het risico op legionellagroei kan toenemen. Mits het toepassen van een paar eenvoudige maatregelen vooraleer je de installatie weer in gebruik neemt of openstelt voor het publiek, kan je het gezondheidsrisico tot een minimum beperken. <u>De procedure met de drie te nemen stappen en de bijhorende voorschriften kan je raadplegen via de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> Het is aangeraden om, na het uitvoeren van het stappenplan voor het spoelen van het sanitaire leidingwatersysteem, een week voor opening staalnames voor legionella te laten uitvoeren door een erkend labo zodat bij opening duidelijk is of het risico voor legionellagroei en verspreiding beheerst is.
Veiligheid drinkwater	<p>Zie info Legionella</p>	
Ventilatie	<p>Een goed werkende luchtbehandelingsinstallatie is essentieel in een zwembadomgeving. Volgens het algemene advies van CDC moet ervoor worden gezorgd dat het ventilatiesysteem goed functioneert. Er moet zoveel mogelijk verse buitenlucht worden aangevoerd als redelijkerwijs mogelijk is. Er kan technisch ingegrepen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Laat buitendeuren niet openstaan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.

	<p>worden door de verse lucht toevoer op te drijven, afhankelijk van de grootte van de zwembadhal, het aantal bezoekers, de luchtvochtigheid in de zwembadhal en de atmosferische omstandigheden buiten.</p> <p>In ruimtes die niet mechanische geventileerd kunnen worden moeten ramen en deuren regelmatig gedurende een kwartier wijd open te zetten .</p> <p>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	
Chloorgehalte	<p>Net als andere coronavirussen heeft SARS-CoV-2 een fragiel buitenmembraan dat gevoelig is voor oxidatiemiddelen zoals chloor. Bij hogere chloorconcentratie worden virussen sneller afgedood maar dat geldt voor alle pathogene micro-organisme. Bovendien kunnen coronavirussen niet goed overleven in water.</p> <p>Een geoptimaliseerde waterbehandeling en het respecteren van de waterkwaliteitsvereisten is toereikend om het potentieel risico van een COVID-besmetting via het zwembadwater te ondervangen is</p> <p>Het is aan te bevelen om niet op de uitersten te balanceren maar te streven naar een pH van 7.2 bij een vrij beschikbare chloor van minimum 0.7 mg/l.</p> <p>Bij hogere chloorwaarde is er bijkomend een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden.</p> <p>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg ook voor een goede verdeling van de desinfectie (maximale doorstroming en menging van het zwembadwater • Als je toch zou kiezen voor een hogere dosering van vrij beschikbaar chloor, wees je er dan van bewust dat er een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden. Het is dan des te belangrijker dat al de parameters goed opgevolgd worden en afwijkingen goed en betrouwbaar geconstateerd worden en dat er zo nodig bijsturingen gebeuren.
Openingsuren	<p>Een tijdelijke aanpassing van de openingsuren kan aan de orde zijn om de verschillende groepen zwemmers die van het zwembad gebruik willen maken hier de kans toe te geven.</p>	
Personeelsorganisatie	<p>Streef naar een maximale 'corona-bijscholingsgraad' van redders en personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben</p>	<ul style="list-style-type: none"> • RedFed en ISB zetten maximaal in op aangepaste bijscholingen. De bijscholing wordt ten zeerste aangeraden aan alle redders.
	<p>Investeer in opleiding/training van medewerkers. Iedereen moet veilig kunnen werken en het mag geen verschil maken of er bv. een vaste redder of een clubredder aan het bad staat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Correct gebruik PBM's • Omgaan met verbale agressie

		<ul style="list-style-type: none"> • Het kan interessant zijn te werken met een corona-coördinator en coronaverantwoordelijken die de genomen maatregelen opvolgen en kunnen schakelen
Monitoring en ervaringsuitwisseling	Deze situatie is voor iedereen nieuw. Werk samen met de veiligheidsambtenaar van je stad of gemeente. Signaleer aandachtspunten bij de uitgewerkte protocollen zodat de volledige sector kan leren uit ervaringen en verbetervoorstellen doen.	

3. Elk zwembad moet een veilige werkplek zijn

Dit geldt vanzelfsprekend voor personeel, trainers en medewerkers, of het nu gaat om betaalde medewerkers of vrijwilligers. Onderstaande richtlijnen geven een houvast om dit te kunnen realiseren.

3.1. Algemeen

Vraag je medewerkers alert te zijn voor hun eigen gezondheid. De vereiste nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kunnen per type medewerker verschillen (type mondmasker, plexischerm, ...) Medewerkers dragen een mondmasker indien ze in contact kunnen komen met bezoekers en hun job dit toelaat.
Pas de basis hygiëneregels toe
Een medewerker met ziektesymptomen zoals een griepig gevoel, hoest, koorts, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komt beter niet naar de werkplek en raadpleegt best zijn huisarts.

3.2. Afstand houden

Hou steeds rekening met de 1,5 meter-regel.

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Afstand houden tussen medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Laat medewerkers in verschillende ruimten werken of met voldoende afstand van elkaar • Er zal dus meer dan anders individueel gewerkt worden.
Onthaal-medewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij het contact met de klant	<ul style="list-style-type: none"> • Heb je een open balie, neem dan maatregelen bv. plexiglas, onthaalmedewerker en bezoeker dragen mondmasker, vergroot de afstand van de balie (vb. door een extra tafel te zetten), voorzie afstands aanduiding, ...
Schoonmaak-medewerkers	Zorg dat de medewerkers onderling de afstand en de afstand tot zwembadbezoekers kunnen respecteren.	<ul style="list-style-type: none"> • Het poetsen gebeurt zo veel mogelijk op het moment dat er niemand in de accommodatie is. • Laat wanneer er sporters aanwezig zijn in de accommodatie het poetspersoneel een mondmasker laten dragen
Redders	De RedFed werkte aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen uit om in de context van een zwembad op een voor het slachtoffer en redders veilige manier hulp te kunnen bieden. Zie www.redfed.be .	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkeur voor gebruik reddingsgordel • Eenvoudige EHBO-handelingen door (iemand uit de sociale bubbel van het) slachtoffer onder begeleiding van redder • O₂-toediening met blaasballon, bufferzak en zuurstof of een MTV, beiden met HMEF-filter • ...
	Voorzie de vereiste PBM's voor je redders, deze staan opgelijst in de aangepaste richtlijnen. Zie www.redfed.be .	<ul style="list-style-type: none"> • PBM redders: handontsmettingsmiddelen, mondmaskers voor het slachtoffer, FFP2 (of FFP3) maskers,

	Een PBM heeft enkel zin als het correct gebruikt wordt. Zorg voor voldoende opleiding/training en ondersteuning.	wegwerphandschoenen, veiligheidsbril
	Pas je eigen noodprocedures aan op basis van de aangepaste richtlijnen.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
Toezichters	Personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben volgen best ook een 'corona-bijtscholing'.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	<ul style="list-style-type: none"> • Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
Techniekers	Afstand houden tussen techniekers – ook als het van een extern bedrijf is	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie een procedure

3.3. Hygiëne

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Onthaalmedewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij contact met de klant.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie aan de balie ontsmettingsgel • Zet in op cashloos/contactloos betalen
	Zorg dat gedeelde werkplekken (back office) hygiënisch zijn. Voor richtlijnen hieromtrent verwijzen we naar de maatregelen voor kantoorinrichtingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden
Schoonmaakmedewerkers	Zorg voor een hygiënische werkomgeving waarbij er aandacht is voor gedeeld werkmateriaal.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden
Redders/Toezichters		<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie ontsmettingsgel in het redderslokaal
EHBO	Het EHBO-materiaal moet ten allen tijde proper en bacterievrij zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Alles ontsmetten van materiaal wat is gebruikt • De clubs geen vrij gebruik geven van EHBO koffers, ofwel x aantal koffertjes maken en

		<p>ter beschikking stellen van elke club. Iedere club staat in voor z'n eigen koffertje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzie op elke poetskar een set met mondmasker en handschoenen
--	--	--

4. Afsluitende bemerkingen

- Toeschouwers bij wedstrijden zijn outdoor toegestaan onder voorwaarden zoals bepaald in de leidraad sport en corona – code oranje en het bijhorende protocol voor sportwedstrijden. Bij trainingen wordt geen publiek toegelaten, tenzij noodzakelijk om medische redenen bij de begeleiding van kinderen of personen met een beperking.
  - Voor topsport/profsport kunnen uitzonderingen voorzien worden, na goedkeuring door de bevoegde minister en binnen het kader zoals bepaald door het geldende federale ministerieel besluit betreffende de coronamaatregelen.
- Elk zwembad is uniek met een eigen aanbod en verschillende gebruikers. Het is aan de exploitant om rekening houdend met de geldende richtlijnen te bepalen welke activiteiten met welke doelgroepen kunnen hervatten.
- Het zwembad kan verhuurd worden aan bv. een zwemclub op voorwaarde dat zij de regels respecteren en hiervoor de verantwoordelijkheid dragen. Zorg voor een ondertekende afsprakennota.
- Vraag aan clubs om een coronaplan op te stellen. Als exploitant kan je hier een aantal basisvoorwaarden bepalen. Laat de clubs ook een engagement ondertekenen.
Verschillende sportfederaties werkten voor hun verenigingen een sportspecifiek protocol uit zie www.zwemfed.be; www.nelos.be, www.redfed.be

Bijlage 1 // Desinfectie

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid

Mogelijkheden voor desinfectie, naargelang het oppervlak, zijn:

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel **een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel** gebruiken (0,1% natriumhypochloriet)

- Chlooroplossing 1000 ppm wordt vers aangemaakt met chloortabletten of met bleekwater:
- Chloortabletten (natriumdichloorisocyanuraat of NaDCC) oplossen in handwarm water, aan een concentratie van 1000 ppm. Hoeveel tabletten hiervoor nodig zijn, hangt af van het gewicht van de tabletten en van het percentage actieve chloor aanwezig in de tablet.
- Bleekwater moet verdund worden in koud water:

Commerciële concentratie chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing
chlooroplossing 10°	32 ml per liter water	160 ml per 5 liter water
chlooroplossing 12°	26 ml per liter water	130 ml per 5 liter water
chlooroplossing 15°	20 ml per liter water	100 ml per 5 liter water
chlooroplossing 20°	16 ml per liter water	80 ml per 5 liter water

Opm. 1° = 1 chlorimetrische (Franse) graad = 3,17 g/L = 3170 ppm

- De chlooroplossing minimaal 5 minuten laten inwerken.
- Naspoelen met proper water.

!! Aandachtspunt: Meng nooit huishoudelijk bleekmiddel met ammoniak of een andere reiniger omdat er dan chloordampen kunnen ontstaan!!

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel een **alcoholoplossing** gebruiken (70% ethanol)

!! Aandachtspunt: Ethanol (70%) kan worden gebruikt voor desinfectie van kleine oppervlakken (max. 0,5 m²), zoals deurklinken of lichtknoppen. Bemerk: alcohol mag niet gebruikt worden voor grote oppervlakten omwille van de brandbaarheid van het product en het risico op bedwelmings!!

Producten gebruiken **die antimicrobiële middelen bevatten** waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen.

Deze dienen te voldoen aan volgende voorwaarden):

- actief tegen Vacciniavirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> actief tegen enveloppe virussen)

of

- actief tegen Poliovirus + Adenovirus + Norovirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> volledige virucidie).

Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus.

Of bepaalde producten aan deze vereiste voldoen wordt best besproken met de leverancier.

Hou er rekening mee dat EN14476 enkel betrekking heeft op virussen; maar natuurlijk ook de andere soorten micro-organismen belangrijk zijn bij ontsmetting. Daarvoor gelden volgende normen:

- Oppervlakteontsmetting (sprays/concentraten):
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
  - Gisten: : EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
- Oppervlakteontsmetting (wipes):
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 16615 (2015)
  - Gisten: EN13624 (2013) + EN 16615 (2015)
- Ontsmetting door onderdompeling:
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 14561 (2006)
  - Gisten: EN13624 (2013) + EN 14562 (2006)

Bespreek met de leverancier van de producten of deze aan bovenstaande eisen voldoen.

!!Aandachtspunt: Volg de toepassingsinstructies van de fabrikant!!

Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 14 oktober 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlage 6 bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Bijlage 9 bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19

Protocol voor exploitanten van zwemgelegenheden in recreatiedomeinen

Inhoud

Inleiding	2
1. Hoe dit protocol gebruiken?	4
2. Elke zwemgelegenheid moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers	5
2.1. Algemeen	5
2.2. Afstand houden	7
2.3. Hygiëne	15
2.4. Beperkte groepjes – samenschooling	21
2.5. Technische/organisatorische aandachtspunten	21
3. Elke zwemgelegenheid moet een veilige werkplek zijn	25
3.1. Algemeen	25
3.2. Afstand houden	25
3.3. Hygiëne	26
Bijlage 1 // Desinfectie	28

Inleiding

In code oranje mogen de zwemgelegenheden in recreatiedomeinen opengesteld worden. Dit protocol sluit aan bij de 'leidraad sport en corona – code oranje' en bevat de richtlijnen en adviezen om deze zwemgelegenheden op een verantwoorde en veilige manier te kunnen openstellen.

Aan de basis van dit protocol liggen de **principes afstand houden waar mogelijk**, persoonlijke en algemene **hygiënische maatregelen**, het **voorkomen van samenscholingen** en de **burgerzin van de zwemmer**.

De richtlijnen uit de 'leidraad sport en corona -code oranje' zijn ook van toepassing in zwembaden en andere zwemgelegenheden. De limieten voor het aantal personen die mogen samenkomen in het kader van sportactiviteiten zijn opgenomen in onderstaande tabel.

De social distance moet in code oranje in zwembaden en andere zwemgelegenheden toegepast worden, ook door sporters binnen een sportgroep. Er kan enkel contactloos gesport worden (voor +12 jarigen), behalve binnen de sociale bubbel. Oefen- of wedstrijdvormen waarbij contact niet vermeden kan worden zijn niet toegelaten.

Afstandsregels en densiteitsregels zijn ook in een zwembad niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar. Zij kunnen nog steeds contact maken binnen de sportgroep. Contact tussen sportgroepen van kinderen tot en met 12 jaar is enkel mogelijk indien noodzakelijk in functie van een wedstrijdcontext.

Kleedkamers en douches zijn toegankelijk. Jacuzzi's, stoomcabines en hammams blijven gesloten (zie onder 2.4 voor meer info).

Infrastructuur die open mag, moet niet open. Beheerders en lokale besturen beslissen zelf wanneer zij op een veilige en verantwoorde manier kunnen open gaan of blijven.

De richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad moeten te allen tijde opgevolgd worden. Alle maximum aantallen van sporters en toeschouwers kunnen steeds bijgestuurd worden. Bij eventuele conflicten primeren de regels zoals bepaald in het federale mb met betrekking tot de coronamaatregelen op wat in dit protocol beschreven wordt.

Tabel 1: Overzicht van limieten voor bijeenkomsten/samenscholingen, zoals bepaald door de Nationale Veiligheidsraad en vastgelegd in het meest recente ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, Onderstaande tabel is gebaseerd op het ministerieel besluit van 30 juni, laatst gewijzigd bij ministerieel besluit van 8 oktober.

Soort limiet	Maximum aantal personen	Duiding/opmerking
Sociale bubbel	3	Met de mensen binnen deze bubbel mag je onbeperkt contact hebben. Dit is een vast aantal personen per maand buiten je huisgezin waar je als individu nauw contact mag mee hebben.
Familie- /vriendenbijeenkomst	4	Dit is de limiet voor samenscholingen in een niet-georganiseerde context. De afstand van 1,5 meter moet hierbij steeds gewaarborgd worden. *
Sportgroep	50	Dit is de limiet voor een groep die een sportactiviteit bijwoont in georganiseerd verband. Binnen deze sportgroep kan er onderling contact zijn voor zover dit noodzakelijk is voor de beoefening van de sport.
Kampgroep	20	De groepsgrootte voor sportkampen wordt afgestemd op deze van jeugdkampen.
Publiek Indoor	200	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een indoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
Publiek Outdoor	400	Dit is de limiet voor het aantal toeschouwers die een outdoor sportwedstrijd/-evenement mogen bijwonen, mits naleving van het geldende protocol.
CERM-aanvraag	200	Deze limiet bepaalt dat iedere organisator van een sportwedstrijd of -evenement vanaf dit aantal deelnemers of toeschouwers een CERM-aanvraag moet invullen.

*Kinderen tot en met 12 jaar worden niet meegerekend in dit maximum aantal. Op publiek domein mag je maximum met 4 samenscholen, thuis mag je maximaal vier niet huisgenoten tegelijk ontvangen.

Een lokale overheid kan steeds strengere limieten opleggen in functie van de epidemiologische situatie op het eigen grondgebied.

De zwemgelegenheden (openluchtzwembad of zwembad met ligweide of strandzone) in recreatiedomeinen werken in een context van dag- en/of verblijfsrecreatie. Daarom werd voor deze zwemgelegenheden met hun specifieke kenmerken een apart protocol uitgewerkt. We focussen hierbij op het zwembegebeuren en niet op de algemene accommodatie zoals parking, fietsenstalling etc.

1. Hoe dit protocol gebruiken?

- De **bepalingen uit het federale mb dat de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad** bekrachtigd, moeten ten alle tijden opgevolgd worden. Zij vormen ook de basis voor de richtlijnen in dit protocol.
- Dit protocol bevat richtlijnen opgesteld door de klankbordgroep voor de heropstart van de sportsector en bekrachtigd door minister Weyts, Vlaams minister van Sport, zoals bepaald door het ministerieel besluit betreffende de coronamaatregelen van 30 juni 2020. De eerste kolom geeft weer waarop de informatie van toepassing is, de tweede kolom bevat de algemene richtlijnen, de derde kolom geeft verdere duiding over hoe dit in de praktijk gebracht kan worden. Het is aan beheerders om hier de juiste keuzes te maken in functie van de eigen unieke infrastructuur. Het is aan de sportverenigingen en andere aanbieders om hier actief mee aan de slag te gaan voor een veilig en gezond sportaanbod.
- Het eerste deel focust op de bezoekers, het tweede deel focust op de medewerkers. Als algemene regel geldt dat er steeds aandacht moet zijn voor **afstand houden**, **hygiëne** en **beperken van groepsvorming**. Dit protocol is ook in die zin opgebouwd. We besteden ook aandacht aan enkele technische aandachtspunten.
- Er is ook een protocol specifiek voor zwembaden (overdekt en openlucht)

2. Elke zwemgelegenheid moet een veilige infrastructuur zijn voor de bezoekers

2.1. Algemeen

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Verantwoordelijk gedrag van de zwemmers en hun begeleiders (burgerzin) Zie hiervoor ook: <ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode voor sporters • Gedragscode voor G-sporters • Gedragscode voor ouders • Gedragscode voor trainers 	Vraag zwemmers en hun begeleiders alert te zijn voor hun eigen gezondheid en zich te gedragen naar de genomen maatregelen.	<ul style="list-style-type: none"> • Neem hierover een passage op in het reglement van interne orde • Communiceer de regels omtrent zwembadbezoek duidelijk (affiches, rol-up banners, sociale media, website zwembad, animatiefilmpje, ...) en herhaal ze op de relevante plaatsen. • Communiceer de regels actief naar specifieke gebruikersgroepen • Ben je een G-zwemmer, dan kan een begeleider mee in het zwembad gaan, op voorwaarde dat dit een huisgenoot of je vaste persoonlijke assistent is.
	Zwemmers met ziektesymptomen zoals griepig gevoel, koorts hoest, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komen niet sporten en kunnen de toegang tot het zwembad geweigerd worden. De algemene maatregelen voor de bevolking in kader van Covid-19 gelden ook voor de sporters (www.info-coronavirus.be/nl/tips-om-jezelf-te-beschermen/)	<ul style="list-style-type: none"> • Het reglement van interne orde biedt de mogelijkheid de toegang te verbieden aan elke persoon die een gevaar blijkt op te leveren voor de veiligheid en de gezondheid van de aanwezigen (VLAREM). Deze algemene regel kan verder gepreciseerd worden, dus ook Corona-specifieke items kunnen hier in opgenomen worden. • Werk je met een reservatiesysteem dan kan je bij vraag tot reservatie vooraf de uitsluitingsmaatregelen voor deelname doorgeven. • Bij de praktische info aan het onthaal kan je de corona-Richtlijnen vermelden/herhalen
	Verantwoordelijk gedrag ondersteunen	<ul style="list-style-type: none"> • Met communicatie, signalisatie en organisatorische maatregelen kan je verantwoordelijk gedrag aanmoedigen en de aandachtspunten belichten: affiches, markeringen, routing, ...

<p>Registratieplicht</p>	<p>De contactgegevens van elke sporter moet worden geregistreerd bij aankomst in een zwembad. Voor kinderen tot en met 12 jaar volstaat de registratie van de begeleider.</p> <p>Dit kan zich beperken tot een naam en een telefoonnummer of een emailadres. De gegevens moeten worden bewaard gedurende 14 kalenderdagen en mogen enkel gebruikt worden voor de doeleinden ter bestrijding van Covid19. De gegevens moeten worden vernietigd na 14 kalenderdagen. Ook voor publiek geldt eenzelfde registratieplicht.</p> <p>Bezoekers moeten uitdrukkelijk hun akkoord geven. Bezoekers of deelnemers die dit weigeren worden de toegang tot het de sportinfrastructuur bij aankomst ontzegd.</p> <p>Registratie van deelnemers aan reguliere competitiewedstrijden is niet verplicht, op voorwaarde dat de deelnemers gekend zijn bij de club en de sportfederatie via een wedstrijdblad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Je bent niet verplicht om met een reservatiesysteem te werken. Al is dat wel een handig instrument om de capaciteit in het zwembad te beheersen en wachtrijen en teleurstellingen aan de kassa te vermijden. • Zo'n reservatiesysteem hoeft niet per se online, er zijn ook zwembaden waar er telefonisch gereserveerd kan worden. Werk je zonder reservatie, dan is het voor de bezoekers wel interessant om te weten wat de drukke en rustige momenten zijn. Er zijn ook zwembaden die op de website een teller hebben staan om aan te geven hoeveel plaats er nog is. Met kleuren werken is ook een mogelijkheid. • Je kan ook afspraken maken met clubs die gebruik maken van de infrastructuur om in te staan voor deze registratieplicht.
<p>Mondmaskers</p>	<p>Sporters moeten geen mondmasker dragen tijdens het sporten. Het dragen van een mondmasker is wel verplicht bij het betreden van de overige publiek toegankelijke indoorgedeelten van een zwemgelegenheid (gangen, toiletten, ...)</p> <p>De uitbater van een recreatiedomein kan een mondmaskerplicht opleggen voor de outdoor gedeelten.</p> <p>Deze verplichting geldt niet voor jongeren tot en met 12 jaar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor sensibilisering en treed ook controlerend op.

2.2. Afstand houden

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Capaciteit reduceren	<p>Evalueer je maximale capaciteit i.f.v. het kunnen garanderen van het basisprincipe 1,5 meter afstand houden op de verschillende plaatsen waar je bezoekers komen.</p> <p>Enkel door je capaciteit te verminderen kan je ruimte creëren om het afstand houden in de praktijk mogelijk te maken.</p> <p>Voor het zwemwater is de richtlijn 1 persoon per 10m² wateroppervlakte.</p> <p>Voor de ligweide/strandzone is de richtlijn 1,5 meter afstand houden.</p> <p>De afstandsregels en densiteitsregels gelden niet voor kinderen tot en met 12 jaar.</p> <p>Een dosering van het aantal bezoekers is belangrijk om piekmomenten te voorkomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Communiceer op duidelijk zichtbare plaatsen de maximumcapaciteit van je zwemgelegenheden. <ul style="list-style-type: none"> • Een (online) reservatiesysteem kan je hierbij helpen. Vereenvoudig evt. je tarieven om online reservatie eenvoudiger toepasbaar te maken. • Werk met tijdsblokken indien de context dit toelaat of opteer anders voor dagtickets (al dan niet met timeslots voor het aankomstuur). Heb je naast dagrecreatie ook verblijfsrecreatie, voorzie dan een buffer voor de bezoekers die in je domein verblijven. • Geef online (met kleurcodes) aan hoe ver je van je maximale capaciteit zit

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Signalisatie en communicatie	Communiqueer dat je jouw capaciteit verlaagt en dat wie naar jouw domein wil komen het best vooraf op de website nakijkt wat er kan (welke regels gelden er) en of er plaats is. Creëer het juiste verwachtingspatroon.	<ul style="list-style-type: none"> • Website en sociale media • Communicatie vanuit de sector.
	Goede signalisatie moedigt aangepast gedrag van de aanwezigen aan en werkt ondersteunend	<ul style="list-style-type: none"> • Markeringen met de 1,5 meter afstanden op de grond maken het voor iedereen gemakkelijker om afstanden in te schatten • Signalisatie op ooghoogte kan veel duidelijk maken. • Sluit dingen visueel af (bv. niet alle wasbakken/ douches/ lockers/... in gebruik) • Hang duidelijke affiches op met de gedragsregels en afspraken op de ligweide/strandzone • ...
Handhaving	Voorkom dat de afstandsregels niet toegepast kunnen worden doordat er te veel bezoekers voor de beschikbare ruimte zijn. Dit doe je door het aantal bezoekers te doseren (gespreid in tijd en aangepaste maximum capaciteit) en je routing slim aan te pakken.	
	Van de bezoekers mag enige burgerzin verwacht worden, maar zie in de mate van het mogelijke toe op het respecteren van de afstandsregels en reageer wanneer nodig.	<ul style="list-style-type: none"> • Alle medewerkers hebben de taak toe te zien op het respecteren van de afstandsregels. Afhankelijk van de lokale afspraken spreken ze zelf bezoekers aan of verwittigen ze iemand die kan ingrijpen. • Zorg voor goede afspraken met de lokale politie voor het geval de situatie escaleert. • Voorzie zo nodig extra bewakingsagenten.
Mondmaskers	Mondmaskers zijn verplicht voor alle bezoekers bij het betreden van het zwembad tot aan de omkleedcabines, en omgekeerd	<ul style="list-style-type: none"> • Treed als exploitant zowel sensibiliserend als controlerend op.

	van de omkleedcabines tot de uitgang van het zwembad. Deze regel geldt niet voor kinderen tot en met 12 jaar.	
--	---	--

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Routing	De verplaatsingsstromen / flow goed organiseren, werkt afstand houden in de hand. Kunnen de aanwezigen een veilige afstand van elkaar houden?	<p>Voor de routing op het domein zelf verwijzen we naar de afspraken die hieromtrent op het niveau van het domein of provincie gemaakt zijn (cfr. circulatieplan, lussen/routes, geen extra maatregelen wegens voldoende ruimte, ...).</p> <p>Routing randaccommodatie (kleedkamers, sanitair, douches, ...):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorkom te dicht bij elkaar kruisen door looplijnen, éénrichtingsverkeer, communiceren van 'voorrangsregels' • Kan je de stroom aankomende en vertrekkende bezoekers scheiden? • Verwijder stoelen, banken, ... • Duidelijke signalisatie van de looprichtingen en wachtplaatsen • Verzoek de bezoekers om de ruimte onmiddellijke te verlaten.
	Verlies bij het aanpassen van je routing het behouden van een veilige evacuatieroute en de brandveiligheid niet uit het oog.	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag evt. feedback aan de brandweer
Inkom/kassa	Voorkom dat er te veel mensen op een beperkte ruimte moeten wachten	<ul style="list-style-type: none"> • Door maximaal met online tickets en betalingen te werken, voorkom je wachtrijen. • Voorzie markeringen voor 'gespreid wachten'
	Afstand tussen bezoekers en personeel wordt gerespecteerd	<ul style="list-style-type: none"> • Buiten gearceerde kaders blijven (vb. 1,5 m afstand gewaarborgd via arcering op de vloer)

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Lockers	Aandacht voor afstand houden	<ul style="list-style-type: none"> • Sluit een aantal lockers af bv. om de x lockers 1 locker open of werk met zones lockers per tijdslot • Het afsluiten van bepaalde delen van de lockerruimte kan je ook helpen bij het sturen van de doorstroming/routing van de bezoekers. • Lockers niet laten gebruiken? Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controlemogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen, ...)
Kleedkamers en douches	<p>Kleedkamers en douches mogen open.</p> <p>Hou rekening met volgende principes:</p> <p>Bepaal de capaciteit van groepskleedkamers op basis van de social distance. Om in deze context 1,5 meter te kunnen garanderen bepaal je de maximumcapaciteit van je kleedkamer best op basis van het aantal lopende meter bank/muur gedeeld door 2.</p> <p>Communiceer de capaciteit op de deur (binnen- en buitenkant) / bij de ingang.</p> <p>Indien het gaat om publieke kleedkamers en douches die gebruikt worden door een constante flow van (individuele) sporters, moeten afstandsregels gerespecteerd worden tussen sporters die niet onder hetzelfde dak leven of die niet tot dezelfde sociale bubbel behoren (<i>limiet: zie tabel op pagina 4</i>). Bepaal de maximum capaciteit van de kleedkamer in functie van het garanderen van deze onderlinge afstand. Er moet een duidelijk reinigingsschema opgemaakt worden met frequente schoonmaakmomenten.</p>	<p>Indien open voor teams of klasgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moet een sportgroep of klasgroep toch samen in een kleedkamer, dan moet men het mondmasker zo veel mogelijk dragen. • 2 teams kunnen niet samen zitten in een kleedkamer. Voorzie een duidelijk tijdslot per team. • Aanduidingen op de zitbanken of de grond kunnen sporters een idee geven waar ze het best gaan zitten./staan. • Voorzie tijd tussenin voor een korte ontsmetting of reiniging (extra aandacht voor klinken, banken, doucheknoppen) • Voorzie personeel voor de reiniging of maak afspraken met de teamverantwoordelijke die kan instaan voor de reiniging <p>Indien open voor individuele sporters:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bekijk per kleedkamer/douche de aangepaste capaciteit en communiceer deze op de deur (binnen- en buitenkant) • Aanduidingen op de zitbanken/grond kunnen sporters ook een idee geven waar ze best gaan zitten/staan. • Als je blokwemmen toepast, kan je afhankelijk van de kenmerken van je accommodatie (verhouding aantal bezoekers tot capaciteit omkleedcabines etc.)

	Een klasgroep mag tijdens de schooluren gebruik maken van een kleedkamer zoals bepaald in de onderwijsprotocollen.	overwegen om een de kleedhokjes te nummeren en de bezoekers bij aankomst een nummer voor kleedhokje toe te wijzen (en een overeenkomstig nummer voor de locker).
Zwemwater	<p>Capaciteit: 1 persoon per 10 m²</p> <p>1,5 m afstand houden faciliteren</p> <p>Burgerzin/verantwoordelijkheid van de zwemmers is essentieel</p> <p>Kinderen tot en met 12 jaar moeten onderling de afstandsregels niet respecteren. Ook de densiteitsregels zijn niet van toepassing op kinderen tot en met 12 jaar.</p> <p>Georganiseerde activiteiten: de sportgroep kan maximum zoveel personen bedragen als bepaald door de limiet voor sportgroepen (limiet: zie tabel op pagina 4).</p> <p>Zomer/sportkampen: <u>zie hiervoor het specifieke protocol hieromtrent</u> – aandachtspunt hierbij is om deze sportgroep volledig te scheiden van andere sportgroepen of publieke zwemmers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De maximale bezetting communiceren. Het respecteren ervan is mee de verantwoordelijkheid van de bezoekers. De redders kunnen er dan naar verwijzen als ze vaststellen dat het er toch te druk wordt. • Bezoekers sensibiliseren en wijzen op hun verantwoordelijkheid • Toezicht op respecteren afstand • Familieglijbaan per 'sociale bubbel' • Wachtrijen in goede banen leiden • Hoeveel van je bezoekers zijn er in verhouding gemiddeld in het water en hoeveel op het strand/ligweide? Wat betekent dat voor je capaciteit?
Strandzone/ Ligweide	<p>Capaciteit: 1,5 m afstand houden is de standaardregel op een ligweide</p> <p>De afstandsregels zijn niet van toepassing voor kinderen tot en met 12 jaar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Welke werkwijze wil je toepassen: ruimte bieden of regels invoeren? • Bepaal je capaciteit op basis van de 'hotspots' op je domein. Pas je berekende cijfers aan aan wat de realiteit je leert. • Kies een methode om je capaciteit te beperken die voldoende garantie biedt om de afstandsregels te kunnen garanderen. Enkele voorbeelden ter inspiratie om de capaciteit te bepalen: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1/3 van de bezoekersaantallen op een goede dag / 30% van de capaciteit / ... ○ Per 6 m² strand/ligweide 1 persoon als uitgangspunt

		<p>nemen en dan evalueren of er bijkomende factoren mee in rekening gebracht moeten worden die een invloed kunnen hebben op de capaciteit</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 persoon per 10m² strand/ligweide zodat er voldoende ruimte is en mensen indien nodig (bv. andere bezoekers houden zich niet aan de afspraken) zonder probleem elders kunnen gaan zitten • Hieronder volgen enkele ideeën om het afstand houden bij de bezoekers in de praktijk te brengen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Baken zones af ○ Op de ligweide vakken afbakenen (variatie in grootte) die per namiddag gereserveerd kunnen worden door 'sociale bubbels' ○ Per sociale bubbel een parasol (ook te huur aanbieden). Dit vergemakkelijkt de visuele controle. • Je kan je verder laten inspireren door de aanpak van de kustgemeentes
Sanitair	Aandacht voor afstand aan de wastafels en piscines	<ul style="list-style-type: none"> • Neem niet alle piscines in gebruik. • Duid via signalisatie aan dat men afstand moet houden aan de wasbakken. • Duid aan waar mensen kunnen wachten, beperk het aantal mensen in de toiletruimte.
EHBO	Pas de <u>aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen</u> toe en voorzie de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen voor zowel de verzorger als het slachtoffer. Voorzie in elk geval ook mondmaskers voor de gekwetste.	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van de aard en de ernst van de EHBO-interventie kan je overwegen om eenvoudige handelingen door (iemand uit de sociale bubbel van) de gekwetste te laten uitvoeren.
Aanbod		<ul style="list-style-type: none"> • Moedig het gebruik van eigen materiaal aan en beperk het uitlenen van materiaal. • Organiseer het uitlenen van materiaal zo dat de afstand gerespecteerd blijft
Tribunes	Enkel tijdens wedstrijden mogen toeschouwers aanwezig zijn tot een	<ul style="list-style-type: none"> • Baken de tribune af wanneer er geen wedstrijden zijn.

	<p>maximum aantal zoals bepaald door de limiet voor 'publiek indoor' bij een binnenzwembad en voor 'publiek outdoor' bij een buitenzwembad (limiet: zie tabel op pagina 4).</p> <p>Op andere momenten blijft de tribune gesloten.</p> <p>Voor de uitbaters van permanente infrastructuur is er een mogelijkheid om bij de lokale besturen een toelating aan te vragen om een zittend publiek te ontvangen dat groter is dan het maximum aantal toegelaten toeschouwers zoals bepaald voor de limiet 'publiek indoor' en 'publiek outdoor' (<i>limiet: zie tabel pagina 4</i>). De lokale burgemeester moet hun aanvraag goedkeuren in akkoord met de bevoegde minister en na raadpleging van een viroloog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor communicatie. • Raadpleeg het <u>protocol voor infrastructuurbeheerders</u> voor verdere richtlijnen. • Mondmaskers zijn verplicht voor publiek indoor en outdoor.
--	--	--

2.3. Hygiëne

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Een virus heeft altijd een mens of dier nodig om 'in leven te blijven' en zich te kunnen delen. De kans dat je besmet wordt door het aanraken van materialen of oppervlak is klein, maar niet helemaal uitgesloten. Het is daarom belangrijk om je handen regelmatig te wassen met water en zeep of te desinfecteren met alcogel als er geen water beschikbaar is. Let erop dat je je gezicht zo weinig mogelijk aanraakt met je handen. <i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak gebruik van reminders
	Pas je poetsschema's aan om extra reinigings- en desinfectiemomenten te voorzien. Besteed extra aandacht aan voorwerpen die vaak aangeraakt worden.	Advies Agentschap Zorg en Gezondheid: In de procedure moet er extra aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtsakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels, de bankjes/hendels om de omkleedcabines te sluiten, deurtjes van de lockers, ... Voorwerpen die niet goed gereinigd kunnen worden, kan men indien mogelijk best verwijderen.
	Strikte toepassing van de schoonmaakprotocollen. Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor de nodige opleiding en communicatie: informeer de medewerkers waarom bepaalde handelingen/maatregelen nodig zijn. • Zorg ervoor dat de vereiste PBM beschikbaar zijn
	Stel richtlijnen voor bezoekers op. Zie ' <u>gedragscode voor sporters</u> '	<ul style="list-style-type: none"> • Communiceer de hygiëneregels duidelijk. Hang ze op aan het onthaal en op de relevante plaatsen.
Routing	Beperk aanrakingen met deuren e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • Binnendeuren maximaal open laten staan (branddeuren niet!)

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Inkom/kassa	Beperk aanrakingen met oppervlakken en voorwerpen die vaak aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> • Geef de voorkeur aan cashloos en contactloos betalen (bancontact(app)), maar verlies ook niet uit het oog dat dit voor sommige doelgroepen een drempel is of niet kan. • Voorzie evt. wattenstaafjes voor de betaalterminal of ontsmettende handgel • Zet in op online reservaties en betalingen • De bezoeker ontvangt bij reservatie een QR-code die hem toegang geeft • Zorg dat vuilnisbakken niet kunnen gebruikt worden, open deksel hebben of enkel met de voet kunnen geopend worden.
	Zet in op een goede handhygiëne en voorzie minstens bij de ingang en de uitgang ontsmettende handgel voor de bezoekers.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie ontsmettende handgel bij de ingang/kassa/... • Voorzie hygiëncorner met handgel, papieren zakdoekjes, ...
	Extra aandacht voor reiniging van oppervlakken en voorwerpen die regelmatig aangeraakt worden	<ul style="list-style-type: none"> • Betaalautomaten (onbemande kassa) - bancontact apparaten: regelmatig ontsmetten, ontsmettende handgel voorzien en over het verwachte gebruik ervan communiceren
	Dit is dé plaats voor het communiceren van de gedragsregels en het toegangsverbod voor mensen met ziektesymptomen	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie duidelijke visuele communicatie (ingang verboden voor mensen die ziektesymptomen hebben) • Herhaal de basisinformatie aan de balie

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Omkleedcabines/ Kleedkamers en douches	<p>Deze hygiënemaatregelen zijn aanvullende op het eerdere luik rond kleedkamers en douches (zie afstand houden).</p> <p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie in poetsschema extra aandacht voor reinigen of ontsmetten van deurklinken, banken en doucheknoppen/kranen. • Voor de kleedkamervloer volstaat het om goed te reinigen (meermaals per dag indien veelvuldig gebruikt). De vloer moet niet telkens gedesinfecteerd worden. • Hou in je poetsschema rekening met het onderscheid in gebruik door sporters in georganiseerd verband en individuele sporters. • Elke keer ontsmetten is niet nodig, maar sommige bezoekers zullen zich hier veiliger bij voelen. Om hier aan tegemoet te komen kan je ontsmettende spray en papieren wegwerpdoekjes voorzien zodat bezoekers die dat wensen bij aankomst zelf kunnen ontsmetten (dus als aanvulling op de regelmatige reiniging).
	Schakel haardrogers uit	
Ligweide	<p>Minimaal 1,5m afstand bewaren en een goede handhygiëne zijn de belangrijkste maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan.</p> <p>Het vernevelen of sproeien van reinigings- of ontsmettingsmiddelen over een groot oppervlak op openbare terreinen is weinig zinvol en wordt ontraden.</p> <p><i>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</i></p>	
Lockers	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ontsmettende handgel voorzien bij de lockers <p>Sluit indien nodig enkele lockers af om voor meer spreiding te zorgen. Dit hangt natuurlijk heel sterk af van de lokale context (controle mogelijkheden, al dan geen diefstalproblematiek, kleine lockers voor waardevolle spullen, ...)</p>

	<p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	
--	--	--

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
EHBO-lokaal	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als voorzorgsreiniging is het reinigen van een EHBO-lokaal vergelijkbaar met lokalen die regelmatig gebruikt worden. Wel kan er best een procedure/werkplan opgesteld worden ingeval van melding van een bevestigde of vermoedelijk COVID-19 besmetting van een bader/bezoeker.</p>	
	<p>Agentschap Zorg en Gezondheid: Als in het EHBO-lokaal (of andere ruimte) een persoon met een bevestigde of vermoedelijke COVID-19-besmetting aanwezig was, is het omwille van de 'mogelijke' overleving van het virus gedurende enkele dagen in het milieu, aanbevolen om bereikbare oppervlakken in deze locaties grondig te reinigen én te desinfecteren. In de procedure moet er aandacht besteed worden aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt, zoals deurknoppen, lichtschakelaars, werkbladen, handgrepen, klavieren, toiletten, kranen en wastafels,...</p>	
Sanitair	<p>In de meeste gevallen zijn er geen specifieke ontsmettingsmaatregelen nodig. Het reinigen met water en de reguliere reinigingsmiddelen is voldoende als algemene voorzorgsreiniging.</p> <p>Voorzie extra reinigingsmomenten in je poetschema. Afhankelijk van de gebruiksfrequentie kan het nodig zijn om vaker te reinigen.</p> <p>Besteed extra aandacht aan oppervlakken en voorwerpen die vaak worden aangeraakt.</p>	
Materiaal	Gedeeld materiaal is mogelijk, maar moet tussen het gebruik	<ul style="list-style-type: none"> • Moedig het gebruik van eigen materiaal aan.

	door verschillende personen worden gereinigd of ontsmet.	<ul style="list-style-type: none"> • Laat het uitlenen van materiaal via een zwembadmedewerkers verlopen . • Los spelmateriaal zoals plankjes, noodles, banden, ... die in het water liggen tijdens speel-/recreatief zwemmen kunnen hier in blijven liggen en moeten niet tussentijds ontsmet worden aangezien ze continu in gechloreerd water liggen
--	--	---

2.4. Beperkte groepjes – samenscholing

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Creëer ruimte	
Inkom/kassa	Voorkom wachtrijen	<ul style="list-style-type: none"> • Raad – indien je met tijdsblokken werkt – aan om niet vroeger dan het gereserveerde moment te komen. • Zet in op vooraf online reserveren én betalen. • ...
Horeca	Horeca mag open op basis van de heropstartprotocollen van de horecasector. Zorg dat iedereen op de hoogte is van de geldende richtlijnen en vermijdt dat dit een samenscholingsplek wordt.	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag aan uitbater of hij opnieuw zal opstarten en wanneer (heeft ook impact op gebruik sanitair en doorstroming) • Verwijs door naar <u>Horeca Vlaanderen</u> voor correcte aanpak • Cafeteria in handen van clubs – maak hen bewust dat ze ook onder deze regels vallen • Uitbating door de gemeente – stel een uitbatingsplan op volgens de regels • Gedeelde kantines van sportclubs vraagt om extra reinigingen na elke gebruiker en 1 afgestemd 'Corona'plan
Hanggedrag	Stimuleer de bezoekers om na hun bezoek de accommodatie onmiddellijk te verlaten	
Welness	<p>In een zwembad kan men soms ook gebruik maken van een sauna, of andere gelijkaardige accommodaties. Deze faciliteiten vallen echter buiten het beleidsveld sport. Voor richtlijnen rond sauna's verwijzen we door naar <u>de sectorgids 'heropening publieke thermen en privésauna's'</u></p> <p>Indien het niet mogelijk is om aan de vooropgestelde richtlijnen te voldoen, moeten deze accommodaties gesloten blijven.</p>	

2.5. Technische/organisatorische aandachtspunten

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Doeltreffende desinfectie	Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel:	<ul style="list-style-type: none"> • Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt

	<p>een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel (0,1% natriumhypochloriet) of een alcoholoplossing (70% ethanol gebruiken) of producten gebruiken die antimicrobiële middelen bevatten waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen (EN14476-norm). Zie bijlage 1 voor meer info over correcte dosering en gebruik. (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<p>als desinfectiemiddel voor het corona-virus. (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>
Legionella	<p>Door een verminderd waterverbruik ontstaat er stilstand in de leidingen, waardoor de kwaliteit van het drinkwater vaak terugloopt en het risico op legionellagroei kan toenemen. Mits het toepassen van een paar eenvoudige maatregelen vooraleer je de installatie weer in gebruik neemt of openstelt voor het publiek, kan je het gezondheidsrisico tot een minimum beperken. <u>De procedure met de drie te nemen stappen en de bijhorende voorschriften kan je raadplegen via de website van het Agentschap Zorg en Gezondheid.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het is aangeraden om, na het uitvoeren van het stappenplan voor het spoelen van het sanitaire leidingwatersysteem, een week voor opening staalnames voor legionella te laten uitvoeren door een erkend labo zodat bij opening duidelijk is of het risico voor legionellagroei en verspreiding beheerst is.
Veiligheid drinkwater	Zie info Legionella	
Ventilatie	<p>Een goed werkende luchtbehandelingsinstallatie is essentieel in een zwembadomgeving. Volgens het algemene advies van CDC moet ervoor worden gezorgd dat het ventilatiesysteem goed functioneert. Er moet zoveel mogelijk verse buitenlucht worden aangevoerd als redelijkerwijs mogelijk is. Er kan technisch ingegrepen worden door de verse lucht toevoer op te drijven, afhankelijk van de grootte van de zwembadhal, het aantal bezoekers, de luchtvochtigheid in de zwembadhal en de atmosferische omstandigheden buiten. In ruimtes die niet mechanische geventileerd kunnen worden moeten ramen en deuren regelmatig gedurende een kwartier wijd open te zetten . (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laat buitendeuren niet openstaan om de ventilatiesystemen die voor de luchtverversing zorgen niet te verstoren.

Chloorgehalte	<p>Net als andere coronavirussen heeft SARS-CoV-2 een fragiel buitenmembraan dat gevoelig is voor oxidatiemiddelen zoals chloor. Bij hogere chloorconcentratie worden virussen sneller afgedood maar dat geldt voor alle pathogene micro-organisme. Bovendien kunnen coronavirussen niet goed overleven in water.</p> <p>Een geoptimaliseerde waterbehandeling en het respecteren van de waterkwaliteitsvereisten is toereikend om het potentieel risico van een COVID-besmetting via het zwembadwater te ondervangen is</p> <p>Het is aan te bevelen om niet op de uitersten te balanceren maar te streven naar een pH van 7.2 bij een vrij beschikbare chloor van minimum 0.7 mg/l.</p> <p>Bij hogere chloorwaarde is er bijkomend een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden.</p> <p>(Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg ook voor een goede verdeling van de desinfectie (maximale doorstroming en menging van het zwembadwater • Als je toch zou kiezen voor een hogere dosering van vrij beschikbaar chloor, wees je er dan van bewust dat er een verhoogd risico dat er meer desinfectiebijproducten gevormd zullen worden. Het is dan des te belangrijker dat al de parameters goed opgevolgd worden en afwijkingen goed en betrouwbaar geconstateerd worden en dat er zo nodig bijstellingen gebeuren.
Openingsuren	<p>Een tijdelijke aanpassing van de openingsuren kan aan de orde zijn om de verschillende groepen zwemmers die van het zwembad gebruik willen maken hier de kans toe te geven.</p>	
Tarieven	<p>Om het online reserveren en betalen vlot te kunnen organiseren kan het blijken dat het handiger is om de tarieven voor dit seizoen te herbekijken/vereenvoudigen.</p>	
Personeelsorganisatie	<p>Streef naar een maximale 'corona-bijscholingsgraad' van redders en personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben</p>	<p>RedFed en ISB zetten dit voorjaar maximaal in op aangepaste bijscholingen. De bijscholing wordt ten zeerste aangeraden aan alle redders.</p>
	<p>Investeer in opleiding/training van medewerkers. Iedereen moet veilig kunnen werken en het mag geen verschil maken of er bv. een vaste redder of een clubredder aan het bad staat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Correct gebruik PBM's Omgaan met verbale agressie
		<ul style="list-style-type: none"> • Het kan interessant zijn te werken met een corona-coördinator en corona-verantwoordelijken

Monitoring en ervarings-uitwisseling	Deze situatie is voor iedereen nieuw. Werk – indien mogelijk/van toepassing – samen met de veiligheidsambtenaar van je stad/gemeente of provincie. Signaleer aandachtspunten bij de uitgewerkte protocollen zodat de volledige sector kan leren uit ervaringen en verbetervoorstellen doen.	
---	---	--

3. Elke zwemgelegenheid moet een veilige werkplek zijn

Dit geldt vanzelfsprekend voor personeel, trainers en medewerkers, of het nu gaat om betaalde medewerkers of vrijwilligers. Onderstaande richtlijnen geven een houvast om dit te kunne realiseren.

3.1. Algemeen

Vraag je medewerkers alert te zijn voor hun eigen gezondheid. De vereiste nodige persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) kunnen per type medewerker verschillen (type mondk masker, plexischerm, ...) Medewerkers dragen een mondk masker indien ze in contact kunnen komen met bezoekers en hun job dit toelaat.
Pas de basis hygiëneregels toe
Een medewerker met ziektesymptomen zoals een grieperig gevoel, hoest, koorts, kortademigheid, neusloop en ongewone vermoeidheid komt beter niet naar de werkplek en raadpleegt best zijn huisarts.

3.2. Afstand houden

Hou steeds rekening met de 1,5 meter-regel.

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Algemeen	Afstand houden tussen medewerkers	<ul style="list-style-type: none"> • Laat medewerkers in verschillende ruimten werken of met voldoende afstand van elkaar • Er zal dus meer dan anders individueel gewerkt worden.
Onthaal-medewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij het contact met de klant	<ul style="list-style-type: none"> • Heb je een open balie, neem dan maatregelen bv. plexiglas, onthaalmedewerker en bezoeker dragen mondk masker, vergroot de afstand van de balie, voorzie afstands aanduiding, ...
Schoonmaak-medewerkers	Zorg dat de medewerkers onderling de afstand en de afstand tot zwembadbezoekers kunnen respecteren.	

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Redders	De RedFed werkte aangepaste EHBO- en reanimatierichtlijnen uit om in de context van een zwembad op een voor het slachtoffer en redders veilige manier hulp te kunnen bieden. Zie www.redfed.be .	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkeur voor gebruik reddingsgordel • Eenvoudige EHBO-handelingen door (iemand uit de sociale bubbel van het) slachtoffer onder begeleiding van redder • O₂-toediening met blaasballon, bufferzak en zuurstof of een MTV, beiden met HMEF-filter • ...
	Voorzie de vereiste PBM's voor je redders, deze staan opgelijst in de aangepaste richtlijnen. Zie www.redfed.be . Een PBM heeft enkel zin als het correct gebruikt wordt. Zorg voor voldoende opleiding/training en ondersteuning.	<ul style="list-style-type: none"> • PBM redders: handontsmettingsmiddelen, mondkmaskers voor het slachtoffer, FFP2 (of FFP3) maskers, wegwerphandschoenen, veiligheidsbril
	Pas je eigen noodprocedures aan op basis van de aangepaste richtlijnen.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
Toezichters	Personen met een EHBO-diploma die in de noodprocedures een EHBO-taak hebben volgen best ook een 'corona-bijtscholing'.	
	Afstand houden tussen redders/toezichters	<ul style="list-style-type: none"> • Neem dit op in je werkafspraken/toezichtsplan (procedure).
Techniekers	Afstand houden tussen techniekers – ook als het van een extern bedrijf is	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie een procedure

3.3. Hygiëne

	Richtlijnen	Voorbeelden van mogelijke acties
Onthaal-medewerkers	Zorg dat de medewerkers bij het onthaal beschermd zijn bij contact met de klant.	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie aan de balie ontsmettingsgel • Zet in op cashloos/contactloos betalen
	Zorg dat gedeelde werkplekken (back office) hygiënisch zijn. Voor richtlijnen hieromtrent verwijzen we naar de maatregelen voor kantoorinrichtingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden

Schoonmaak-medewerkers	Zorg voor een hygiënische werkomgeving waarbij er aandacht is voor gedeeld werkmateriaal.	<ul style="list-style-type: none"> • Vermijd waar mogelijk gedeeld schoonmaakmateriaal of voorzie ontsmettingsmogelijkheden
Redders/ Toezichters		<ul style="list-style-type: none"> • Voorzie ontsmettingsgel in het redderslokaal
EHBO	Het EHBO-materiaal moet ten allen tijde proper en bacterievrij zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Alles ontsmetten van materiaal wat is gebruikt

Bijlage 1 // Desinfectie

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid

Mogelijkheden voor desinfectie, naargelang het oppervlak, zijn:

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel **een op chloor gebaseerd desinfectiemiddel** gebruiken (0,1% natriumhypochloriet)

- Chlooroplossing 1000 ppm wordt vers aangemaakt met chloortabletten of met bleekwater:
- Chloortabletten (natriumdichloorisocyanuraat of NaDCC) oplossen in handwarm water, aan een concentratie van 1000 ppm. Hoeveel tabletten hiervoor nodig zijn, hangt af van het gewicht van de tabletten en van het percentage actieve chloor aanwezig in de tablet.
- Bleekwater moet verdund worden in koud water:

Commerciële concentratie chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing	Hoeveelheid geconcentreerde chlooroplossing
chlooroplossing 10°	32 ml per liter water	160 ml per 5 liter water
chlooroplossing 12°	26 ml per liter water	130 ml per 5 liter water
chlooroplossing 15°	20 ml per liter water	100 ml per 5 liter water
chlooroplossing 20°	16 ml per liter water	80 ml per 5 liter water

Opm. 1° = 1 chlorimetrische (Franse) graad = 3,17 g/L = 3170 ppm

- De chlooroplossing minimaal 5 minuten laten inwerken.
- Naspoelen met proper water.

!! Aandachtspunt: Meng nooit huishoudelijk bleekmiddel met ammoniak of een andere reiniger omdat er dan chloordampen kunnen ontstaan!!

Na het reinigen met een neutraal reinigingsmiddel een **alcoholoplossing** gebruiken (70% ethanol)

!! Aandachtspunt: Ethanol (70%) kan worden gebruikt voor desinfectie van kleine oppervlakken (max. 0,5 m²), zoals deurklinken of lichtknoppen. Bemerk: alcohol mag niet gebruikt worden voor grote oppervlakten omwille van de brandbaarheid van het product en het risico op bedwelming!!

Producten gebruiken **die antimicrobiële middelen bevatten** waarvan bekend is dat ze effectief zijn tegen coronavirussen.

Deze dienen te voldoen aan volgende voorwaarden):

- actief tegen Vacciniavirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> actief tegen enveloppe virussen)

of

- actief tegen Poliovirus + Adenovirus + Norovirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> volledige virucidie).

Waterstofperoxyde (minimaal 5%) is geschikt als desinfectiemiddel voor het corona-virus.

Of bepaalde producten aan deze vereiste voldoen wordt best besproken met de leverancier.

Hou er rekening mee dat EN14476 enkel betrekking heeft op virussen; maar natuurlijk ook de andere soorten micro-organismen belangrijk zijn bij ontsmetting. Daarvoor gelden volgende normen:

- Oppervlakteontsmetting (sprays/concentraten):
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
  - Gisten: : EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
- Oppervlakteontsmetting (wipes):
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 16615 (2015)
  - Gisten: EN13624 (2013) + EN 16615 (2015)
- Ontsmetting door onderdompeling:
  - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 14561 (2006)
  - Gisten: EN13624 (2013) + EN 14562 (2006)

Bespreek met de leverancier van de producten of deze aan bovenstaande eisen voldoen.

!!Aandachtspunt: Volg de toepassingsinstructies van de fabrikant!!

Reiniging en ontsmetting wordt best uitgevoerd door personeel dat opgeleid is in het correct gebruik van aangewezen persoonlijke beschermingsmiddelen.

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit van 14 oktober 2020 tot wijziging van de bijlagen bij het ministerieel besluit van 9 juni 2020 tot vaststelling van een leidraad en na te leven protocollen voor de heropstart van de sportsector ten gevolge van de coronacrisis COVID-19.

Brussel, 14 oktober 2020

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS